

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4
โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์
ของ
สุรรี ปิ่นเจริญ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา

พฤษภาคม 2549

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4
โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์
ของ
สุรรี ปิ่นเจริญ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา

พฤษภาคม 2549

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4
โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
สุวรี ปิ่นเจริญ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
พฤษภาคม 2549

นางสาวสุวรรี ปิ่นเจริญ. (2549). องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ : คณะกรรมการควบคุมปรินญาณิพนธ์ : อาจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์, รองศาสตราจารย์เวรณี กรีทอง.

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร จำแนกตามองค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ ระดับชั้น ลักษณะมุ่งอนาคต บุคลิกภาพ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน และสุขภาพจิต องค์ประกอบด้านครอบครัว ได้แก่ สภาพครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง และภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัว และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในการเรียน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2548 จำนวน 120 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษา พบว่า

1.องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 2 องค์ประกอบ ได้แก่ สภาพครอบครัว : บิดามารดาหย่าร้างกัน (X_8) และสุขภาพจิต (X_{13})

2.องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร มี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ สภาพครอบครัว : บิดามารดาอยู่ด้วยกัน (X_7) ลักษณะมุ่งอนาคต (X_{10}) บุคลิกภาพ(X_{11}) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_{12}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X_{14}) ภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัว (X_{15}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{17}) และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{18})

3.องค์ประกอบที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร มี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ เพศชาย (X_1) เพศหญิง (X_2) ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 4 (X_3) ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 5 (X_4) ระดับชั้น

: มัธยมศึกษาปีที่ 6 (X_5) รายได้ของผู้ปกครองรวมกัน (X_6) สภาพครอบครัว : บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม (X_9) และลักษณะทางกายภาพทางการเรียน (X_{16})

4.องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีจำนวน 2 องค์ประกอบ โดยเรียงลำดับจากองค์ประกอบที่มีอิทธิพลมากที่สุดไปน้อยที่สุด ได้แก่ องค์ประกอบภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัว (X_{15}) องค์ประกอบสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{18}) ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 2 องค์ประกอบสามารถรวมกันพยากรณ์การไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ได้ร้อยละ 29.60

5.สมการพยากรณ์การไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รายละเอียดดังนี้

5.1 สมการพยากรณ์การไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในรูปคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y} = 65.724 - .340X_{15} - 2.416 X_{18}$$

5.2 สมการพยากรณ์การไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = -.415 X_{15} - .205 X_{18}$$

FACTORS AFFECTING UNCONCENTRATED LEARNING OF
THE FOURTH LEVEL SECONDARY GRADES 4-6 STUDENTS
AT SANTIRATWITTAYALAI IN PHAYATHAI DISTRICT,
BANGKOK

AN ABSTRACT
BY
SUWAREE PINCHARONE

Presented in Partial Fulfillment of the Requirement for the Master
of Education degree in Educational Psychology
At Srinakharinwirot University
May 2006

Suwaree Pincharone. (2006). *Factors Affecting Unconcentrated Learning Of The Fourth Level Secondary Grades 4-6 Students at Santiratwittayalai In Phayathai District Bangkok*. Master thesis, M.Ed.(Educational Psychology). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Inst. Dr.Pasana Chularut, Assoc. Prof. Waythanee Greethong.

The purpose of this research was to investigate factors affecting unconcentrated learning of the Fourth Level Secondary Grades 4-6 Students at Santiratwittayalai in Phayathai District Bangkok. These factors were divided into three dimensions, first of them was personal factors : gender, class level, future orientation, personality, learning achievement , motivation and mental health , second of them was family factors : family status, gardients' economic , interpersonal relationship between students and their gardients and family responsibility, third of them was learning environment factors : learning physical appearance , interpersonal relationship between students and their teachers and interpersonal relationship between students and their peer groups.

The 120 samples : 65 males and 55 females were the Fourth Level Secondary Grades 4-6 Students in academic year 2005. The research instrument was factors affecting unconcentrated learning questionnaires. The data was analyzed by using the Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis .

The result were as follows :

1. There were significantly positive correlation among unconcentrated learning and 2 factors ; family status : separation of their gardients (X_8) and mental health (X_{13}) at .05 level .
2. There were significantly negative correlation unconcentrated learning and 8 factors ; family status : couple (X_7) , future orientation (X_{10}) , personality (X_{11}) , learning achievement , motivation (X_{12}) , interpersonal relationship between students and their gardient (X_{14}) , family responsibility (X_{15}) , interpersonal relationship between students and their teachers (X_{17}) and interpersonal relationship between students and their peer groups (X_{18}) at .05 level.
3. There was no significantly correlation among unconcentrated learning and 8 factors ; gender : male (X_1) gender : female (X_2) class level :

matthayom suksa IV (X_3) class level : matthayom suksa V (X_4) class level : matthayom suksa VI ((X_5) gardients' economic (X_6) family status : father/mother dead(X_9) and learning physical appearance (X_{16}).

4. There were significantly 2 factors affecting on unconcentrated learning ranking from the most affector to the least affector were as follows : family responsibility (X_{15}) interpersonal relationship between students and their peer groups (X_{18}) at .01 level. These 2 factors could predict unconcentrated learning of student about percentage of 29.60.

5. The predicted equation of unconcentrated learning of students were as follows :

5.1 In term of raw score were :

$$\hat{Y} = 65.724 - .340X_{15} - 2.416 X_{18}$$

5.2 In term of standard score were :

$$Z = -.415 X_{15} - .205 X_{18}$$

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของอาจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์เวชนี กรีทอง กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา และผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ กรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งเพิ่มเติมเพื่อสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนวคิด และข้อเสนอแนะ พร้อมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการทำการวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตากรุณาเป็นอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ อบรมสั่งสอน และเอาใจใส่ผู้วิจัยเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณนายธงชาติ วงศ์สุวรรณ ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา อาจารย์ และนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนเทพลีลา เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย (Try Out) เป็นอย่างดี และแนะนำเกี่ยวกับการทำปริญญานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณนายสุธน คุ่มสลด ผู้อำนวยการโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย อาจารย์ และนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี และแนะนำเกี่ยวกับการทำปริญญานิพนธ์

ขอขอบคุณ พี่ๆ น้องๆ ที่ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และให้กำลังใจมาโดยตลอด
ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่ได้อบรมสั่งสอน ช่วยเหลือ ห่วงใย และให้กำลังใจตลอดมา

สุวีร์ ปิ่นเจริญ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา.....	3
ตัวแปรที่ศึกษา.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
สมมติฐานของการวิจัย.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการไม่มีสมาธิในการเรียน.....	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการไม่มีสมาธิในการเรียน.....	10
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการไม่มีสมาธิในการเรียน.....	15
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพศ.....	17
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเพศ.....	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพศ.....	17
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับชั้น.....	18
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับระดับชั้น.....	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับชั้น.....	19
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต.....	20
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการลักษณะมุ่งอนาคต.....	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการลักษณะมุ่งอนาคต.....	23
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ.....	24
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ.....	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ.....	27
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	28
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	28

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน	30
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต	31
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต.....	33
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพครอบครัว.....	34
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสภาพครอบครัว.....	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพครอบครัว	37
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว.....	38
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว.....	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว	38
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง..	39
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง.....	40
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการงานที่รับผิดชอบในครอบครัว	41
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการงานที่รับผิดชอบในครอบครัว.....	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการงานที่รับผิดชอบในครอบครัว.....	42
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพทางการเรียน	43
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพทางการเรียน.....	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพทางการเรียน.....	46
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู	47
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู.....	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู.....	48
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน.....	49
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน.....	49
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน.....	51
3	
วิธีดำเนินการวิจัย.....	53
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	53
การสร้าง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	53

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ) การหาคุณภาพเครื่องมือ.....	67
การเก็บรวบรวมข้อมูล	68
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
การเสนอผลการศึกษา	71
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	72
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	78
ความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการศึกษาค้นคว้า.....	78
สรุปผลการศึกษา.....	80
อภิปรายผล.....	81
ข้อเสนอแนะ.....	92
บรรณานุกรม.....	94
ภาคผนวก.....	107
ภาคผนวก ก.....	108
ภาคผนวก ข.....	130
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	139

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงรายละเอียดของบุคลิกภาพแสดงตัว และเก็บตัว.....	26
2	แสดงจำนวนร้อยละของนักเรียน โดยจำแนกตามเพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา และสภาพของ ครอบครัว.....	72
3	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบ ได้แก่ รายได้ของผู้ปกครอง ลักษณะมุงอนาคต บุคลิกภาพ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน สุขภาพจิต สัมพันธภาพ ระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง ภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัว ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และการไม่มีสมาธิในการเรียน.....	73
4	แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมใน การเรียน กับการไม่มีสมาธิในการเรียนของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร.....	75
5	แสดงการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรง เรียนที่ส่งผลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร.....	76
6	แสดงตัวแปรที่สามารถพยากรณ์องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และ ด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis).....	77
7	แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามลักษณะมุงอนาคต...	132
8	แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ(t)ของแบบสอบถามบุคลิกภาพ.....	133
9	แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ(t)ของแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทางการเรียน.....	134
10	แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ(t)ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่าง นักเรียนกับผู้ปกครอง.....	135
11	แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ(t)ของแบบสอบถามภาระงานที่รับ ผิดชอบในครอบครัว.....	136

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง	หน้า
12 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ(t)ของแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพ ทางการเรียน.....	136
13 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ(t)ของแบบสอบถามสัมพันธภาพ ระหว่างนักเรียนกับครู.....	137
14 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ(t)ของแบบสอบถามสัมพันธภาพ ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน.....	137
15 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ(t)ของแบบสอบถามการ ไม่มีสมาธิในการเรียน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร.....	138

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาประเทศ สิ่งที่สำคัญที่สุดต้องคำนึงถึง คือการพัฒนา “คน” เพราะคนในประเทศ นั้นเปรียบเสมือนทรัพยากรอันมีค่าที่ควรได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพ ซึ่งการพัฒนาคนในด้านคุณภาพนั้นต้องคำนึงทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจควบคู่กันไปด้วย การศึกษาจึงเป็นกระบวนการสร้างปัญญาและคุณธรรมอันเป็นส่วนประกอบอย่างอื่น ๆ ที่จะช่วยให้มนุษย์สามารถแก้ปัญหาล่วงหน้าสิ่งบีบบังคับขัดข้องนำชีวิตให้เจริญงอกงามไปสู่ความเป็นอยู่อย่างดีที่สุด (วันจักร พงษ์สมศรีไทย. 2527:57)

การศึกษา จึงเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งซึ่งช่วยพัฒนาบุคคลให้เจริญก้าวหน้า มีความรู้และความสามารถในการเข้าใจและแก้ปัญหาในชีวิตได้อย่างถูกต้อง และสามารถนำความรู้ความเข้าใจใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ พุทธศาสนายอมรับว่า การศึกษามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมความก้าวหน้าของมนุษย์ และเชื่อว่าการมีความรู้ (ปัญญา) เป็นขุมทรัพย์อันประเสริฐอย่างหนึ่ง ผู้ที่ได้รับการอบรมให้มีความรู้ความสามารถจะพัฒนาตนเองให้เจริญก้าวหน้าทางอาชีพการงาน จิตใจ (จำนง อติวิฒนสิทธิ์. 2545:119) กระบวนการศึกษาส่วนหนึ่งได้มาจากความรู้ความเข้าใจในพระพุทธศาสนา นอกจากทำให้รู้เข้าใจตนเองและพื้นฐานของสังคมไทยแล้ว ยังเชื่อมโยงออกไปให้เข้าใจสังคมและชีวิตพร้อมทั้งมองเห็นสายสัมพันธ์ทั้งด้านบวกและด้านลบที่เป็นเหตุปัจจัยซึ่งกันและกันอยู่ ซึ่งจะต้องมองไกลไปให้ครอบคลุมถึงจุดหมายของการศึกษาในระดับของการสร้างสรรค์คนให้เป็นสมาชิกที่ดีมีคุณภาพ ดังเช่น การศึกษาพระพุทธศาสนา ซึ่งสนองจุดมุ่งหมายเช่นนี้สำหรับสังคมไทย (พระธรรมปิฎก.2542 : 45-46) สมมติจึงเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตที่ดี เมื่อเกิดสมมติ จิตใจจะจดจ่ออยู่กับสิ่งที่เรากำหนด เริ่มคิดหาเหตุผลมีสติในสิ่งที่เรากระทำอยู่ว่า ทำเพื่ออะไร และอะไรคือเป้าหมายของชีวิต เมื่อนั้นปัญญาก็จะค่อยๆเพิ่มขึ้นในการคิด ไตร่ตรองนำไปใช้ในการแก้ปัญหา ด้วยเหตุ ด้วยผล สมมติจึงถูกนำมาประยุกต์ใช้กับการศึกษาเพื่อพัฒนาระบบการศึกษาให้ประสานเป็นระบบสัมพันธ์อันหนึ่งอันเดียวกัน เพราะเมื่อไม่มีสมมติเกิดขึ้นปัญญาก็จะไม่เกิดขึ้น สมมติจะเป็นช่องทางนำไปสู่การเกิดปัญญาในการแก้ปัญหาในการพัฒนาชีวิตที่ดำเนินไปทั้งระบบ

ในโลกสังคมปัจจุบัน วิทยาการต่างๆ ก้าวหน้าอย่างมากและมีการพัฒนาต่อเนื่องอย่างรวดเร็วมองเห็นได้ชัดเจน จากสื่อที่มอมเมาทำให้เยาวชนหลงใหลและเสพติดสิ่งที่ไม่ดีมีประโยชน์มากกว่าสิ่งที่มีประโยชน์ จากแหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตและสื่อลามกต่างๆ จนทำให้เยาวชนลุ่มหลงในสิ่งที่ผิด ขาดสามัญสำนึกในการเอาใจใส่ในการเรียน ในขณะที่เด็กจะใช้เวลาในการเรียนคิดฟุ้งซ่าน เช่น คิดเรื่องการพนันบอล คิดเรื่องซนของเกม ฯ มากกว่าที่จะตั้งใจเรียน เพราะ

เด็กขาดสมาธิในการควบคุมตนเอง และไม่ตั้งใจกับสิ่งที่ตนกำลังกระทำอยู่ จึงทำให้การเรียนของตนล้มเหลว

สำหรับเด็ก สมาธิเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะเป็นปัจจัยที่ทำให้เด็กสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งรอบตัวได้ หากเด็กคนใดมีสมาธิบกพร่อง เช่นมีสมาธิในช่วงเวลาสั้น ไม่สามารถตั้งใจทำอะไรได้นานพอ การเรียนรู้ของเด็กก็คงไม่ต่อเนื่อง หยุดชะงักเป็นช่วงๆ หรือเรียนรู้ได้เพียงเล็กน้อย ทั้งที่มีสิ่งต่างๆอีกมากมายที่จะต้องรู้ เช่น ถ้าเด็กไม่มีสมาธิฟังครู เด็กก็อาจจะได้ยินครูพูดเพียง 5 นาทีแรกเท่านั้น และที่เหลืออีกเกือบชั่วโมง เด็กก็จะใจลอย วอกแวกไปตามสิ่งที่อยู่รอบตัว สรุปว่าชั่วโมงนั้นเด็กเก็บความรู้ได้จากครูเพียงร้อยละ 5 ในขณะที่เด็กคนอื่น เก็บได้เกือบถึงร้อยละ 80 เป็นต้น (อุมาพร ตรังคสมบัติ.2544 :3)

จากการที่ผู้วิจัยมีเพื่อนเป็นอาจารย์สอนที่โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย จึงเคยทราบปัญหาในการเรียนของนักเรียน นักเรียนไม่มีสมาธิในการเรียนโดยเฉพาะนักเรียน โปรแกรมศิลป-สังคม ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านการเรียนจึงได้สำรวจข้อมูลเบื้องต้นกับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โปรแกรม ศิลป-สังคม โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย จำนวน 220 คน โดยใช้คำถามปลายเปิดจำนวน 2 ข้อ ดังนี้

ข้อที่ 1 ถามว่า "ขณะนี้นักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องใด" คำตอบที่นักเรียนตอบเรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ ปัญหาด้านการเรียนจำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 85 ได้แก่ ไม่มีสมาธิในการเรียน เหม่อลอยในชั้นเรียน นั่งหลับในชั้นเรียน จำความรู้ที่เรียนไม่ได้ ไม่เข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียน อาจารย์ผู้สอนเสียงเบาไม่ได้ยิน ปัญหาส่วนตัว จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ได้แก่ ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ขัดแย้งกับเพื่อน และปัญหาครอบครัว จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 5 ได้แก่ พ่อแม่ไม่เข้าใจและต้องช่วยพ่อแม่ทำงาน

ข้อที่ 2 ถามว่า " จากปัญหาข้อที่ 1 นักเรียนคิดว่าปัญหาเหล่านั้นเกิดจากสาเหตุใด" คำตอบที่นักเรียนตอบคือ ปัญหาด้านการเรียนเกิดจาก ไม่ตั้งใจเรียน พุดคุยกันในระหว่างเรียน คิดถึงเรื่องอื่นในเวลาเรียน อาจารย์ผู้สอนไม่ใช้อุปกรณ์ขยายเสียง ไม่กล้าซักถามครูเมื่อไม่เข้าใจเนื้อหาที่เรียน ปัญหาด้านส่วนตัวเกิดจาก ไม่รู้จักการวางแผนการใช้จ่ายเงิน ไม่พุดคุยปรับความเข้าใจกับเพื่อน และปัญหาครอบครัวเกิดจากพ่อแม่ตั้งความหวังไว้กับตัวนักเรียนสูง ครอบครัวมีรายได้น้อย

จากผลการสำรวจปัญหาเบื้องต้นสรุปว่า นักเรียนช่วงชั้นที่4 โดยเฉพาะโปรแกรม ศิลป-สังคม โรงเรียนโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร น่าจะมีปัญหาด้านการเรียน คือ การไม่มีสมาธิในการเรียน ดังที่พระธรรมปิฎก (2544 :330) กล่าวว่า การมีสมาธิหมายถึงความตั้งใจมั่นของจิต หรือภาวะที่จิตแน่วแน่ต่อสิ่งที่กำหนดอยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ไม่ฟุ้งซ่านหรือส่ายไป ซึ่งถ้าเมื่อใดที่ขาดสมาธิ หรือไม่มีสมาธิ จิตใจฟุ้งซ่านจนขาดสติ ไม่ว่าทำอะไรก็ไม่สำเร็จ เช่นเดียวกับการศึกษาเล่าเรียนของเยาวชน จะทำให้การเรียนไม่สัมฤทธิ์ผล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำดังที่อุมาพร ตรังคสมบัติ (2544 :2) ที่กล่าวไว้ว่า สมาธิเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน หากเราไม่มีสมาธิ เราคงเรียนหนังสือไม่ได้ และทำงานไม่สำเร็จ นอกจากนี้

กิจกรรมเล็กๆน้อยๆในชีวิตประจำวันก็คงมีปัญหาไปด้วย เช่น หากไม่มีสมาธิในการฟังเมื่อใครพูดกับเรา เราคงตอบไม่ถูก และหากไม่มีสมาธิในการทำกับข้าว เราคงใส่เกลือมากเกินไป จนอาหารเค็ม

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน กับการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประกอบการวางนโยบายของ ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษา ตลอดจนผู้ปกครอง ในการปรับปรุงแก้ไขให้นักเรียนมีสมาธิในการเรียน ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีโอกาสประสบความสำเร็จทางการเรียนและการดำเนินชีวิตมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่ไม่มีสมาธิในการเรียน ช่วงชั้นที่ 4 โปรแกรม ศิลป์-สังคม ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร จำนวน 120 คน เป็น นักเรียนชาย 65 คน และนักเรียนหญิง 55 คน ซึ่งใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1.1 องค์ประกอบด้านส่วนตัว ได้แก่

- 1.1.1 เพศ
- 1.1.2 ระดับชั้น
- 1.1.3 ลักษณะมุ่งอนาคต
- 1.1.4 บุคลิกภาพ
- 1.1.5 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 1.1.6 สุขภาพจิต
- 1.2 องค์ประกอบด้านครอบครัว ได้แก่
 - 1.2.1 สภาพครอบครัว
 - 1.2.2 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว
 - 1.2.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง
 - 1.2.4 ภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัว
- 1.3 องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่
 - 1.3.1 ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน
 - 1.3.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู
 - 1.3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
- 2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การไม่มีสมาธิในการเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การไม่มีสมาธิในการเรียน หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนในช่วงชั้นที่ 4 โปรแกรม ศิลป์-สังคม ในขณะที่เรียนในห้องเรียนซึ่งส่งผลให้ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน ได้แก่ ไม่ตั้งใจเรียน ไม่จดจ่อแน่วแน่กับการเรียน นั่งเหม่อลอยในชั้นเรียน พุดคุยในขณะที่เรียน หยอกล้อกับเพื่อน นั่งหลับในชั้นเรียน ไม่เข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน และกินขนมในชั้นเรียน
2. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียน หมายถึง สิ่งที่ส่งผลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โปรแกรม ศิลป์-สังคม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ องค์ประกอบ ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนดังรายละเอียดดังต่อไปนี้
 - 2.1 องค์ประกอบด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปีที่ศึกษา ลักษณะมุ่งอนาคต บุคลิกภาพ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และสุขภาพจิต ดังนี้
 - 2.1.1 เพศ ได้แก่ เพศชาย และเพศหญิง
 - 2.1.2 ระดับชั้น ได้แก่
 - 2.1.2.1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โปรแกรมศิลป์-สังคม
 - 2.1.2.2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โปรแกรมศิลป์-สังคม
 - 2.1.2.3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โปรแกรมศิลป์-สังคม

2.1.3 ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด และการกระทำของนักเรียนที่สามารถคาดการณ์ไกลและเห็นความสำคัญของผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ศึกษาแนวทางแก้ปัญหา วางแผนเพื่อเป้าหมายในอนาคตและปฏิบัติเกี่ยวกับอนาคต เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1.3.1 ความสามารถด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำที่อาจจะเกิดขึ้นจากการกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ

2.1.3.2 การศึกษาแนวทางแก้ปัญหาและวางแผนดำเนินการเพื่อเป้าหมายเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพในอนาคต

2.1.3.3 การรู้จักการรอคอยผลที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพและความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จในชีวิต

2.1.4 บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะเฉพาะของนักเรียนที่แสดงถึงความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรม การแสดงออกเพื่อตอบสนองความต้องการสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

2.1.4.1 บุคลิกภาพเก็บตัว ได้แก่ นักเรียนที่มีลักษณะเงียบขรึม ชอบอ่านหนังสือมากกว่าเข้าสังคม ไม่ชอบพบปะพูดคุยกับคนอื่น ยกเว้นคนใกล้ชิดหรือเพื่อนสนิท ไม่ชอบเข้าสังคม ไม่ชอบความตื่นเต้น ใช้ชีวิตอย่างเคร่งเครียด มีระเบียบแบบแผนควบคุมอารมณ์และความรู้สึกได้ดี โดยปกติไม่มีความประพฤติดังความก้าวร้าว ค่อนข้างมองโลกในแง่ร้าย

2.1.4.2 บุคลิกภาพแสดงตัว ได้แก่ นักเรียนที่มีความสามารถในการเข้าสังคม ชอบงานสร้างสรรค์รื่นเริง มีเพื่อนมาก ช่างพูดช่างคุย ไม่ชอบการเรียนหรือทำงานตามลำพัง ชอบความสนุกสนาน ตลกขบขัน ค่อนข้างมองโลกในแง่ดี แต่ก้าวร้าว อารมณ์เสื่อง่าย

2.1.5 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่ต้องการประสบความสำเร็จในการเรียนตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ มีความมุ่งมั่นในการเรียนโดยการกำหนดเป้าหมายที่มีความเป็นไปได้ที่จะทำให้สำเร็จเหมาะสมกับความสามารถของตน มีความมานะพยายาม มีความอดทน มีความรับผิดชอบในการเรียนและมีความภาคภูมิใจในความสำเร็จของตน

2.1.6 สุขภาพจิต หมายถึง สภาวะทางจิตใจของนักเรียนในการยอมรับความจริงในชีวิตและสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคม และสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความสุข มีการแสดงออกอย่างเหมาะสมและมีความขัดแย้งในใจน้อยที่สุด ซึ่งสามารถวัดได้ด้วยแบบคัดกรองสุขภาพ THAI GHQ 60

2.2 องค์ประกอบด้านครอบครัว ได้แก่ สภาพครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง และการระดมความคิดเห็นต่อครอบครัว ดังนี้

2.2.1 สภาพครอบครัว ได้แก่

2.2.1.1 บิดามารดาอยู่ด้วยกัน

2.2.1.2 บิดามารดาหย่าร้าง

2.2.1.3 บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม

2.2.2 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว หมายถึง รายได้ของบิดามารดาที่ได้รับรวมกันเป็นรายเดือน ในกรณีที่นักเรียนไม่มีบิดามารดา ให้หมายถึง รายได้ของผู้ปกครองที่ได้รับในแต่ละเดือน

2.2.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง หมายถึง การปฏิบัติตนของผู้ปกครอง ต่อนักเรียน และการปฏิบัติตนของนักเรียนต่อผู้ปกครองเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.2.3.1 การปฏิบัติตนของนักเรียนต่อผู้ปกครองด้านการเรียน ได้แก่ การขอคำแนะนำและการซักถามเมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการเรียน การขอให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและรับรู้เรื่องราวต่างๆ ในการทำกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น การแสดงความรัก การให้ความเคารพของนักเรียนต่อผู้ปกครอง การเชื่อฟัง ไม่ทำให้ผู้ปกครองเสียใจ

2.2.3.2 การปฏิบัติตนของผู้ปกครองต่อนักเรียนด้านการเรียน ได้แก่ การเอาใจใส่ด้านการเรียนต่อนักเรียน ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมทางการเรียนที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น ไว้วางใจในการทำกิจกรรมของนักเรียนกับเพื่อน ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเรียน การให้กำลังใจของผู้ปกครอง เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนประสบความสำเร็จทางการเรียน หรือเพื่อการพัฒนาทางด้านความคิดของนักเรียน และการให้ความห่วงใยใกล้ชิดต่อนักเรียน

2.2.4 ภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัว หมายถึง งานหรือสิ่งที่นักเรียนปฏิบัติในครอบครัวของตนเอง ได้แก่ การดูแลผู้ปกครองและญาติพี่น้อง การทำความสะอาดบ้าน การซักเสื้อผ้า และการช่วยภาระกิจของผู้ปกครอง

2.3 องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ดังนี้

2.3.1 ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน หมายถึง สภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอนที่มีผลต่อนักเรียน ได้แก่

2.3.1.1 สถานที่เรียน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพภายในห้องเรียน ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในห้องเรียน ขนาดของห้องเรียนเมื่อเทียบกับปริมาณนักเรียน บริเวณห้องเรียนปราศจากสิ่งรบกวนต่างๆ ได้แก่ เสียงดัง และกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์

2.3.1.2 สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ได้แก่ ปริมาณของสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนเมื่อเทียบกับปริมาณของนักเรียน ความทันสมัย คุณภาพการใช้งาน รวมทั้งทักษะการใช้สื่อการเรียนการสอนนั้น ของครูและนักเรียน

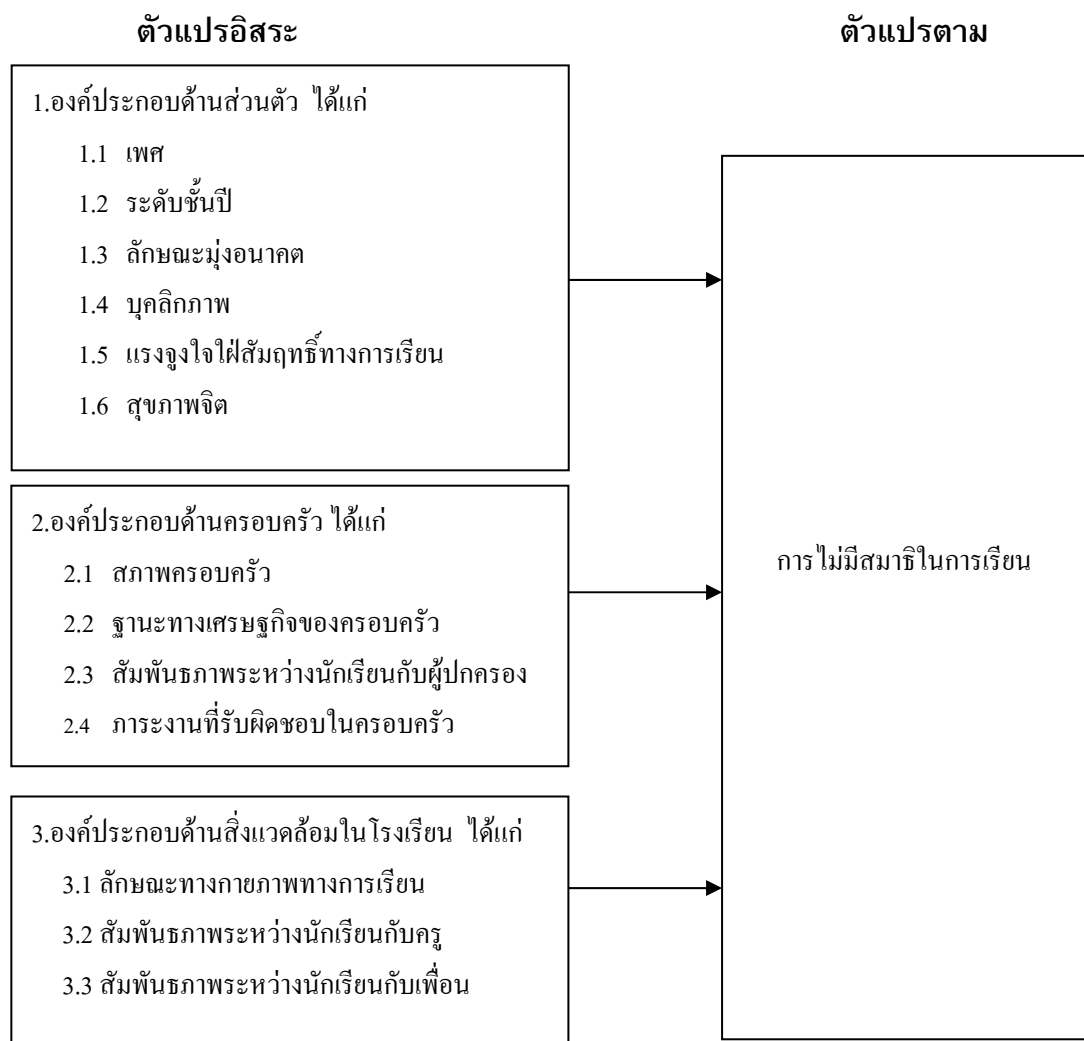
2.3.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู หมายถึง การปฏิบัติตนของนักเรียนต่อครู และการปฏิบัติตนของครูต่อนักเรียน ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.3.2.1 การปฏิบัติตนของนักเรียนต่อครูได้แก่ การตั้งใจเรียน การขอคำแนะนำ การซักถามเมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการเรียน การให้ความเคารพเชื่อฟัง การปฏิบัติตนตามคำสั่งสอนของครู

2.3.2.1 การปฏิบัติตนของครูต่อนักเรียน ได้แก่ การให้ความรักความอบอุ่น การเอาใจใส่ ตั้งใจอบรมสั่งสอนนักเรียน ยอมรับฟังความคิดเห็น ให้ความเป็นกันเอง และดูแลให้คำปรึกษานักเรียนเมื่อเกิดปัญหาขึ้นกับนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความเต็มใจ

2.3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน หมายถึง การปฏิบัติตนของนักเรียนและเพื่อนที่มีต่อกันทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อ ได้แก่ การช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในการเรียน การห่วงใยใกล้ชิดสนิทสนมซึ่งกันและกัน การทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันกับกลุ่มเพื่อนเพื่อให้เกิดความสำเร็จด้านการเรียน

กรอบแนวคิดในการค้นคว้า

การไม่มีสมาธิในการเรียนมีอิทธิพลจาก องค์ประกอบด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ ชั้นปีที่ศึกษา ลักษณะมุงอนาคต บุคลิกภาพ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน และสุขภาพจิต องค์ประกอบด้านครอบครัว ได้แก่ สภาพครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง และภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัว และ องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในการเรียน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานดังนี้

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

2. องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 1.เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการไม่มีสมาธิในการเรียน
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการไม่มีสมาธิในการเรียน
 - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการไม่มีสมาธิในการเรียน
- 2.เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับ องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการไม่มีสมาธิในการเรียน

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการไม่มีสมาธิในการเรียน

1.1.1 ความหมายของการไม่มีสมาธิ

มานิช กลิ่นทรัพย์ (2529 : 129) กล่าวว่า จิตที่ไม่มีสมาธิ นั้น หมายถึง จิตที่ฟุ้งซ่าน ควบคุมไม่อยู่หรืออยากจะเรียกว่า ความตั้งใจที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยความสนใจจริงจังนั้น มีน้อยหรือสนใจมักก็ไม่ใช้เรื่องที่ควรสนใจ มันไม่เกี่ยวกับหน้าที่ตามขั้นตอนของชีวิต เมื่อจิตมันไม่ตั้งใจในการที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามขั้นตอนของชีวิตจิตมันจึงจับจด ไปสนใจในเรื่องที่ไม่เป็นสาระ ไปสนใจในเรื่องที่ไม่ใช่หน้าที่ของชีวิต หรือบางทีมันสนใจอยากรู้ไปเสียทั้งหมดทุกสิ่งทุกอย่าง จนทำให้จิตเป็นสมาธิอยู่กับเรื่องใดเรื่องหนึ่งนั้น มันสูญเสีย ที่เราเรียกว่า ความอยากรู้อยากเห็นมันมีมาก ทำให้สมาธิมันเสียไปจนกลายเป็นจิตที่ร่อนลง วุ่นวาย กระสับกระส่าย และมันมีเหตุมาหลายอย่าง

สมเด็จพระญาณสังวร (2531 :380-383) ได้ทรงให้ความเห็นว่า จิตใจของเราเหมือนดวงไฟ ถ้ามีเครื่องหุ้มห่ออยู่ และไม่มีเครื่องรวมแสง ก็จะปรากฏแสงสว่างน้อยและพริ้ว ถ้านำเครื่องหุ้มห่อออกเสีย และมีเครื่องรวมแสง แสงสว่างก็จะมาก และพุ่งไปทางเดียวกัน อันเทียบได้กับความตั้งใจที่แน่วแน่ ไม่มีอันตรายจากใจต่าง ๆ มารบกวน เช่น ไม่เพลินคิด จิตไม่โกรธ ไม่โง่งว้างซึมเซา ไม่ฟุ้งซ่าน ไม่กลัดกลุ้ม ไม่ลังเลใจ เมื่อเป็นเช่นนี้จิตใจ ก็จะพุ่งไปทางเดียวนี้แหละสมาธิ

สมเด็จพระญาณสังวร (2535 : 141-142) ทรงกล่าวไว้ว่า เวลานี้กำลังเรียนจะคิดอะไรเพลิดเพลिनไปอย่างอื่นไม่ถูก ต้องปล่อยความคิดอื่นๆให้หมด รวมใจมาตั้งใจเรียนจึงจะถูก สิ่งสนุกสนานสวยงามต่างๆทุกอย่างคนย่อมชอบใจ แต่ก็ต้องเลือกเฉพาะสิ่งที่เหมาะสมและให้รู้จัก

พระภิกษุพริยัติญาณ (2540 : 199-200) กล่าวว่า คนที่ไม่มีสมาธิย่อมมีนิสัยเหลวไหลทำอะไรมีแต่จับจด ไม่เอาจริงเอาจัง

สุมพพร เก โปบลีย์ (2543 : 1-2) กล่าวว่า อาการของคนที่ไม่มีสมาธินั้น คือ เป็นคนใจลอย เนื่องจากเหตุทางกาย และเหตุทางใจ เช่น ร่างกายไม่แข็งแรง มีโรคประจำตัว โรคทางสมอง หรือ เหน็ดเหนื่อยเพราะตรากตรำทำงานมากเกินไป แต่เหตุทางกายไม่สำคัญเท่าเหตุทางใจ เหตุทางใจเป็นสิ่งที่สัมผัสด้วยตาและเครื่องมือทางการแพทย์ไม่ได้ ทำให้การวินิจฉัยและรักษาโรคสมาธิที่เกิดทางใจลำบากยากยิ่ง

อาการของคนขาดสมาธิ จำแนกเป็น 4 ประการ คือ

(1) ขาดความสนใจ เช่น เด็กไม่ชอบครูที่สอนเลข พอถึงชั่วโมงเลขจะไม่สนใจ ย่อมเป็นการยากที่เด็กมีสมาธิในการเรียนเลข ทำให้เด็กเบื่อหน่าย ใจเลือนลอย และทำงานขาดตกบกพร่อง

(2) สนใจมากเกินไปจนเป็นเหตุให้เกิดความรีบร้อน เช่น ครูให้การบ้านหลายอย่าง เด็กกลัวจะทำไม่เสร็จ เพราะต้องการเวลาพักผ่อนด้วย จึงอยากรีบๆ ทำให้เสร็จพร้อมกันทุกวิชา ยิ่งทำยิ่งไม่เสร็จ เพราะใจมีความกังวลและเร่งรีบ จนขาดสมาธิ

(3) สนใจหลายเรื่องในเวลาเดียว เช่น กลับจากโรงเรียนต้องทำการบ้าน แต่เวลาเดียวกันนั้นมีเพื่อนบ้านมานั่งเล่นด้วยและรายการทีวีที่ชื่นชอบออกอากาศพอดี ทำให้ไม่มีสมาธิในการทำอย่างใดอย่างหนึ่งได้ เช่น การบ้านก็ทำไม่เสร็จ เพื่อนก็คุยกันไม่รู้เรื่อง เพราะมัวแต่ดูทีวีไปด้วย(ไม่รู้เรื่องเช่นกัน)

(4) คนปัญญาดีมาก อาจใจลอยเหมือนกัน เป็นเรื่องน่าประหลาดใจนัก เด็กเฉลียวฉลาด ความคิดแล่นเร็วเล่าเรียนดี จดจำอะไรได้รวดเร็ว มักจะเป็นคนใจลอย มีความคิดฟุ้งซ่าน บางทีก็พูดอยู่คนเดียวคล้ายคนเสียจริต อาจจะมีสิ่งที่เคยจดจำเอาไว้โดยรวดเร็วเช่นกัน คนเช่นนี้ถ้าสอนให้ฝึกสมาธิ จะมีมันสมองประเสริฐยอดเยี่ยม

ผกา สัตยธรรม (2545 : 88) กล่าวว่า ลักษณะของเด็กที่ขาดความพยายาม หรือเกียจคร้าน จะไม่ชอบทำงาน หรือเข้าร่วมกิจกรรมใดๆ เงื่องหงอยเซื่องซึม ขาดความกระตือรือร้น ชอบผ่นกลางวันเป็นเหตุให้ขาดสมาธิในการเรียนและการทำงาน ชอบนั่งเอกเขนก หรือนั่งแบบซีเกียจในมุมของตน ไม่ยุ่งกับผู้อื่น แม้ในห้องเรียนไม่เคยทำงานหรือการบ้านเสร็จในเวลาที่กำหนดไว้ มักเสร็จงานล่าช้ากว่าคนอื่นเพราะความเฉื่อยชาเกียจคร้าน มักเริ่มลงมือทำงานช้ากว่าคนอื่นเสมอ โดยมีเหตุผลอ้างต่างๆ คือ ไม่มีปากกา สมุดอยู่ที่อาจารย์ ลืมสมุดไว้ที่บ้าน มีความเฉื่อยชา และเกียจคร้านคิดว่าทำไม่ได้ไม่พยายาม ทำงานสกปรกเลอะเทอะ ทำการบ้านไม่เสร็จเป็นประจำ ไม่พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองรอคอยความช่วยเหลือ หรือแอบลอกการบ้านของเพื่อนที่ทำเสร็จแล้ว

พระราชรัตนวิมล (2549 : สัมภาษณ์) กล่าวว่า การไม่มีสมาธิในการเรียน หมายถึง คนที่ทำอะไรไม่มีสติอยู่กับตัว เช่น พูดอะไรออกไปแล้วจำไม่ได้ว่าพูดอะไรออกไปบ้าง เวลาอ่านหนังสือก็ใจลอย เวลาคิดอะไรก็ไม่ระเบียบ ความคิดเพะปะ คนที่เป็นเช่นนี้ก็คือคนที่ขาดสมาธิหรือมีสมาธิไม่เพียงพอที่จะนำมาใช้ในการเรียน

พระมหาเคนน้อย สีสุโณ (2549 : สัมภาษณ์) กล่าวว่า การไม่มีสมาธิในการเรียน หมายถึง วิชาที่เราเรียนอาจจะไม่ถูกใจเรา จึงไม่สนใจที่จะเรียน จึงทำให้การเรียนไม่เต็มที่ ทำให้ไม่ตั้งใจที่จะเรียน หรือ ผู้เรียนเองเรียนโดยไม่ตั้งใจที่จะเรียนในขณะที่เรียนจึงไม่มีสมาธิ

พระมหามนตรี ชันติสาโร (2549 : สัมภาษณ์) กล่าวว่า การไม่มีสมาธิในการเรียน หมายถึง การมิได้สังวร ระวัง ควบคุมสติไว้ เผลอสติไป ปลดปล่อยความคิดฟุ้งซ่านไปในอารมณ์ภายนอกตามใจปรารถนา เพราะขาดอิทธิบาทข้อฉันทะ คือความพอใจ รักในการศึกษาเล่าเรียน จึงขาดวิริยะ ความหมั่นเพียร จิตตะความฝึกฝน และวิมังสาความไตร่ตรอง สุดท้ายการศึกษาเล่าเรียนไม่สำเร็จ

พระมหาทองดี ปัญญาวิโร (2549 : สัมภาษณ์) กล่าวว่า การไม่มีสมาธิในการเรียน หมายถึง การที่ผู้เรียนต้องประสบกับปัญหาหรืออุปสรรคอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การเรียน เช่น

- (1) ความวิตกกังวลต่อการเรียน, ครอบครวั
- (2) ความขัดแย้งทางอารมณ์หรือจิตใจ
- (3) ปัญหาสุขภาพร่างกาย เป็นต้น

พระมหาเสนาะ กิตติเสโน (2549 : สัมภาษณ์) กล่าวว่า การไม่มีสมาธิในการเรียน หมายถึง ไม่มีความตั้งใจเรียน จิตใจคิดเรื่องอื่นที่ไม่เกี่ยวกับวิชาเรียน ไม่ตั้งใจฟังเนื้อหาสาระวิชา ที่เรียนไม่สนใจครูผู้สอน จัดว่ามีจิตใจไม่นิ่ง, ไม่แน่วแน่ , วอกแวก ไม่มีสติ ไม่มีสติกำหนดรู้กับ เรื่องที่เป็นไปอยู่ในปัจจุบันว่าในขณะที่เราเรียนหนังสืออยู่ หรือทำพูดคิดอะไรอยู่ จิตใจฟุ้งซ่าน ออกไปภายนอก เมื่อเป็นเช่นนี้ ผลที่ได้คือเรียนไม่รู้เรื่อง เรียนไม่เข้าใจ อันจะนำไปสู่ความเบื่อหน่ายไม่อยากเรียนนั่นเอง

จากความหมายของการไม่มีสมาธิในการเรียนที่รวบรวมไว้ข้างต้น สรุปได้ว่า การไม่มีสมาธิในการเรียน หมายถึง ความไม่ตั้งใจ ไม่มีสติ จิตใจฟุ้งซ่าน เกียจคร้าน ขาดความพยายาม และเอาใจใส่ต่อการศึกษา หรือตั้งใจมากจนรณรานขาดสติไม่สามารถทำงานและการเรียนของตน ได้สำเร็จ ทำให้การเรียนไม่ประสบความสำเร็จ

1.1.2 ความสำคัญของการไม่มีสมาธิในการเรียน

เฉลิม ปิยฐาน (2534 : 116-122) กล่าวว่า ศีล สมาธิ และปัญญา เป็นวัฏจักรของการเกื้อกูลกัน ภาวะหนึ่งเกิดตามและส่งเสริมอีกภาวะหนึ่ง ผู้ปฏิบัติในศีลย่อมมน้อมนำให้เกิดสมาธิ และปัญญาได้ตามลำดับ วงจรนี้อาจจะย้อนกลับก็ได้ เช่น สมาธิทำให้เกิดศีลและปัญญา หรือ ปัญญามอนำให้เกิดสมาธิและศีล ปัญญาเป็นผลที่เด่นชัดของการที่จิตมีสมาธิ พุทธศาสนาได้ แสดงที่เกิดของปัญญาไว้ 3 ประการคือ

- (1) สุตามยปัญญา ปัญญาที่ได้ด้วยการเรียน
- (2) จินตมยปัญญา ปัญญาที่ได้จากการคิด
- (3) ภาวนมยปัญญา ปัญญาที่ได้มาจากการภาวนา

เมื่อผู้ใดผู้หนึ่งได้เจริญสมาธิภาวนา เมื่อจิตสงบแม้อยู่ในสมาธิต่ำแต่ก็อาจมีความกระจ่างในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ติดค้างอยู่ในใจ โดยเกิดขึ้นมาเองโดยไม่ได้คิดถึงเรื่องนั้นแต่อย่างใด การเกิดสำนึกรู้ได้เองโดยไม่ต้องใช้ความคิดจึงเป็นปัญญาที่บริสุทธิ์ นี่คือการตรัสรู้ ซึ่งแปลว่ารู้แจ้งเองแม้ในเรื่องเล็กน้อย

พระภิกษุพินธุวรา (2540 : 198) กล่าวว่า การศึกษาก็ดีการทำงานทุกสิ่งทุกอย่างก็ดี ถ้าเราไม่มีความมั่นใจหรือไม่มีความตั้งใจมั่น เราจะกลายเป็นคนจับจด ทำอะไรไม่จริงจังจับโน่นวางนี่ คนนั้นคือคนขาดสมาธิขาดความมั่นใจในตนเอง ขาดความเชื่อมั่นในสมรรถภาพของตัวเอง

อุมาพร ตรังคสมบัติ (2544 : 1-2) กล่าวว่า สำหรับเด็กแล้ว สมาธิเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะเป็นปัจจัยที่ทำให้เด็กสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งรอบตัวได้ หากเด็กคนไหนมีสมาธิบกพร่อง เช่นมีสมาธิในช่วงเวลาสั้นๆ ไม่สามารถทำอะไรได้นานพอ การเรียนรู้ของเด็กก็จะไม่ต่อเนื่อง หยุดชะงักเป็นช่วงๆ หรือเรียนรู้ได้เพียงเล็กน้อย ทั้งๆที่มีสิ่งต่างๆอีกมากมายที่จะต้องเรียนรู้ เช่น ถ้าเด็กไม่มีสมาธิฟังครูสอน เด็กก็อาจจะได้ยินครูพูดเพียง 5 นาทีแรกเท่านั้น และที่เหลืออีกเกือบชั่วโมง เด็กก็จะใจลอย วอกแวกไปตามสิ่งที่อยู่รอบตัว สรุปว่าในชั่วโมงนั้นเด็กเก็บความรู้ได้จากครูเพียงร้อยละ 5 ขณะที่เด็กคนอื่น เก็บได้เกือบถึงร้อยละ 80 เป็นต้น หากเป็นการเล่นธรรมชาติ เช่น นั่งต่อจิ๊กซอว์ ถ้าเด็กไม่มีสมาธิ ก็จะบังคับตัวเองให้นั่งต่อภาพนั้นไม่เสร็จเมื่อต่อภาพได้เพียงหนึ่งในสี่ก็อาจลุกขึ้นไปเล่นของเล่นอื่นเสียแล้ว ผลที่ตามมาก็คือ เด็กไม่มีโอกาสรู้ว่า ภาพที่ต่อจนสมบูรณ์นั้นเป็นอย่างไร ขาดทักษะความชำนาญในการต่อภาพ ไม่มีประสบการณ์ว่าตนเองก็ทำอะไรสำเร็จเป็นชิ้นเป็นอันได้ การขาดประสบการณ์เรียนรู้จนจบและขาดทักษะนี้ ถ้าเกิดขึ้นซ้ำๆก็จะมีผลให้เด็กขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และรู้สึกว่าเป็นคนที่ทำอะไรไม่สำเร็จในที่สุด

การไม่มีสมาธิในการเรียนมีความสำคัญต่อการเรียน ผู้เรียนถ้าไม่มีสมาธิในการเรียน จะเป็นบุคคลที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเองทำอะไรมักจะต้องพึ่งพาผู้อื่นเพราะไม่มั่นใจในความสามารถของตนเอง ไม่สามารถจดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้หรือจดจำได้น้อยทั้งที่ผู้เรียนมีสมรรถภาพในการเรียนรู้ ทำให้ขาดทักษะและความชำนาญในการเรียน ส่งผลให้การเรียนไม่ประสบความสำเร็จ

1.1.3 องค์ประกอบที่ส่งผลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียน

พินธุวรา อัคระพู (2543: 15) กล่าวว่า โดยธรรมชาติทุกคนมีสมาธิที่เรียกว่า สมาธิเล็กน้อย (ขณิกสมาธิ) ทุกคนสามารถที่จะฝึกฝนให้ตนเองเกิดสมาธิได้มากหรือน้อย เร็วหรือช้า ย่อมขึ้นอยู่กับความแตกต่างระหว่างบุคคล กล่าวคือ แต่ละคนที่เจริญสมาธิอาจเกิดสมาธิไม่เท่ากัน ความแตกต่างที่มีผลต่อการเจริญสมาธิคือ

(1) อัจฉริยภาพ คือ ความต้องการของผู้เจริญสมาธิว่ามีจุดมุ่งหมายในการเจริญสมาธิอย่างไร เช่น เพื่อระดับกิเลส ให้มีความรู้ความสามารถพิเศษ (ผาณิตชนะ) หรือมีฤทธิ์ เป็นต้น ผู้เจริญสมาธิจะต้องเจริญให้ตรงกับอัจฉริยภาพของตนจึงจะเกิดผลสำเร็จ

(2) ศีล ผู้ที่เจริญสมาธิให้ได้ผลดีและรวดเร็ว ต้องระมัดระวังให้ตัวอยู่ในกรอบของศีลที่เป็นศีลที่เหมาะสมกับตนเอง อาจเป็นศีล 5 หรือ ศีล 8 หรือศีล 10 ก็ตามแต่ความจำเป็นและ

ข้อบัญญัติ ศีลเป็นข้อปฏิบัติที่หยาบเพราะเป็นข้อปฏิบัติทางจิตใจ ฉะนั้น หากเรื่องหยาบๆยังปฏิบัติไม่ได้ดี การปฏิบัติในส่วนที่ละเอียดลึกซึ้งยิ่งขึ้นก็ย่อมไม่ได้ไปด้วย แม้ในหลักไตรสิกขา ก็ถือว่าศีลเป็นพื้นฐานของสมาธิ

(3) ศรัทธา คือ ความเชื่อในหลักคำสอนของพุทธศาสนา เช่น เชื่อในเรื่องอริยสัจสี่ เชื่อในกฎแห่งกรรม เป็นต้น ความเชื่อย่อมเป็นพื้นฐานขั้นแรกของจิตใจที่จะเป็นแรงจูงใจให้บุคคลที่จะเจริญสมาธิตามแนวพุทธศาสนาประพฤติปฏิบัติอย่างมุ่งมั่นในขั้นต่อไป

(4) ความสามารถในการตัดความกังวลหรือตัดเครื่องผูกพัน (ปัลลิว) ถ้าผู้ใดสามารถละหรือตัดความวิตกกังวลของตนในเรื่องต่างๆ เช่น สุขภาพ การงาน ครอบครัว เป็นต้น ได้ดี สมาธิจะเกิดขึ้นรวดเร็ว

(5) ความสามารถในการระงับเครื่องกีดขวางความดี (นิวรณ์) ซึ่งมี 5 อย่าง คือ ความพอใจในกาม (กามฉันทะ) ความคิดร้าย (พยาบาท) ความหดหู่และเซื่องซึม (ถีนมิทธะ) ความฟุ้งซ่านและรำคาญ (อุทธัจจกุกกุกจะ) และความลัสมะ (วิจิกิจฉา) เหล่านี้เป็นสิ่งที่ต้องกำจัดเสียจึงจะเกิดสมาธิได้

สมเด็จพระญาณสังวร (2535 : 33-36) ทรงกล่าวว่า จิตดีนรณกัณฑ์แห่งกระสับกระส่ายก็ด้วยอำนาจนิวรณ์ เป็นเครื่องกั้นไม่ให้จิตได้สมาธิ ไม่ให้ได้ปัญญา นิวรณ์จึงเป็นเหตุสำคัญที่ทำให้จิตไม่เป็นสมาธิ ก็เพราะข่มนิวรณ์ไม่ลง ถ้าข่มนิวรณ์ลงได้จิตก็เป็นสมาธิได้ นิวรณ์จึงเป็นเหตุสำคัญอันจำเป็นที่ต้องข่มให้สงบ นิวรณ์มี 5 คือ

(1) กามฉันทะ ความพึงพอใจในสิ่งที่ปรารถนา ต้องแก้ด้วยคิดเปลี่ยนให้เห็นว่าไม่งาม ไม่ดี ไม่น่าปรารถนา เพราะเป็นอันตรายแก่ความตั้งใจเล่าเรียนให้สำเร็จ เป็นต้น

(2) พยาบาท ความโกรธแค้นขัดเคือง แก้ด้วยคิดชะโลมใจด้วยเมตตา ไม่ตรึงจิต

(3) ถีนมิทธะ ความง่วงงุนเคลิบเคลิ้ม แก้ด้วยคิดทำให้ตาสว่าง ทำใจให้สว่างให้ร่างกายและจิตใจกระปรี้กระเปร่าว่องไวอยู่เสมอ ไม่ยอมให้ทึบทื่อ

(4) วิจิกิจฉา ความลังเลใจไม่แน่นอน ต้องแก้ด้วยศึกษาให้รู้ในเรื่องที่สงสัย ไม่พอกความสงสัยเอาไว้ ทำความมั่นใจให้แก่ตัวเอง

เนก ฐนะสิริ (2538 : 56-57) กล่าวว่า การศึกษาเล่าเรียนนี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยสมาธิ ถ้านักเรียนนักศึกษาคนใดเอาใจใส่ในการเล่าเรียนด้วยความตั้งใจ นักศึกษาเหล่านั้นจะประสบผลสำเร็จดีมีความเข้าใจในวิชานั้นและท่านอาจจะสังเกตได้ว่า ถ้าระยะใดก็ตามที่เด็กมีปัญหาทางครอบครัว หรือได้รับการกระทบกระเทือนทางจิตใจระยะนั้นเด็กจะไม่มีสมาธิในการฟังคำสอนของครูบาอาจารย์ผลการเรียนจะตกต่ำลงอย่างเห็นได้ชัด

ผกา สัตยธรรม (2545 : 88-91) กล่าวว่า สาเหตุที่ทำให้เด็กเกียจคร้านขาดความพยายามมีหลายประการคือ

เกิดจากสิ่งแวดล้อมทางบ้าน คือ มีบรรยากาศชอบสบายไม่กระตือรือร้น ไม่พิถีพิถัน ไปอย่างช้าๆ ในบางครอบครัวอีกแบบหนึ่งบิดามารดา ตลอดจนครูอาจารย์หวังและ

ต้องการผลเลิศจากเด็กมากเกินไป เมื่อเด็กเรียนแล้วประสบความล้มเหลวในการเรียนการงาน มากกว่าความสำเร็จที่ได้รับ ก็เกิดความท้อถอยไม่อยากทำ

บิดามารดาหรือผู้ปกครอง ไม่มีเวลาอยู่บ้านมากนัก เนื่องจากออกไปทำงานนอกบ้าน จึงไม่มีเวลาคอยเอาใจใส่ดูแลลูก เด็กไม่ได้รับการอบรมในด้านต่างๆ เกี่ยวกับความสะอาด ความเป็นระเบียบ ขาดคำแนะนำตักเตือนจากพ่อแม่ทางโรงเรียนมีกิจกรรมการเรียนที่ไม่น่าสนใจ ไม่มีสิ่งที่ทำทลายความสามารถของเด็ก เกิดความเบื่อหน่ายเนื่องจากได้รับงานที่มอบให้ทำงานเกินไปบางรายมีความคิดว่า งาน คือ ความยากลำบาก สู้เหนื่อยๆไม่ทำ หรือ พักผ่อนดูรายการโทรทัศน์ จะมีความสุขสบายกว่าการทำงาน

เด็กขาดความสามารถในทุกทาง ตามความคิดของตัวเองและมีผู้พูดให้เด็กคิด เด็กได้รับคำตำหนิต่เรียน วิพากษ์วิจารณ์มากกว่าได้รับคำชมเชยยกย่อง ทำให้เสียกำลังใจ ไม่รู้จะทำงานไปเพื่ออะไร

จากเอกสารและงานวิจัยข้างต้นเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียน สรุปได้ว่า คือการที่ผู้เรียนไม่มีจิตใจแน่วแน่ปล่อยใจคิดไปกับสิ่งที่ตนชอบหรือติดข้างใน สุขภาพร่างกายไม่แข็งแรง ปัญหาจากสิ่งแวดล้อมที่โรงเรียน เช่น ห้องเรียนมีขนาดแคบ ครูพูดเสียงค่อย กิจกรรมไม่น่าสนใจและปัญหาจากครอบครัว บิดามารดาไม่เอาใจใส่ คาดหวังจากตัวผู้เรียนมากเกินไป ซึ่งสิ่งที่กล่าวทั้งหมดล้วนเป็นองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียน ทำให้การเรียนไม่ประสบความสำเร็จ

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการไม่มีสมาธิในการเรียน

1.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

ในการศึกษาค้นคว้าเรื่องการไม่มีสมาธิในการเรียน เป็นเนื้อหาที่ยังไม่มีผู้ทำการวิจัย จึงไม่มีงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการไม่มีสมาธิในการเรียน ฉะนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาค้นคว้ารวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่จัดเข้าในการไม่มีสมาธิในการเรียน

จัว (Tjoa. 1972 : 153-157) ได้ทำการศึกษาถึงผลของสมาธิต่อการเป็นโรคประสาท และสติปัญญากับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 20 คน โดยใช้แบบทดสอบสมรรถภาพทางสมอง และแบบทดสอบทางจิต ก่อนที่นักเรียนทั้ง 14 คน จะเริ่มต้นฝึกสมาธิ และหลังจากที่นักเรียน 14 คนได้ฝึกสมาธิไปแล้ว 1 ปี จึงทดสอบนักเรียนทั้ง 20 คนโดยใช้แบบทดสอบชุดเดิมอีกครั้ง ผลการวิจัยพบว่าเมื่อเปรียบเทียบกลุ่มทดลอง(ผู้ฝึกสมาธิสม่ำเสมอมากที่สุด 7 คน)กับกลุ่มควบคุม(ไม่ได้ฝึกสมาธิ 6 คน) พบว่า การฝึกสมาธิทำให้การเป็นโรคประสาทลดลง และคะแนนของการสอบทางสติปัญญาเพิ่มขึ้น

ฟรุว์ (Frew. 1972 : 47) ได้ทำการศึกษาถึงผลการฝึกสมาธิกับการผลิต โดยใช้แบบสอบถามกับคนงานที่ฝึกสมาธิสม่ำเสมอ 42 คน(อายุเฉลี่ย 26 ปี สมรสแล้วร้อยละ 76 ระยะเวลาฝึกสมาธิสม่ำเสมอโดยเฉลี่ย 11 เดือน) รวมทั้งผู้ตรวจงาน และผู้ทำงานร่วมกัน ตัวแปรที่วัด คือ ความพอใจในงาน ความต้องการเปลี่ยนงานใหม่ ความต้องการก้าวหน้าในการทำงาน และ

ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผลการวิจัยพบว่าการฝึกสมาธิมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการผลิต ผู้ฝึกสมาธิรายงานว่ามีความพอใจในการทำงานมากขึ้น มีการปรับปรุงการปฏิบัติงาน มีความต้องการเปลี่ยนงานน้อยลง มีความสัมพันธ์กับคนอื่นดีขึ้น

อะบราฮัมส์ (Abrams. 1977 : 5698) ได้ทำการทดลองการฝึกสมาธิกับนักเรียนชั้นประถมศึกษา แบบต่างๆ 4 แบบเพื่อศึกษาอิทธิพลของการฝึกสมาธิต่อการรู้จักตน, ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ(Academic Achievement) และความเจริญทางพุทธิปัญญา(Cognitive Growth) กลุ่มตัวอย่างที่ 1 ฝึกสมาธิแบบที.เอ็ม กลุ่มที่ 2 ฝึกสมาธิโดยสำรวจความคิด(Concentration) กลุ่มที่ 3 ฝึกสมาธิแบบเพ่ง(Contemplation) กลุ่มที่ 4 ฝึกสมาธิสงบจิต (Quite Meditation) โดยจัดให้มีกลุ่มควบคุมอีก 2 ห้องเรียน พบว่า กลุ่มทดลองที่ฝึกสมาธิทั้ง 4 กลุ่ม มีคะแนนการรู้จักตน(Self-Concept)สูงกว่ากลุ่มควบคุมทั้ง 2 ห้อง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการตอบสนองทางสติปัญญา(Responsibility of Intellectual Success) กลุ่มที่ฝึกสมาธิทุกกลุ่มมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่เป็นกลุ่มควบคุมในห้องที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบว่าคะแนนทดสอบทักษะคณิตศาสตร์พื้นฐานของกลุ่มทดลองทั้ง 4 กลุ่มสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของห้องที่เป็นกลุ่มควบคุมทั้ง 2 ห้องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

แจคสัน (Jackson.1977 : 3351) ได้ทดลองฝึกสมาธิกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา เด็กเหล่านี้มีปัญหาทางเศรษฐกิจของครอบครัว และผลการเรียนไม่ดีทั้งการอ่าน และคณิตศาสตร์ โดยกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองเป็นเด็กผิวดำซึ่งมีลักษณะทั่วไปเหมือนกัน มีกลุ่มทดลอง 16 คนฝึกสมาธิแบบ ที เอ็ม และกลุ่มควบคุม 36 คน ใช้เวลาในการทดลองทั้งสิ้น 22 สัปดาห์ ผลการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองที่ฝึกสมาธิมีค่าคะแนนพัฒนาการทางบุคลิกภาพแตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ในด้านความสามารถในการอ่านและคณิตศาสตร์ไม่พบความแตกต่าง

1.2.2 งานวิจัยในประเทศ

กรรณิการ์ รักชุมแก้ว (2524 : 41-45) ได้ศึกษาผลการฝึกสมาธิที่มีต่อเวลาปฏิบัติตอบสนองแบบง่ายและแบบเชิงซ้อนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่า เวลาในการตอบสนองสิ่งเร้าทุกแบบของนักเรียนที่ฝึกสมาธิน้อยกว่านักเรียนที่ไม่ฝึกสมาธิ

ชาลี หวานน้ำ (2530 : 82-92) ได้ทำการศึกษาถึงผลการฝึกสมาธิที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 60 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือกลุ่มทดลอง 30 คน และกลุ่มควบคุม 30 คน ในกลุ่มทดลองให้ฝึกสมาธิวันละ 2 ครั้งๆละครึ่งชั่วโมง ขณะที่กลุ่มควบคุมให้ทำกิจกรรมศิลปะ ทำการฝึก 10 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนที่ฝึกสมาธิและไม่ฝึกสมาธิแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

วิภาวรรณ เดชะไกศยะ และคนอื่นๆ(2531 : 100) ได้ทำการศึกษาผลการฝึกสมาธิแบบอานาปานสติที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยครูธนบุรี พบว่า ระดับคะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาหลังการฝึกสมาธิสูงกว่าระดับคะแนนเฉลี่ยก่อนการฝึกสมาธิอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการไม่มีสมาธิในการเรียน ที่กล่าวมาข้างต้น สมาธิเป็นสิ่งที่สำคัญมาก มีความสำคัญในการเรียน การแก้ปัญหาในชีวิต การทำงานและการดำรงชีวิต ถ้าไม่มีสมาธิ การเรียนก็ไม่ประสบความสำเร็จ ปัญหาที่ผ่านมาในชีวิตก็ไม่ว่าจะเริ่มแก้ปัญหาจากจุดใด การทำงานขาดประสิทธิภาพ และการดำรงชีวิตก็คงจะมีความสุข ฉะนั้น การไม่มีสมาธิในการเรียน มีความสำคัญมากต่อการเรียน และการดำรงชีวิต

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่ใช้ในการศึกษา

2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพศ

2.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเพศ

พรพิมล เจียมนาครินทร์ (2539 : 122) กล่าวว่าเมื่อเข้าสู่ช่วงวัยรุ่น วัยรุ่นชายและหญิงเริ่มมีความสนใจในอาชีพและเริ่มวางแผนเกี่ยวกับอาชีพในอนาคต วัยรุ่นหญิงจะวางแผนเกี่ยวกับอาชีพน้อยกว่าวัยรุ่นชาย เพราะคิดว่าหลังจากแต่งงานมีครอบครัวแล้ว วิถีชีวิตความเป็นอยู่อาจจะเปลี่ยนไปรวมทั้งอาชีพของตนด้วย ในขณะที่วัยรุ่นชายคิดว่าอาชีพของเขาจะไม่ถูกขัดขวางจากการแต่งงาน

อารี พันธุ์มณี (2544 : 33) กล่าวว่า ความแตกต่างทางเพศ หมายถึง ความแตกต่างในเรื่องต่างๆ ทางเพศชายและเพศหญิง ซึ่งวัฒนธรรมเป็นส่วนสำคัญในการกำหนดบทบาทของหญิงและชายให้แตกต่าง เช่น บางวัฒนธรรมถือว่า ชายเป็นช้างเท้าหน้า หญิงเป็นช้างเท้าหลัง หรือชายเป็นผู้นำ หญิงเป็นผู้ตาม เป็นต้น หรือผู้ชายมีโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงานมากกว่าผู้หญิง เพราะในบางตำแหน่งไม่เปิดให้ผู้หญิงทำงานในตำแหน่งหน้าที่การงานสูงกว่า ซึ่งสิ่งเหล่านี้นั้นเป็นการแสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างเพศ โดยมีเรื่องของวัฒนธรรมเข้ามาเกี่ยวข้อง

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า เพศชายและเพศหญิง มีความคิดและความสนใจแตกต่างกัน ผู้ชายจะให้ความสำคัญกับอาชีพและการวางแผนครอบครัว ส่วนเพศหญิงให้ความสำคัญกับอนาคตของครอบครัวและชีวิตหลังจากแต่งงานดังนั้น เพศ น่าจะเป็นตัวแปรหนึ่ง ที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4

2.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพศ

2.1.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

เนอร์มี (พระมหาพิศย์ บุญเสริม. 2548 :19 ; อ้างอิงจาก Nurmi. 1991) ได้ศึกษาการมองอนาคตของนักศึกษาชาวฟินแลนด์ จำนวน 1,424 คน มีอายุระหว่าง 14-21 ปี ผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นมีความสนใจในเรื่องการเรียน การประกอบอาชีพ และอนาคตของครอบครัวที่อาศัยอยู่มาก โดยเด็กชายสนใจในเรื่องการเรียนและการประกอบอาชีพมาก ในขณะที่เด็กหญิงสนใจเกี่ยวกับอนาคตของครอบครัวและการแต่งงานมาก และเด็กชายยังมีความสนใจเกี่ยวกับนโยบายและความเปลี่ยนแปลงทางสังคมอีกด้วย

เนอร์มี (พระมหาทิพย์ บุญเสริม. 2548 :19 ; อ้างอิงจาก Nurmi. 1991) ได้ศึกษาเกี่ยวกับอนาคตของวัยรุ่นชาวฟินแลนด์ จำนวน 209 คนที่มีอายุระหว่าง 17-18 ปี ผลการศึกษาพบว่า เด็กชายสนใจในอนาคตยาวไกลกว่าเด็กหญิง และเด็กหญิงสนใจในเรื่องการเรียนและการประกอบอาชีพมากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับเด็กชาย

เนอร์มี (พระมหาทิพย์ บุญเสริม 2548 :19 ; อ้างอิงจาก Nurmi. 1991) ได้ศึกษาการมองอนาคตด้านครอบครัวและอาชีพของวัยรุ่นชาวฝรั่งเศส จำนวน 80 คน ที่มีอายุระหว่าง 12-15 ปี ผลการศึกษาพบว่าวัยรุ่นที่มีอายุมากกว่ามีการวางแผนอนาคตยาวไกลกว่าวัยรุ่นที่มีอายุน้อยกว่า วัยรุ่นชายมีการวางแผนอนาคตยาวไกลกว่าวัยรุ่นหญิง วัยรุ่นที่มีอายุมากกว่าให้ความสำคัญกับอนาคตของครอบครัวมากกว่าวัยรุ่นที่มีอายุน้อยกว่า และวัยรุ่นหญิงให้ความสำคัญกับอนาคตของครอบครัวมากกว่าวัยรุ่นชาย

2.1.2.2 งานวิจัยในประเทศ

เมธี โพธิพัฒน์ (2523 : 75) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความซื่อสัตย์ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 4 จำนวนรวม 886 คน ซึ่งเป็นนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บัวทอง สว่างโสภากุล (2524 : 167) พบว่า ชายและหญิงมีความแตกต่างกันทางสรีระและจิตวิทยา เช่น โครงสร้างทางร่างกาย และการตอบสนองทางอารมณ์ เป็นต้น สังคมและวัฒนธรรมมีส่วนอย่างมากในการกำหนดบทบาท และการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมต่างๆ ของชายและหญิง

จิราภรณ์ สุทธิสานนท์ (2529 : 81) ศึกษาพัฒนาการด้านการปรับตัว ด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า สังคมได้มีค่านิยมในการอบรมเลี้ยงดูเด็กหญิง ให้มีกริยามารยาทเรียบร้อย มีความประพฤติดี และต้องอยู่ในกรอบของขนบธรรมเนียมประเพณีมากกว่าเด็กชาย จึงทำให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กชายไม่เคร่งครัดมากนัก

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับเรื่องเพศ ที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าเพศที่ต่างกันทำให้บุคคลมีความไม่ตั้งใจ ความไม่สนใจ และความไม่จดจ่อแน่นอนในบางประการที่แตกต่างกัน เช่น ด้านความไม่ตั้งใจเรียน ด้านความไม่รับผิดชอบ ด้านการขาดความเชื่อมั่นในตนเอง โดยเฉพาะบุคคลที่ไม่สนใจในการเรียนและการประกอบอาชีพในอนาคตจะมีแนวโน้มลักษณะดังกล่าวมากขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยคาดว่า เพศน่าจะเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับชั้น

2.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับระดับชั้น

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 1 – 23) กล่าวว่า ปัญหาที่นิสิตนักศึกษาประสบในระหว่างศึกษามีหลายประการ ปัญหาที่สำคัญได้แก่ ปัญหาด้านการเรียน เนื่องจากการ

เรียนในระดับอุดมศึกษาเป็นการส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง รู้จักค้นคว้า หาข้อมูล ต่างๆจากการสังเกต ชักถาม จดจำ สำนวนปฏิบัติจริงจากการอ่าน การเรียนในระดับนี้จึงยากกว่า ระดับมัธยมศึกษา และยิ่งความใกล้ชิดกับอาจารย์ยิ่งน้อยลงยิ่งทำให้ปัญหาต่างๆต้องปฏิบัติด้วยตนเอง

โฟรดี และคนอื่น ๆ (สิริชัย ประทีปฉาย. 2533 : 170 ; อ้างอิงจาก Frodi and others. 1977) ได้กล่าวไว้ว่า บุคลิกภาพของบุคคลย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามอายุหรือไปพร้อม ๆ กับอายุ

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ระดับชั้นปีที่เปลี่ยนแปลงไปส่งผลต่อบุคลิกภาพ ปัญหาการเรียน การสนใจเรียน และการปฏิบัติตนของนักเรียน

2.2.2 งานวิจัยเกี่ยวกับระดับชั้น

2.2.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

อีตัน และคนอื่น ๆ (พระมหากิติย บัญเสริม. 2548 : 21 ; อ้างอิงจาก Eaton and others. 1965) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของการฝ่าฝืนกฎระเบียบและพฤติกรรมที่ขัดต่อศีลธรรมของเด็กระดับชั้นต่างๆ ผลการศึกษาพบว่า การฝ่าฝืนกฎระเบียบและพฤติกรรมที่ขัดต่อศีลธรรมมีความสัมพันธ์กับเด็กระดับชั้นต่างๆ กล่าวคือ เด็กชั้นที่ 7-9 มีการฝ่าฝืนร้อยละ 77 ส่วนเด็กชั้นที่ 10-12 มีการฝ่าฝืนร้อยละ 23

โจนส์ (พระมหาพะเต็ด ชุ่มเพ็งพันธ์. 2548 : 14 ; อ้างอิงจาก Jones. 1970) ได้ศึกษาความเปลี่ยนแปลงความรู้สึกรับผิดชอบของเด็กตามอายุ พบว่า เด็กอายุ 9-11 ปี มีความรู้สึกรับผิดชอบน้อยและมีช่วงความรับผิดชอบไม่แตกต่างกันเลย อายุ 13 ปี ขึ้นไปจะมีความรับผิดชอบสูงขึ้นเรื่อย ๆ จนถึง 16-17 ปี จะคงที่ครั้งหนึ่ง

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับชั้น ที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ระดับชั้นที่ต่างกัน ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน เช่น เด็กเล็กจะมีพฤติกรรมละเมิดกฏของโรงเรียน ไม่ตั้งใจเรียน ขาดความสนใจและความรับผิดชอบในตนเองน้อยกว่าเด็กโต ดังนั้นผู้วิจัยคาดว่า ระดับชั้นน่าจะเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 4

2.2.2.2 งานวิจัยในประเทศ

อารีย์ เศรษฐชัย (2520 : 47-48) ได้วิจัยเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าความรู้สึกรับผิดชอบและความเชื่อมั่นในตนเองของ นักศึกษาวิทยาลัยพยาบาล สภาวิชาชีพไทย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 1,2 และ 3 มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสัมพันธ์กันและกันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในด้านความรับผิดชอบและความเชื่อมั่นในตนเองพบว่า นักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 3 มีลักษณะ 2 ประการสูงกว่า นักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จรรยา เกษศรีสังข์ (2537 : 103) ได้ศึกษาวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนนายร้อยตำรวจ พบว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ศึกษาในระดับชั้นปีที่แตกต่างกัน ใช้วิธีการเผชิญปัญหาด้านการเรียนทฤษฎี ด้านการเรียนภาคปฏิบัติ ด้านส่วนตัวและด้านสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยนักเรียนนายร้อยตำรวจเมื่อศึกษาในระดับที่สูงขึ้นจะเปลี่ยนวิธีการเผชิญปัญหาด้านต่างๆเป็นแบบสุ่มปัญหา

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับชั้น ที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าระดับชั้นหรือช่วงอายุที่ต่างกัน ทำให้บุคคลมีความไม่ตั้งใจ ความไม่สนใจแตกต่างกัน เช่น ด้านความไม่รับผิดชอบ ด้านความไม่เชื่อมั่นในตนเอง ด้านการไม่เผชิญปัญหาในการเรียน ด้านส่วนตัวและด้านสังคมโดยเฉพาะเมื่อบุคคลอายุน้อยจะมีแนวโน้มลักษณะดังกล่าวมากขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยคาดว่า ระดับชั้นปีน่าจะเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4

2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต

2.3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต

2.3.1.1 ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคต

มีด (Mead. 1971 : 175) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นความสามารถของบุคคลที่คาดการณ์เกี่ยวกับตนเองในอนาคต

ซีกูรา (พระมหาพิทย บัญเสริม. 2548 : 22 ; อ้างอิงจาก Sequeira. 1975) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นความสามารถของแต่ละบุคคลในการมองอนาคต การวางแผน และการจัดการเกี่ยวกับอนาคตที่เป็นไปได้

โรบินสัน (พรเพชร โสติถิมานนท์. 2547 : 40 ; อ้างอิงจาก Robinson. 1971) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง การวางแผนโครงการระยะยาวเกี่ยวกับอนาคตของบุคคล

เพ็ญแข ประจันปัจฉินึก (2527 : 15) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง ลักษณะนิสัยที่อดใจรอได้หักห้ามใจตนเอง เพื่อจุดมุ่งหมายปลายทางหรือความสำเร็จหรือผลตอบแทนที่ยิ่งใหญ่หรือมีคุณค่ามากกว่ารวมทั้งความสามารถในการทำนายหรือคาดการณ์ล่วงหน้าและมีความสัมพันธ์กับลักษณะนิสัยความรับผิดชอบ

สมจิตต์ เพิ่มพูน (2529 : 11) ให้ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคตว่า หมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์ไกล เห็นความสำคัญของผลดี ผลเสียที่เกิดขึ้นในอนาคต และสามารถวางแผนปฏิบัติเพื่อรอรับผลดีหรือป้องกันผลเสีย ตลอดจนสามารถควบคุมตนเองในการกระทำหรือละเว้นการกระทำบางอย่างตามความต้องการของตนเองเพราะเล็งเห็นผลเสียที่เกิดขึ้นตามมาทั้งแก่ตนเองและผู้อื่นในภายหลัง

กนกวรรณ อุ่นใจ (2535: 27) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตหมายถึง การมองสู่อนาคตของบุคคล โดยผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตจะเป็นผู้ที่สามารถคาดการณ์ไกลและตัดสินใจเลือกกระทำอย่างเหมาะสม หาแนวทางแก้ปัญหา และวางแผนดำเนินการ เพื่อเป้าหมายที่ต้องการใน

อนาคต รู้จักการปฏิบัติให้เกิดการอดได้รอได้ และมีความพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จในชีวิต

จักรวาล ภูวนทร์ (2537 : 38) ให้ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคตไว้ว่า เป็นลักษณะของการมองอนาคตของบุคคล ซึ่งผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตนั้นจะเป็นผู้ที่สามารถตัดสินใจเลือกกระทำได้อย่างเหมาะสม มีความเพียรพยายามและอดได้รอได้ เพื่อความสำเร็จในอนาคต

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึงความสามารถของบุคคลในการเห็นผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และสามารถวางแผนปฏิบัติเกี่ยวกับอนาคตได้

2.3.1.2 ความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคต

ไรท์ (Wright. 1975 : 298) กล่าวถึงความสัมพันธ์ลักษณะมุ่งอนาคตไว้ว่า ผู้ที่มีลักษณะนี้สูงจะเป็นผู้ที่จะสามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ ไม่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของศาสนาและกฎหมายและเป็นผู้มีจริยธรรม

โคลเบอร์ก, มิเชล และไรท์ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์นิก. 2520 : 35 ; อ้างอิงจาก Kohlberg. 1964 ; Mischel. 1975 ; Wright. 1975) กล่าวว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงสามารถระงับหรือชะลอการบำบัดความต้องการต่างๆของตนได้ ฉะนั้นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงคือผู้ที่สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะและไม่ฝ่าฝืนกฎของศาสนาและกฎหมาย จึงเห็นได้ว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงจัดเป็นผู้มีจริยธรรมสูงด้วย

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์นิก (2520 : 37) กล่าวถึงความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคตว่า เป็นลักษณะหนึ่งของความเป็นพลเมืองดี และเป็นลักษณะหนึ่งซึ่งจะทำให้บุคคลมีความเพียรพยายามต่อสู้อุปสรรคเพื่อความเจริญของตนเองและประเทศชาติ

ไพโรจน์ โตเทศ (พรเพชร โสติถิมานนท์. 2547 : 40 ; อ้างอิงจาก ไพโรจน์ โตเทศ. 2530) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต ปลูกฝังให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ฝึกให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเข้าใจการเปลี่ยนแปลงในสังคม ตลอดจนเน้นให้ผู้เรียนเข้าใจเหตุการณ์ต่างๆ ทั้งในอดีต ปัจจุบัน อนาคต และให้รู้จักวางแผนล่วงหน้าได้

เอกวิทย์ ณ ถลาง (2530 : 28) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต มุ่งให้ผู้เรียนมองไปข้างหน้า เพื่อให้ผู้เรียนเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงของโลก รู้จักคิดริเริ่มสร้างสรรค์ตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ลักษณะมุ่งอนาคตมีความสำคัญกับผู้เรียนเพราะเป็นลักษณะหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนมีความเพียรพยายาม ต่อสู้กับอุปสรรค รู้จักการวางแผนเพื่ออนาคต และสามารถระงับหรือชะลอพฤติกรรมของตนให้ปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะเพื่อความเจริญของตนเองและประเทศชาติ

2.3.1.3 ปัจจัยที่ส่งเสริมลักษณะมุ่งอนาคต

เคย์ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจณปัจฉนีก. 2520 : 36 ; อ้างอิงจาก Kay.1950) กล่าวว่า การเกิดลักษณะมุ่งอนาคตนั้น อยู่ที่ลักษณะความมั่นคงทางสังคมของบุคคลที่เด็กจะเรียนรู้ความอดใจรอนั้นส่วนมากจะเกิดในครอบครัวฐานะปานกลาง และฐานะสูงเท่า่นั้นเพราะครอบครัวฐานะยากจนนั้นยอมไม่สามารถจะหาสิ่งของให้เด็กตามสัญญาได้มากนัก ทำให้เด็กขาดความเชื่อถือเกี่ยวกับอนาคต นอกจากนั้น การประสบความสำเร็จด้านต่างๆในชีวิตก็เป็นสิ่งที่เคย์ เชื่อว่าจะช่วยให้บุคคลนั้นมีลักษณะมุ่งอนาคตสูง ทำให้บุคคลนั้นมีลักษณะมุ่งอนาคตสูง ทำให้บุคคลเกิดความมานะพยายามในการที่จะทำสิ่งต่างๆ เพราะมีความหวังว่าจะทำให้สำเร็จดังที่เคย์ประสบมาแล้ว ฉะนั้นลักษณะมุ่งอนาคตจึงเกิดการเรียนรู้ทางสังคมนั่นเอง

มิเชล และคนอื่นๆ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจณปัจฉนีก. 2520 : 36 ; อ้างอิงจาก Mischel and other. 1966) กล่าวว่า การเลือกที่จะชลอการบำบัติความต้องการของบุคคลนั้นเกิดจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีตและการเลียนแบบจากผู้อื่นด้วย นอกจากนี้ ยังมีความสัมพันธ์กับลักษณะอื่นๆ ของบุคคลอีกมาก เช่น ความรับผิดชอบทางสังคม วัฒนธรรม และครอบครัว ลักษณะมุ่งอนาคตนี้จะเพิ่มมากขึ้นตามอายุ มิเชล กล่าวว่า ความสามารถที่จะคิดถึงเหตุการณ์ในระยะยาวในอนาคตนั้นเป็นคุณสมบัติของผู้ที่มีคุณสมบัติด้านสุขภาพจิต และสติปัญญาสูงด้วย

พรณี ชูชัย (2522 : 21-23) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมลักษณะมุ่งอนาคตดังนี้

- (1) เด็กต้องได้รับแรงเสริมในทางบวกจากครู คือ ครูจะต้องเป็นผู้ชี้แนะช่องทางให้เด็กรู้จักตั้งเป้าหมายหาแนวทางเลือกสำหรับชีวิตจริง ภูมิใช้เพื่อฝัน
- (2) ในการเรียนการสอน ครูต้องกระตุ้นให้กำลังใจและส่งเสริมให้เด็กคิด คือ ครูต้องมีกิจกรรมการสอนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต เด็กจึงจะมีลักษณะมุ่งอนาคตด้วย
- (3) เด็กจะต้องได้รับการยอมรับความคิดเห็น คือ ในการแสดงความคิดเห็นในลักษณะมุ่งอนาคต ซึ่งแฝงไว้ด้วยค่านิยม การประเมินผลของครูจะต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีความมั่นใจในความคิด และแสดงออกในรูปพฤติกรรมให้เป็นที่ยอมรับของเพื่อน สิ่งเหล่านี้เป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องเอาใจใส่ดูแล โดยใช้หลักจิตวิทยาเข้ามาเกี่ยวข้อง
- (4) ครูควรจัดสิ่งแวดล้อมภายในการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้เด็กมีความมั่นใจกล้าตัดสินใจให้โอกาสเด็กคิดแก้ปัญหา ทำสิ่งต่างๆด้วยตนเองและอยู่ภายในบรรยากาศที่อบอุ่นซึ่งจะเป็นแนวทางที่ส่งเสริมลักษณะมุ่งอนาคตของเด็กได้ดี

สุรพงษ์ ชูเดช (2534 : 4) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตจะเกิดได้ต้องอาศัยพื้นฐานด้านความคิด และสติปัญญา เนื่องจากบุคคลที่มุ่งอนาคตจะต้องเป็นผู้ที่คาดการณ์ได้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นในอนาคต เห็นคุณค่าของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตมากกว่าสิ่งเล็กน้อยที่จะเกิดขึ้นในปัจจุบันและจะต้องเป็นผู้ที่เชื่อว่าสิ่งที่คาดการณ์จะเกิดขึ้นในอนาคตจะเกิดขึ้นกับตนได้จริง

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมลักษณะมุ่งอนาคตได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูและความมั่นคงของครอบครัว ครอบครัวที่มีฐานะยากจนมักจะไม่สามารถหาในสิ่งที่เด็กต้องการได้ตามสัญญา ทำให้เด็กขาดความมั่นใจในอนาคต ต่างกับ ครอบครัวที่มีฐานะปานกลางและฐานะสูงที่สามารถทำได้ตามคำมั่นสัญญา ด้านการเรียนการสอนโดยครูให้การเสริมแรงกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักตั้งเป้าหมายในชีวิต หรือจัดกิจกรรมการสอนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต โดยครูให้คำแนะนำ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นเอาใจใส่ดูแล และสภาพแวดล้อม ค่านิยม วัฒนธรรม เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเลียนแบบ และใช้ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วในสังคมนำมาพิจารณาในการเลือกในการวางแผนในอนาคต

2.3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต

2.3.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

แลมม์ สมิทท์ และทอมมัสตอร์ฟฟ์ (พระมหาทิตย์ บุญเสริม. 2548 : 25 ; อ้างอิงจาก Lamm , Schmidt and Trommsdorff. 1976) ได้ศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวกับเพศและชนชั้นที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตของเด็กวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กวัยรุ่นชนชั้นกลางกับชนชั้นต่ำที่เป็นเด็กหญิงและเด็กชายกลุ่มละ 100 คน ที่มีอายุระหว่าง 14-16 ปี โดยวัดลักษณะมุ่งอนาคต และการมองโลกในแง่ดีและร้าย ผลการศึกษาพบว่าเด็กหญิงที่มาจากชนชั้นต่ำมองโลกในแง่ดีมากกว่าเด็กหญิงที่มาจากชนชั้นกลาง เด็กชายที่มาจากชนชั้นต่ำได้แสดงความหวังและความกลัวในอาชีพมากและจะเพิ่มขึ้นในอนาคตมากกว่าเด็กหญิงที่มาจากชนชั้นต่ำ

เนอร์มี (พระมหาทิตย์ บุญเสริม. 2548 : 26 ; อ้างอิงจาก Nurmi. 1987) ได้ศึกษาถึงลักษณะมุ่งอนาคตของวัยรุ่น การวางแผนชีวิตและการถ่ายทอดทางสังคมในการพูดคุยในครอบครัว โดยได้ทราบผลมาจากการตอบแบบสอบถามของแม่บ้านจำนวน 138 คน พบว่า เด็กวัยรุ่นมุ่งหวังในอาชีพในอนาคต การศึกษา และการมีครอบครัวและในด้านการคิดเกี่ยวกับอนาคตที่เป็นจริงของวัยรุ่นนั้นได้สะท้อนกลับสู่โครงสร้างการพัฒนาการของเขาในเรื่องการวางแผนชีวิต และพบว่าการวางแผนที่กว้างๆ ของมารดาสามารถบรรยายได้ถึงลักษณะการตั้งจุดมุ่งหมายทางการศึกษาอย่างมีเหตุผลของวัยรุ่นได้

เนอร์มี (Nurmi. 1988 : 1-9) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการปะทะสังสรรค์แบบ พ่อ แม่ และเด็ก กับลักษณะมุ่งอนาคตของวัยรุ่น : ตามอายุ เพศ จากการศึกษาใช้กลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นอายุ 11 ปี และ 15 ปี พบว่า อายุและเพศมีอิทธิพลต่อการปะทะสังสรรค์แบบพ่อ แม่ และเด็ก ของวัยรุ่นและลักษณะมุ่งอนาคตของเขาเอง แต่ในทางตรงกันข้ามการพูดคุยกันในครอบครัวของเด็กอายุ 15 ปี ทำให้การมองโลกในแง่ดีเพิ่มขึ้น รวมถึงการวางแผน ความมีเหตุผลเพิ่มขึ้นด้วย

เพจ และโรบินสัน (พระมหาทิตย์ บุญเสริม. 2548 : 26 ; อ้างอิงจาก Page and Robinson. 1988) ได้ศึกษาบทบาททางเพศและลักษณะมุ่งอนาคตของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยแคนาดา พบว่า นักศึกษาเพศชายให้ความสำคัญในการวางแผนอาชีพในอนาคตของตนเอง และ

อาชีพที่วางแผนไว้ก็แตกต่างไปจากครอบครัวบิดามารดาและในด้านการมองอนาคตนั้นก็มองโลกในแง่ดีต่ออนาคตของตนเอง

2.3.2.2 งานวิจัยในประเทศ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรพินทร์ ชุชม และสุภาพร ลอยด์ (2529 : 256) ศึกษาการควบคุมอิทธิพลสื่อมวลชนของครอบครัวกับจิตลักษณะที่สำคัญของเยาวชนไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-2 จากโรงเรียนในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดรอบกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,600 คน เป็นนักเรียนชาย 780 คน และนักเรียนหญิง 820 คน พบว่าเยาวชนไทยที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง ยอมรับการควบคุมสื่อจากบิดามารดามาก และชอบรับสื่อมวลชนที่เหมาะสมโดยเฉพาะด้านโทรทัศน์และสิ่งตีพิมพ์ และเป็นเยาวชนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาจากผู้ปกครอง

สมจิตต์ เพิ่มพูน (2529 : 89-90) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยใช้เทคนิคการพยากรณ์กับการสอนตามคู่มือครู ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตของนักศึกษาที่เรียนโดยใช้เทคนิคพยากรณ์กับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน และลักษณะมุ่งอนาคตหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง

กนกวรรณ อุ๋นใจ (2535 :57) ได้ทำการวิจัย ผลของการใช้เทคนิคการพยากรณ์ที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสามร้อยยอดวิทยาคม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 30 คน พบว่า กลุ่มที่ได้รับการพัฒนาโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงขึ้นกว่ากลุ่มที่ได้ข้อสนเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตดังกล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการคาดการณ์ไกล การวางแผนความไม่รับผิดชอบ ความไม่ตั้งใจ และไม่จดจ่อในการเรียนของนักเรียนแต่ละคน ดังนั้นผู้วิจัยคาดว่า ลักษณะมุ่งอนาคตน่าจะเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4

2.4 เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

2.4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

2.4.1.1 ความหมายของบุคลิกภาพ

รุช (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2531 : 26 ; อ้างอิงมาจาก Ruch. 1953) กล่าวว่า บุคลิกภาพคือตัวเราทั้งตัวหรืออัตตะที่แสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมา และพฤติกรรมต่างๆ ที่แสดงออกมานั้นเป็นกระเจงเงาที่สะท้อนความรู้สึกนึกคิด หรือทัศนคติของบุคคลนั้นๆ

ดิงค์เมเยอร์ (นิภา นิธยาน. 2530 : 26; อ้างอิงจาก Dinkmeyer. 1965) ได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพไว้ว่า บุคลิกภาพ คือ สภาวะทุกอย่างอันประกอบขึ้นเป็นตัวบุคคล

เบอร์นาร์ด (Bernard. 1970 : 417) กล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นภาพรวมทั้งหมดของ
ลักษณะกายภาพ พฤติกรรม แนวโน้มการกระทำ ความสามารถซึ่งอยู่ภายในและที่แสดงออกให้
เห็น

เชิดศักดิ์ โขวาสินธุ์ (2530 : 3) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะนิสัยที่
รวมเป็นแบบฉบับเฉพาะตัวของแต่ละบุคคลและเป็นสิ่งที่ทำให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่ง
พิจารณาได้จากรูปแบบพฤติกรรมของบุคคลนั้น

สุรางค์ โค้วตระกูล (2533 : 3) กล่าวว่า บุคลิกภาพคือคุณลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคลแสดงออกโดยพฤติกรรมที่บุคคลนั้นมีต่อสิ่งแวดล้อมที่ตนกำลังเผชิญอยู่ และพฤติกรรมนี้จะคงเส้นคงวาเสมอ

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า บุคลิกภาพ คือ ลักษณะของบุคคลที่แสดงออกทั้งด้านความรู้สึกและด้านความนึกคิด ทัศนคติ ค่านิยม ซึ่งรวมทั้งพฤติกรรมภายนอกและพฤติกรรมภายในที่แสดงออกมา

จุง (Hall. And Lindzey. 1975 : 89-91 ;อ้างอิงจาก Jung. 1971) ให้ความเห็นว่า บุคลิกภาพแบ่งได้เป็น 2 มิติ (Dimension) คือ มิติที่มักแยกตัวเอง เมื่อเกิดความกดดันทางอารมณ์ หรือที่เรียกว่า การเก็บตัว (Introversion) และมิติที่ชอบเข้าสังคม และชอบมีความสัมพันธ์กับ บุคคลอื่นที่เรียกว่า การแสดงออก (Extroversion) นอกจากนี้จุง (Jung. 19 : 68) ก็ได้พยายาม แยกแยะรายละเอียดของบุคลิกภาพแสดงตัว และเก็บตัว เพื่อจะได้มองเห็นภาพความชัดเจน ดังต่อไปนี้ ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงรายละเอียดของบุคลิกภาพแสดงตัว และเก็บตัว

บุคลิกภาพแสดงตัว (Extroversion) บุคคลภาพที่มีลักษณะเด่นดังนี้	บุคลิกภาพเก็บตัว (Introversion) บุคคลที่มีลักษณะเด่นดังนี้
1.มีความเชื่ออยู่บนรากฐานความเป็นจริง ข้อมูลที่ได้นั้นต้องยุติธรรม	1.การตัดสินใจมักขึ้นอยู่กับตนเอง
2.มีอุปนิสัยที่อาจจะเปลี่ยนแปลงไปได้ตามความ เหมาะสม	2.มีมาตรฐานและกฎเกณฑ์แน่นอนควบคุม อุปนิสัยของตน
3.พร้อมที่จะเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ใหม่อยู่เสมอ	3.ไม่มีการยืดหยุ่นอะลุ่มอล่วย
4.ไม่เป็นผู้พะวงถึงตัวเองมากนัก	4.พะวงถึงตนเองมากเป็นพิเศษ
5.การปรับตัวมักเป็นในรูปการชดเชย	5.การปรับตัวมักจะเป็นรูปการหนี
6.ถ้าจะเกิดวิปริตทางใจก็มักจะเป็นประเภท Hysteria	6.ถ้าจะเกิดวิปริตทางใจก็มักจะเป็น ประเภท Anxiety

ฉลอง ภิมย์รัตน์ (2531 : 29-30) กล่าวว่า องค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพมีอยู่ 2 ด้าน คือ ด้านพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับ กันยา สุวรรณแสง (2533 : 9) ที่กล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นผลรวมของพันธุกรรมกับสิ่งแวดล้อมซึ่งผลจากพันธุกรรมที่มีต่อบุคลิกภาพ มักจะเป็นลักษณะของบุคลิกภาพที่เกี่ยวข้องกับรูปร่าง ลักษณะทางกาย และสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพอันเกิดจากการรับรู้และการเรียนรู้ทางสังคม

กาญจนา คำสุวรรณ (2524 : 194-195) กล่าวว่า ประสบการณ์ที่เกิดจากการเรียนรู้ทางสังคมที่ส่งผลต่อบุคลิกภาพนั้นมี 2 ลักษณะ คือ

(1) ประสบการณ์ร่วมทางวัฒนธรรมเป็นประสบการณ์ที่มีผลให้บุคลิกภาพแตกต่างกัน ซึ่งเกิดจากความเชื่อ ค่านิยม ประเพณี และคำสอนทางสังคมนั้น

(2) ประสบการณ์เฉพาะตัว เป็นอิทธิพลที่ได้รับจากการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาผู้ปกครองที่แตกต่างกัน ส่งผลให้บุคคลมีบุคลิกภาพแตกต่างกัน

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2531 : 41-44) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญในการพัฒนาบุคลิกภาพนั้นประกอบด้วยพันธุกรรม สิ่งแวดล้อม และช่วงเวลาของชีวิต แห่งบุคคลกล่าวคือ

(1) พันธุกรรม สิ่งถ่ายทอดทางพันธุกรรม ส่วนมากนั้นเน้นลักษณะทางกายภาพเช่น ความสูง ต่ำ ลักษณะเส้นผม ชนิดของโลหิต โรคภัยไข้เจ็บบางชนิด และข้อบกพร่องทางร่างกายบางชนิด เช่น ตาบอดสี ศรีษะล้าน นิ้วเกิน นิ้วติดกัน ฯลฯ ซึ่งลักษณะเหล่านี้เป็นอิทธิพลของพันธุกรรมที่มีต่อบุคลิกภาพของบุคคลทั้งสิ้น

(2) สิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของมนุษย์ ทั้งพัฒนาการทางกาย จิตใจ และบุคลิกภาพ สำหรับสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการพัฒนาการของมนุษย์ ก็คือบุคคล อื่นๆ รอบๆ ตัวเรา ครอบครัว กลุ่มคน และวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมที่เป็นมนุษย์นั้นมีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาการทางบุคลิกภาพ ทักษะคิดและพฤติกรรมทางสังคมของมนุษย์

(3) ช่วงเวลาแห่งชีวิตของบุคคล ซึ่งแสดงถึงระดับพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจอันเกิดจากอิทธิพลร่วมระหว่างพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันของบุคคล

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า พันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมต่างๆ และการอบรมเลี้ยงดู ส่งผลต่อบุคลิกภาพของบุคคล

2.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว

2.4.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

บานิสเตอร์ (Banister. 1972 : 4327) ได้ทำการศึกษาโดยใช้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 247 คน และมีค่าระดับ ความถนัดทางคณิตศาสตร์สูงกว่าระดับกลาง ใช้แบบทดสอบ M.M.P.I (The Minnesota Multiphasic Personality Inventory) แบ่งนักเรียนออกตามประเภทของบุคลิกภาพ เป็นพวกเก็บตัว แสดงตัว และปกติ แล้วแบ่งออกเป็น 6 กลุ่มย่อย โดยแต่ละกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนที่มี บุคลิกภาพเก็บตัว แสดงตัว และปกติ อย่างละ 7 คน ให้นักเรียนเรียนวิชาคณิตศาสตร์ด้วยวิธีการสอน 2 วิธี กลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มแรก สอนด้วยวิธีบรรยายแล้วให้นักเรียนทำงานเป็นรายบุคคล สัปดาห์ละ 5 ครั้ง กลุ่มตัวอย่างอีก 3 กลุ่ม สอนด้วยวิธีบรรยายเช่นเดียวกัน แต่ในตอนให้นักเรียนทำงานนั้น มีวิธีการให้ทำงานเป็นกลุ่มย่อยๆ ช่วยกันแก้ปัญหาและค้นคว้า แล้ววัดผลในครั้งสุดท้าย ปรากฏว่า ผลการเรียนของนักเรียนในแต่ละกลุ่มบุคลิกภาพ ไม่มี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และผลการเรียนของนักเรียนจำแนกตามสภาพการทำงาน คือทำงานเป็นกลุ่มกับทำงานเป็นรายบุคคล ไม่มีความแตกต่างทางสถิติเช่นเดียวกัน แต่นักเรียนที่มีบุคลิกภาพประเภทแสดงตัว เมื่อทำงานเป็นกลุ่ม ได้ผลการเรียนที่มีค่าสูงกว่านักเรียนที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวที่ทำงานเป็นรายบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่สำหรับนักเรียนที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว ผลการเรียนในสภาพการเรียนเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บากเลย์ และอีวาน (พระมหาพะเจ็ด ชุ่มเพ็งพันธ์. 2548 : 23 ; อ้างอิงจาก Bagley and Evan. 1975) ได้ศึกษาความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนที่มีลักษณะแสดงตัว-เก็บตัว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักเรียนที่มีอายุ 14-15 ปี เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสำรวจบุคลิกภาพของไอแซกซ์ พบว่า นักเรียนที่มีลักษณะแสดงตัว มีความภาคภูมิใจในตนเองสูงกว่านักเรียนที่มีลักษณะเก็บตัว

2.4.2.2 งานวิจัยในประเทศ

อุไร สิงโต (2521 : 7) ได้ศึกษาบุคลิกภาพเก็บตัวและแสดงตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายหญิง อายุระหว่าง 15-17 ปี ซึ่งกำลังเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล 2 แห่ง จำนวน 160 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันกับนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนชายที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกับนักเรียนหญิงที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว แต่นักเรียนชายที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกับนักเรียนหญิงที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพเก็บตัว - แสดงตัว ดังที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าเด็กที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว - แสดงตัว ส่งผลให้เด็กมีลักษณะแตกต่างกันทั้งด้านการเรียนและด้านอารมณ์ ดังนั้น บุคลิกภาพเก็บตัว - แสดงตัว ซึ่งถือว่าน่าจะเป็นองค์ประกอบอันหนึ่งที่ส่งผลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4

2.5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2.5.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2.5.1.1 ความหมายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

นักจิตวิทยาและนักการศึกษา ได้ให้ความหมายของคำว่า "แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์" ไว้แตกต่างกัน ดังนี้

เฮอร์แมน (Herman 1970 : 354) ได้รวบรวมลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ 10 ประการดังนี้

- (1) มีระดับความทะเยอทะยานสูง (Aspiration Level)
- (2) มีความหวังอย่างมากว่า ตนจะประสบความสำเร็จ ถึงแม้การกระทำนั้นจะขึ้นอยู่กับการโอกาส (Risk-Taking Behavior)
- (3) มีความพยายามไปสู่สถานะที่สูงขึ้น(Upward Mobility)
- (4) อดทนทำงานที่ยากได้เป็นเวลานาน(Persistence)
- (5) เมื่องานที่กำลังทำถูกขัดจังหวะหรือถูกรบกวนจะพยายามทำต่อไปให้สำเร็จ(Task Tention)
- (6) รู้สึกว่าเวลาเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่งและสิ่งต่างๆเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว(Time Perception)
- (7) คำนึงถึงเหตุการณ์ในอนาคตมาก(Partner Perspective)
- (8) เลือกเพื่อนร่วมงานที่มีความสามารถมากเป็นอันดับแรก(Partner Choice)
- (9) ต้องการให้เป็นที่รู้จักแก่ผู้อื่นโดยพยายามทำงานของตนให้ดีขึ้น (Recognition Behavior)
- (10) พยายามปฏิบัติสิ่งต่างๆของตนเองให้ดีเสมอ(Achievement Behavior)

ไวเนอร์ (Weiner. 1972 : 203-215) ได้สรุปลักษณะเด่นของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงเปรียบเทียบกับผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำไว้ดังนี้

(1) ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ตั้งใจทำงานดีกว่า อดทนต่อความล้มเหลว ชอบเลือกงานสลับซับซ้อนมากกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

(2) ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ชอบริเริ่มกระทำสิ่งต่างๆ ด้วยความคิดของตนเองมากกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

ซูซีฟ อ่อนโคกสูง (2522 : 47-48) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมที่แสดงว่า มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงดังนี้

(1) ทำสิ่งที่ยาก มีความมานะพยายาม สนุกสนานและชอบที่จะทำกิจกรรมนั้นๆ

(2) ชอบการแข่งขันต้องการชัยชนะ

(3) มีความทะเยอทะยาน

(4) ต้องปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นเสมอ

(5) มีจุดประสงค์ในการทำกิจกรรมที่แน่นอนและเด่นชัด

(6) พฤติกรรมที่แสดงออกมีลักษณะเป็นของตัวเอง

สุชาติ สุธรรมมารักษ์ (2531 :186-187) กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หรือ ความมุ่งหวังที่จะประสบผลสำเร็จ ความพยายามฟันฝ่าอุปสรรคในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เอาชนะคนอื่นหรือความต้องการที่จะเพิ่มศักดิ์ศรีของตนเอง ซึ่งความต้องการเหล่านี้เป็นแรงจูงใจให้เกิดการกระทำและนำมาซึ่งสัมฤทธิ์ผล

พระเทพเวที (2533 : 48-50) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่ามี 2 แบบ คือ

แบบที่ 1 เป็นการใฝ่ความเป็นเลิศที่สนับสนุนระบบการแข่งขัน

แบบที่ 2 คือ การใฝ่ความเป็นเลิศแท้ซึ่งประกอบด้วยลักษณะสำคัญ 3

ประการ คือ

ประการแรก ถ้าหากทำให้ดีเลิศให้ได้ที่สุดเต็มที่แห่งงานนั้น

ประการที่สอง มีความเป็นเลิศเพราะดีที่สุดเต็มที่แห่งความสามารถของเราเอง

ประการสุดท้าย คือ สิ่งนั้นมีความเป็นเลิศโดยเป็นสิ่งที่ดีที่สุด เกื้อกูลที่สุด เป็นประโยชน์แก่ชีวิตและสังคม

พรณี ชูทัย เจนจิต (2538 : 312) ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงและผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำไว้ดังนี้

(1) ลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง

(1.1) เป็นคนที่มีความบากบั่น พยายามที่จะเอาชนะความล้มเหลวต่าง พยายามที่จะไปให้ถึงจุดหมายปลายทาง

(1.2) เป็นผู้ทำงานมีแผน

- (1.3) เป็นผู้ที่ตั้งระดับความคาดหวังสูง
- (2) ลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ
 - (2.1) เป็นผู้ที่ทำงานแบบไม่มีเป้าหมาย
 - (2.2) ตั้งเป้าหมายในวิถีทางที่จะหลีกเลี่ยงความล้มเหลว อาจตั้งเป้าหมาย

ที่ยากหรือง่ายเกินไป

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์พอจะสรุปได้ว่า หมายถึง คนที่มีความพยายาม และมีความทะเยอทะยานให้ตนเองประสบความสำเร็จตามที่ตนได้หวังไว้ รู้จักเหตุผลมีความพยายามฟันฝ่าปัญหาและอุปสรรคต่างๆในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ตามที่ตนได้มุ่งหวัง และตั้งเป้าหมายเอาไว้

2.5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2.5.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

เลี้ยว (Liu. 1975 : 1411-A-1412-A) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในการสอนโดยการจัดตั้งโครงการขึ้นเพื่อพัฒนาความต่อเนื่องของบทเรียนที่ใช้กับคอมพิวเตอร์เพื่อสอนวิชาความรู้เบื้องต้นในวิชาฟิสิกส์ ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

- (1) คอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถช่วยผู้เรียนได้ดังนี้
 - (1.1) ช่วยให้มีความสามารถในการแก้ปัญหาดีขึ้น ด้วยวิธีการปฏิบัติ
 - (1.2) ช่วยให้สามารถทบทวนบทเรียนที่ได้เรียนในห้องเรียนไปแล้ว
 - (1.3) ทำให้เกิดความแม่นยำในวิชาที่เรียนอ่อน โดยปรับปรุงวิธีการเรียน
 - (1.4) ผู้เรียนสามารถสร้างความสำเร็จในการเรียน
 - (1.5) ทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาฟิสิกส์

2.5.2.2 งานวิจัยในประเทศ

บุญชม ศรีสะอาด (2524 : 186) ศึกษารูปแบบผลการเรียนในโรงเรียนพบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีอิทธิพลต่อผลการเรียนในลักษณะสาเหตุทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านสติ ปัญญา ทัศนคติต่อวิชาสังคมศึกษา

จินตนา อินทรไทย (2525 : 48-49) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพเศรษฐกิจและสังคมและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 300 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีสถานะภาพทางเศรษฐกิจและสังคมแตกต่างกันมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกัน

ประกายทิพย์ พิชัย (2539 : 55-58) ได้ศึกษาถึงตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง กรุงเทพฯ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมพันธภาพในครอบครัว บรรยากาศทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ดังกล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ต่อความไม่ตั้งใจ และไม่เอาใจใส่ทางการเรียน เป็นต้น ดังนั้นผู้วิจัยคาดว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ น่าจะเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4

2.6 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับสุขภาพจิต

2.6.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต

2.6.1.1 ความหมายสุขภาพจิต

สุขภาพจิต (Mental Health) ได้มีผู้ให้ความหมายของสุขภาพจิตไว้อย่างกว้างขวางหลายลักษณะดังนี้

ความตึงเครียดทางอารมณ์เพื่อการปรับตัว เพื่อสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างบุคคล กับสิ่งแวดล้อม

จาโฮดา (Jahoda. 1970 : 28-35) กล่าวว่า สุขภาพจิต หมายถึง การที่มีสภาวะทางจิต ที่สมบูรณ์ และการมีสุขภาพจิตที่สมบูรณ์ของแต่ละคนนั้น จะต้องพิจารณาองค์ประกอบต่างๆ ทั้ง 6 ประการ คือ เจตคติที่มีต่อตนเอง การสร้างความเจริญเติบโตและพัฒนาการให้บังเกิดขึ้นกับตนเองการสร้างบูรณาการแห่งบุคลิกภาพของตนเอง การมีอิสระภาพในการปกครองตนเอง การรับรู้ความเป็นจริง และความรอบรู้ในสิ่งแวดล้อมรอบๆตัว

ฝน แสงสินแก้ว (2521 : 57) กล่าวว่า สุขภาพจิต หมายถึง สภาวะของชีวิตที่มีสุขภาพและผู้ที่สุขภาพจิตดี คือผู้ที่สามารถปรับตนเองอยู่ได้ด้วยความสุขในโลกซึ่งเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนี้ได้

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2524 : 2) กล่าวว่า สุขภาพจิต หมายถึง ความสมบูรณ์ของจิตใจที่ปราศจากอาการผิดปกติต่างๆของจิต เช่นโรคจิต โรคประสาท ฯลฯ มีความมั่นคงทางจิตใจ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมในสังคม โดยไม่มีข้อขัดแย้งภายในจิตใจ

บุหงา วชิระศักดิ์มงคล (2527 : 2) กล่าวว่า สุขภาพจิต หมายถึง ภาวะทางจิตของแต่ละคน ซึ่งสามารถที่จะอยู่กับตัวเองได้อย่างเป็นสุข และอยู่กับผู้อื่นได้อย่างดี เป็นที่ยอมรับทางสังคม หรือเป็นผู้ที่มีความสมดุลระหว่างตนกับสังคม

สุรางค์ จันทน์เอม (2533 : 2) กล่าวว่า สุขภาพจิต หมายถึง สมรรถภาพในการปรับปรุงตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี มีความคิดถูกต้อง แก้ปัญหาในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข และสามารถทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization : WHO) (ดนัย ไชโยธา.2532 : 12) กล่าวว่า สุขภาพจิต หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่ปรับตัวให้มีความสุขอยู่กับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ดี มีความสัมพันธ์อันดีงามกับบุคคลอื่น และดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยความสุขุมอย่างสุขสบาย รวมทั้งสนองความต้องการของตนเองในโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงนี้ได้ โดยไม่มีข้อ

ขัดแย้งภายในจิตใจเกิดขึ้นทั้งนี้คำว่า สุขภาพจิตมิได้หมายความว่าเฉพาะเพียงแค่ปราศจากอาการทางประสาท และโรคจิตเท่านั้น

กรมการแพทย์ (2529 : 3) ให้ความหมายสุขภาพจิตไว้คือ สุขภาพจิต หมายถึง สภาพจิตใจของบุคคลที่สามารถแก้ปัญหา สามารถปรับตัวและปรับจิตใจได้อย่างเหมาะสมกับสังคม สภาพแวดล้อมที่เป็นจริง สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสุขสบายตามอัตภาพและปราศจากอาการโรคจิต โรคประสาท

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 6) ได้สรุปความหมายสุขภาพจิตไว้ว่า หมายถึง ความสมบูรณ์ทางจิตใจของมนุษย์ ซึ่งจะช่วยให้มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข ปราศจาก โรคจิต โรคประสาท มีความสามารถในการปรับตัวในสังคมได้อย่างเหมาะสม มีความมั่นคงทางจิตใจ มีสมรรถภาพในการทำงาน มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น และสามารถทำประโยชน์ให้แก่ตนเองสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากเอกสารข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า สุขภาพจิต หมายถึง ความสมบูรณ์ทางจิตใจมนุษย์ อันจะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ไม่เป็นโรคจิต ไม่เป็นโรคประสาท อีกทั้งมีความสามารถในการปรับตัวได้อย่างเหมาะสมในทุกสภาวะแวดล้อม มีความมั่นคงทางจิตใจ มีสมรรถภาพในการทำงาน มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น และสามารถที่จะทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและสังคมได้ดี

2.6.1.2 ความสำคัญของสุขภาพจิต

อัจฉรา สุขารมณ และอรพินทร์ ชูชม (2530 : 2) กล่าวว่า ประเทศที่เจริญจะต้องประกอบด้วยทรัพยากร คือ บุคคลที่มีสุขภาพจิตดี โดยที่ประชากรจะต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ การรับผิดชอบย่อมแตกต่างกันไปตามวัย วัยเด็กมีหน้าที่รับผิดชอบด้านการศึกษาเล่าเรียน ช่วยเหลือพ่อแม่พี่น้อง เพื่อนร่วมโรงเรียน และเพื่อนบ้าน พ่อเด็โตเป็นผู้ใหญ่ก็ต้องมีความรับผิดชอบต่อครอบครัวต่อหน้าที่การงานของตน และต่อสังคมรอบข้างรู้สึกที่จะปรับตัวให้เข้ากับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบด้านด้วย

ความสำคัญของสุขภาพจิตในชีวิตประจำวัน คือ การให้บุคคลมีความรับผิดชอบในการทำงานที่ตนทำทั้งทางด้านส่วนตัวและทางด้านสังคม มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักใช้ความสามารถของตน มีทัศนคติต่อสิ่งต่างๆ ให้เป็นคนที่มีความกระตือรือร้นในการทำงาน การประกอบอาชีพและพยายามแก้ปัญหาต่างๆ ที่ตนประสบให้เป็นไปอย่างดีที่สุดที่สุดในสายตาของตนเองและสังคม

2.6.1.3 ลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพจิตดี

สุภา มาลากุล ณ อยุธยา (กรองกาญจน์ ใจเชื้อสัจย์. 2547 : 25 ; อ้างอิงจากสุภา มาลากุล ณ อยุธยา 2527) กล่าวถึงลักษณะนิสัยของผู้ที่มีสุขภาพจิตดีไว้ดังนี้

(1) เป้าหมายในชีวิตเป็นเป้าหมายที่เป็นไปได้ตามความจริงและมีลักษณะสร้างสรรค์

(2) มีนิสัยในการทำงานที่ดี

(3) มีนิสัยในการควบคุมอารมณ์ดีมีความอดทนต่อความไม่สมหวังสูง

(4) มีนิสัยในการพักผ่อนหย่อนใจที่ไม่เป็นอันตรายต่อทั้งตนเองและบุคคลอื่น

กรมการแพทย์ได้เสนอแนวทางพิจารณาลักษณะของบุคคลที่มีสุขภาพจิตดี

(กรมการแพทย์ 2529 : 3) ไว้ดังนี้

(1) ไม่มีโรคทางกายและจิตใจ

(2) มีความสามารถสร้างความสัมพันธ์และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

(3) มีความสามารถที่จะปรับตัวในสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่

ตลอดเวลา

(4) สามารถทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและชุมชนแวดล้อมไปตาม

สถานภาพของตนเอง

(5) สามารถปรับตัวปรับใจให้เกิดความพึงพอใจและความมั่นคงต่อความ

ขัดแย้งที่เกิดขึ้น

2.6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต

2.6.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

กรีนเบิร์ก ,ไซเกล และไลทซ์ (Greenberg ,Siegel and Leitch. 1983 : 373-384) ได้ศึกษาเปรียบเทียบอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนกับบิดามารดาที่มีต่อสุขภาพจิตวัยรุ่น ในด้านการมองเห็นคุณค่าในตนเอง และความพึงพอใจในชีวิต โดยศึกษาในวัยรุ่นซึ่งกำลังเรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษาในช่วงอายุ 12-19 ปี แยกเป็นเพศชาย 123 คน เพศหญิง 79 คน วัยรุ่นเหล่านี้อาศัยอยู่ในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมระดับกลาง ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามวัดการปรับตัวในชีวิตประจำวัน มโนคติต่อตัวเอง ความพึงพอใจในชีวิต ความใกล้ชิดกับบิดามารดา และกลุ่มเพื่อน ผลการศึกษาพบว่า สัมพันธภาพของวัยรุ่นกับบิดามารดา และกลุ่มเพื่อน มีความสัมพันธ์กับการมองเห็นคุณค่าในตัวเอง และความพึงพอใจในชีวิต นอกจากนี้ยังพบว่าความใกล้ชิดกับบิดามารดาสามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตได้มากกว่าความใกล้ชิดกับเพื่อน นั่นคือ สัมพันธภาพที่ดีกับบิดามารดา มีอิทธิพลต่อสุขภาพจิตวัยรุ่นมากกว่ากลุ่มเพื่อน

เทอร์แมน และฮัมเพรีย์ (Tyreman and Humphrey. 1984 : 1901) ได้ศึกษาปัญหาสุขภาพจิตของวัยรุ่นในช่วงอายุ 12-16 ปี ที่มาให้บริการด้านสุขภาพจิต จำนวน 24 คน โดยเปรียบเทียบกับวัยรุ่นในช่วงวัยเดียวกันซึ่งไม่มีปัญหาสุขภาพจิต โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับสุขภาพทั่วไป เหตุการณ์ต่างๆในชีวิตประจำวัน การได้รับความช่วยเหลือจากครอบครัว และสิ่งแวดล้อมในครอบครัว ผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นที่มีปัญหาสุขภาพจิตได้รับความช่วยเหลือจากครอบครัวน้อยกว่าต้องเผชิญกับความเครียดในชีวิตประจำวันสูงกว่าวัยรุ่นปกติ

2.6.2.2 งานวิจัยในประเทศ

เพ็ญทิวา นรินทรางกูร ณ อยุธยา (อรุณศิริ เกียรติศิริ. 2547 : 38 ; อ้างอิงจาก เพ็ญทิวา นรินทรางกูร ณ อยุธยา. 2533) ได้ศึกษาปัญหาเรื่องการปรับตัวและสุขภาพจิตของนิสิต โควต้า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางเขน วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการปรับตัว และสุขภาพจิตของนิสิต จำแนกตามเพศ ชั้นปี และวิชาเอกกลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตโควต้า จำนวน 204 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามปัญหาการปรับตัวและแบบสอบถามสุขภาพจิตเอสซีแอล -90 ผลการศึกษาพบว่านิสิตโควต้าส่วนใหญ่คิดว่าตนเองมีปัญหาการปรับตัวที่ระดับน้อย ปัญหาสุขภาพจิตของนิสิตโควต้าที่พบอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านย่ำคิดย่ำทำ ด้านความรู้สึกผิดปกติ ของร่างกาย ด้านความรู้สึกไม่ชอบติดต่อกับผู้อื่น ด้านซึมเศร้า ด้านก้าวร้าว ชอบทำลาย ด้านกลัว โดยปราศจากเหตุผล ด้านหวาดระแวง และโรคจิต นิสิตโควต้าเพศชายและเพศหญิงมีปัญหาสุขภาพจิตแตกต่างกัน

อรัญญา จันทรุ่ง (2536: 62-63) ได้ทำการศึกษาเรื่องสุขภาพจิตของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 268 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามสุขภาพจิต เอสซีแอล -90 ผลการศึกษา พบว่านักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีปัญหาสุขภาพจิตอยู่ในระดับปกติ สุขภาพจิตของนักเรียนชาย กับนักเรียนหญิงมีความแตกต่างกัน 2 ด้าน คือความรู้สึกไม่ชอบติดต่อกับผู้อื่น โรคจิตเกี่ยวกับ สุขภาพจิตของนักเรียนที่แยกตามแผนการเรียน คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฐานะทาง เศรษฐกิจของผู้ปกครอง พบว่ามีปัญหาสุขภาพจิตทั้ง 9 ด้านไม่แตกต่างกัน

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่า สุขภาพจิต มีผลต่อ ความคิด ความรู้สึก และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบุคคล ซึ่งน่าจะเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่มี อิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4

2.7 เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้องกับสภาพครอบครัว

2.7.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสภาพครอบครัว

วาสนา พิทักษ์สาลี (พระมหาทิพย์ บุญเสริม. 2548 : 35 ; อ้างอิงจาก วาสนา พิทักษ์ สาลี. 2527) ได้จำแนกสภาพแวดล้อมทางบ้านออกเป็น 3 องค์ประกอบ ด้วยกันคือ

(1) องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่าง บิดา มารดา หรือผู้ปกครองกับเด็ก ความสัมพันธ์ระหว่างบิดาและมารดาเอง ความสัมพันธ์ระหว่าง ญาติผู้ใหญ่กับเด็ก ระหว่างพี่น้องกับเด็ก และสภาพทั่วไปของครอบครัว

(2) องค์ประกอบด้านฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ได้แก่ รายรับ รายจ่ายของครอบครัว สภาพครอบครัว การเงินของนักเรียนที่จะใช้จ่ายเรื่องการศึกษาและส่วนตัว และความจำเป็นที่ต้องขอความช่วยเหลือทางการเงินจากผู้อื่น

(3) องค์ประกอบด้านที่อยู่อาศัย ได้แก่ สภาพครอบครัว ที่ตั้งของบ้าน สิ่งแวดล้อมในบริเวณบ้าน ตลอดจนอาชีพ ขนบธรรมเนียมประเพณีและความเป็นอยู่ของสังคม

ละแวกนั้นเมื่อพิจารณาถึงสิ่งที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว ด้านเศรษฐกิจและสังคม และด้านสภาพที่ตั้งของบ้านจะอำนวยความสะดวกช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้ประสบความสำเร็จในการเรียนยิ่งขึ้น

ชบาภรณ์ ชีอรุ่งโรจน์ (พระมหาทิตย์ บุญเสริม. 2548 : 36 ; อ้างอิงจาก ชบาภรณ์ ชีอรุ่งโรจน์. 2529) ได้กล่าวถึง ผลกระทบของการที่ครอบครัวแตกแยกไว้ดังนี้

- (1) มีผลกระทบต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก
- (2) การปรับตัวและพฤติกรรมทางเพศของเด็กมักมีปัญหาและขาดรูปแบบที่จะเลียนแบบ
- (3) เด็กเกิดปมด้อยเมื่อต้องไปติดต่อกับสังคมภายนอก
- (4) เด็กที่มาจากครอบครัวแตกแยก เมื่อแต่งงานมีแนวโน้มมีครอบครัวแตกแยกด้วย

นอกจากนี้ชบาภรณ์ ชีอรุ่งโรจน์ (พระมหาทิตย์ บุญเสริม. 2548 : 36 ; อ้างอิงจาก ชบาภรณ์ ชีอรุ่งโรจน์. 2529) ได้กล่าวถึงปัญหาครอบครัวแตกแยกว่า มีอิทธิพลต่อการพัฒนาพฤติกรรมของเด็กไว้ ดังนี้

- (1) ครอบครัวที่พ่อแม่หย่าร้างกันการหย่าร้างกันของพ่อแม่ นับว่าเป็นผลร้ายต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจของเด็กมาก เด็กจะเกิดความรู้สึกว่าเหว่ ไม่มีความมั่นใจในตนเอง ไม่อยากอยู่บ้าน ชอบไปเล่นกับเพื่อนมากกว่า บางคนก็อาจเก็บตัว ซึมเศร้า บางรายอาจจะกลายเป็นเด็กก้าวร้าวชอบรุกรานผู้อื่นก็มี นอกจากนี้ เด็กจะเป็นคนที่ไม่มั่นคง ไม่รักใคร่จริง และไม่คิดว่าใครจะรักจริง ทั้งนี้ เพราะไม่เคยเห็นใครเป็นแบบอย่างที่ดีมาตั้งแต่เล็กนั่นเอง
- (2) ครอบครัวที่พ่อแม่ทะเลาะวิวาทกัน จะทำให้เด็กมีความวิตกกังวลสูง เด็กจะไม่เข้าใจว่าพ่อแม่ทะเลาะกันก็อาจจะดีกันได้ อาจจะพูดคุยกันเหมือนปกติ ในความเข้าใจของเด็ก โดยเฉพาะเด็กเล็กนั้น มักคิดว่านี่คือภาวะที่สที่สุดจะทนทานได้ บ่อยครั้งที่เดียวเด็กเล็กมักจะคิดว่าตนเองเป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาทของผู้ใหญ่ เพราะเด็ก ๆ ไม่อาจจะทำตัวเป็นคนกลาง ในการทะเลาะเบาะแว้งของพ่อแม่ เพราะในใจของเด็กจะเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ผลของความรู้สึกอันนี้อาจจะเป็นอันตรายต่อการพัฒนานิสัยเป็นคนที่ชอบหาเรื่องผู้อื่น ชอบหาทางเล่นงานกลุ่มสมรส ยกตนข่มท่าน ทำทุกวิถีทางเพื่อเอาชนะคู่ต่อสู้ ไม่มีความรับผิดชอบ ไม่มีความซื่อสัตย์ และมีแนวโน้มที่จะเป็นโรคประสาทได้

- (3) ครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่คนเดียว มีผลทำให้เด็กเจริญเติบโตขึ้นมาโดยไม่ได้รับความอบอุ่นเท่าที่ควร ความเศร้าโศกเสียใจของสามีภรรยา ความเดือดร้อนทางเศรษฐกิจ ล้วนแล้วแต่มีผลต่อการที่จะต้องปรับตัวของกลุ่มสมรส และส่งผลกระทบมาถึงเด็กได้ทั้งสิ้น

ปัญหาครอบครัวแตกแยกหรือการหย่าร้างกันถือว่าเป็นปัญหาที่ทำให้ร้ายจิตใจเด็กอย่างรุนแรง เด็กที่อยู่ในครอบครัวเช่นนี้ เพราะเด็กไม่มีส่วนรู้เห็นหรือเป็นต้นเหตุของปัญหาทะเลาะวิวาทแต่อย่างใด แต่กลับเป็นผู้ที่มารับกรรมจากเหตุนี้มากที่สุด เด็กจะต้องมีความว่าเหว่ มีปมด้อย และรู้สึกว่าตัวไร้ค่า เมื่อโตขึ้นย่างเข้าสู่วัยรุ่นเด็กเริ่มรู้จักอาย เด็กจะไม่อยากตอบคำถามใครๆ เมื่อ

ถูกถามถึงพ่อแม่ว่าอยู่ที่ไหน ทำงานอะไร อาจจะเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่จะทำให้เด็กเริ่มโกหก สร้างคำกล่าวเท็จโดยการเพ้อฝันเป็นสิ่งที่ช่วยกลบเกลื่อนอารมณ์ที่ขาดความรัก ความอบอุ่นที่แท้จริงของครอบครัว นอกจากนี้ยังมีผลกระทบกระเทือนถึงการเล่าเรียนตลอดถึงบุคลิกภาพของเด็กด้วย บางคนอาจจะกลายเป็นคนเก็บขี้นไม่ชอบสมาคมกับใคร บางคนอาจกลายเป็นคนชอบแสดงตัวเอะอะ ก้าวร้าวมากเกินไป ทิ้งนี้ก็เพื่อจะชดเชยความกดดันที่ตนได้รับจากที่บ้าน นอกจากนี้ ยังอาจกลายเป็นเด็กที่มีปัญหาทางสังคม ในเมืองใหญ่ๆ เด็กจะไปอยู่ตามโรงภาพยนตร์ ชอบเล่นการพนัน ช่างสูมกันทำสิ่งที่ผิด อาจจะเป็นแก๊งรวมกันปล้นจี้ ซึ่งเด็กเหล่านี้ เมื่อมีการสอบประวัติแล้ว มักจะมาจากครอบครัวแตกแยกเป็นส่วนใหญ่ ส่วนเด็กที่มาจากครอบครัวที่พ่อแม่รักใคร่ปรองดองกัน มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ย่อมนับว่าเป็นโชคดีของเด็กผู้นั้น เด็กจะเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีอารมณ์มั่นคง มีสุขภาพจิตและสุขภาพกายดี เป็นผู้ที่กล้าเผชิญปัญหาต่างๆ ยอมรับสภาพที่แท้จริงของตนเอง เป็นผู้มีอารมณ์แจ่มใส มองโลกในแง่ดี ในทางตรงกันข้าม ถ้าเด็กคนใดโชคร้าย ตกอยู่ในลักษณะครอบครัวที่มีลักษณะครอบครัวแตกแยก หรือพ่อแม่ไม่ลงรอยกันอยู่เสมอ ก็จะต้องตกอยู่ในสภาพที่น่าสงสาร และน่าเห็นใจเป็นอย่างยิ่ง (ยุวดี เทียรประสิทธิ์. 2536 : 20-22)

อัสรา อวรณ์ (2540 : 45) กล่าวว่า สัมพันธภาพในครอบครัว หมายถึง การที่บุคคลรู้สึกได้รับความรัก การดูแลอย่างดีในครอบครัว มีความรู้สึกอบอุ่นปลอดภัยมั่นใจในตนเองถึงความสัมพันธ์กับผู้อื่นในบ้าน ดังนั้นสัมพันธภาพในครอบครัวจึงมีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อพฤติกรรมของบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม ถ้าครอบครัวสมบูรณ์ด้วยระเบียบและคุณธรรมอันดีทุกประการแล้ว สมาชิกทุกคนก็จะเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม สัมพันธภาพที่ดีของสมาชิกในครอบครัวขึ้นอยู่กับความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกแต่ละคน เพราะความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นในครอบครัว จะช่วยให้ความเป็นอยู่ในครอบครัวราบรื่น และทุกคนมีความสุขกายสบายใจ และมีสุขภาพจิตที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับ อัญมณี สมตัว (2544 : 28) กล่าวว่า สัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว เป็นความสัมพันธ์ที่ราบรื่นระหว่างบุคคลในครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นระหว่าง พ่อ แม่ ลูก หรือผู้ปกครอง ซึ่งจะต้องมีความเชื่อใจกัน รักใคร่ผูกพัน มีเวลาให้แกกัน ทำกิจกรรมร่วมกัน ตลอดจนรวมทั้งการอบรมสั่งสอน ขัดเกลาลูกหลานให้เรียนสิ่งต่างๆ และประพฤติตนเป็นคนดี

สภาพครอบครัวแตกแยก ไม่ว่าครอบครัวที่มีเฉพาะ บิดาหรือมารดา เพียงคนเดียว หรือไม่มีทั้งมารดาและบิดา ก็ก่อให้เกิดความเจ็บป่วยและปัญหาตามมา คือเด็กจะมีความเจ็บป่วยทางอารมณ์ยาวนาน เด็กจะมีอารมณ์อ่อนไหวมากกว่าคนอื่น เมื่อต้องเผชิญความกดดันที่เท่ากัน (พระมหาทิตย บัญเสริม. 2548 : 37 ; อ้างอิงจาก Mavis E. 1975) และยังทำให้มีผลกระทบต่อสุขภาพกายและปัญหาอื่นๆ เช่น ปัญหาด้านการเรียน ความประพฤติ เป็นต้น

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า สภาพครอบครัวที่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน เด็กจะได้รับความอบอุ่น ปลอดภัย เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่จะเป็นผู้ใหญ่ที่มีอารมณ์มั่นคงมีสุขภาพจิตดี และเด็กที่มาจากสภาพครอบครัวที่แตกแยกอยู่กับบิดา หรือมารดาเพียงคนเดียว เด็กที่เติบโตมาเป็นผู้ใหญ่ที่มีปัญหาด้านการปรับตัว ด้านสุขภาพ เพราะ ช่วงวัยเด็กมีการเจ็บป่วยทางอารมณ์ และต้องเผชิญความกดดันที่สะสมมาจะส่งผล ด้านการเรียนและพฤติกรรม

2.7.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพครอบครัว

2.7.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

อมาโต้ (เสาวภา เอกอดิศักดิ์. 2540 : 52 ; อ้างอิงจาก Amato. 1988) ได้สำรวจ เจตคติต่อครอบครัวโดยใช้กลุ่มตัวอย่างชาวออสเตรเลียที่มีอายุระหว่าง 13-18 ปี ที่ประสบการณ์ ครอบครัวหย่าร้างเมื่ออยู่ในวัยเด็ก หรือพ่อแม่เสียชีวิตขณะที่ยังเด็กอยู่ โดยเปรียบเทียบกับคน ที่มาจากครอบครัวที่พ่อแม่ครบ โดยการใช้แบบวัดเจตคติที่มีต่อการแต่งงาน และชีวิตครอบครัว ผลการศึกษาพบว่า คนที่มาจากครอบครัวที่หย่าร้างมีเจตคติต่อครอบครัวทางลบ

ออซูเบล (เปรมสุริย์ เชื่อมทอง. 2526 ; อ้างอิงจาก Ausubel.n.d) ศึกษาประวัติ เด็กที่ทำผิดและเป็นอาชญากร พบว่า ส่วนมากมาจากครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ พ่อแม่แยกทางกัน พ่อหรือแม่ตาย หรือทะเลาะเบาะแว้งไม่ลงรอยกัน ทำให้เด็กไม่ได้รับความอบอุ่นเพียงพอให้เกิด ความน้อยเนื้อต่ำใจ ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมรอบๆตัวได้ยาก จึงมีโอกาสกระทำความผิดได้ หรือบุคลิกภาพแปรปรวนไปจนกระทั่งเป็นโรคประสาทได้

2.7.2.2 งานวิจัยในประเทศ

ประเทิน มหาจันทร์ (2524 : 65) ได้ศึกษาการกระทำผิดกฎหมายของเด็กและ เยาวชน ผลการศึกษาพบว่า สภาพครอบครัวมีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำผิดกฎหมายของเด็กและ เยาวชนอย่างใกล้ชิด และสามารถส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของเด็กอย่างใหญ่หลวง คือ เมื่อเด็กขาด บิดา มารดา เด็กจะถูกทอดทิ้งให้อยู่ในสภาพที่ด้อยเศรษฐกิจเกิดความคับข้องใจมีปัญหการปรับตัวเมื่อ อยู่ในสังคมเด็กที่ขาดทั้งบิดามารดาจะรู้สึกว่ตนขาดความรักความอบอุ่นในชีวิต

ปิยฉัตร เนนเลิศ (2524 : 55) ศึกษาปัญหาทางสังคมของผู้ที่พยายามกระทำอัตวิ บาตกรรมพบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 30 เกิดความรู้สึกว่า ครอบครัวไม่มีความสุข ร้อยละ 32 เกิด ความรู้สึกว่ครอบครัวมีความสุขน้อย ส่วนด้านความสนิทสนม พบว่า คนเหล่านี้ไม่มีความสนิท สนมกันเลยระหว่างพี่น้อง

วิชา มหาคุณ (2538 : 20) ได้ศึกษาพบว่า ลักษณะของวัยรุ่นที่ถูกทอดทิ้งให้โดด เดี่ยวต้องใช้ชีวิตตามลำพังเนื่องจากบิดามารดาหย่าร้างกันแยกกันอยู่หรือวัยรุ่นต้องดิ้นรนหางานทำ ทำให้ถูกชักจูงให้กระทำผิดได้ง่าย รวมทั้งการมั่วสุมทางเพศโดยขาดความยับยั้งชั่งใจ

จากเอกสารและงานวิจัยดังที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า เด็กที่มาจาก ครอบครัวที่แตกแยก ครอบครัวที่ขาดพ่อแม่หรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ย่อมที่จะส่งผลให้เด็กปรับตัวเข้า กับสภาพแวดล้อมได้ยาก มีปัญหาทางด้านการเรียน ได้แก่ ไม่มีสมาธิในการเรียน เหม่อลอย มี อารมณ์เศร้า เก็บกดอารมณ์ต่างรู้สึกอ้างว้าง มีปมด้อยในตนเอง ทำให้เกิดปัญหาสุขภาพจิต ดังนั้น สถานภาพสมรสของบิดามารดาน่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 4

2.8 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

2.8.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

พยอม วงศ์สารศรี (พระมหาพะเต็ด ชุ่มพันธ์.. 2548 : 29 ; อ้างอิงจาก พยอม วงศ์สารศรี. 2526) ได้กล่าวว่าสภาพเศรษฐกิจเป็นปัจจัยที่มีบทบาทสำคัญในการปรับตัวของเด็ก เด็กที่มาจากครอบครัวยากจน จะไม่ได้รับการตอบสนองตามความต้องการไม่ว่าจะเป็นทางกาย ทางใจ ในทางตรงกันข้าม เด็กที่มาจากครอบครัวที่ร่ำรวยก็เกิดปัญหาด้านการปรับตัวได้เช่นกัน คือ เด็กพวกนี้อาจได้สิ่งของต่างๆมากมาย แต่ขาดการตอบสนองทางด้านจิตใจก็จะสร้างปัญหาในสังคมเช่นกัน

โสภา ชูพิชัยกุล (2529 : 108) กล่าวว่า สาเหตุที่ฐานะเศรษฐกิจมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต อาจเป็นเพราะฐานะทางเศรษฐกิจดีย่อมหมายถึงการมีความรู้สึกมั่นคงในตัวเอง จึงทำให้ความกดดันน้อย บุคคลไม่ต้องทนทุกข์อยู่กับภาวะเครียด หรือมีข้อขัดแย้งในใจมากมายนัก

เอกพจน์ สมุทรธานนท์ (กรองกาญจน์ ใจชื่อตรง. 2547 : 29 ; อ้างอิงจาก เอกพจน์ สมุทรธานนท์ 2537) ครอบครัวเป็นสถาบันสังคมอันดับแรก และสำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลในการสร้างทัศนคติและค่านิยมให้แก่เด็ก ทั้งนี้เพราะครอบครัวเป็นหน่วยแรกที่อบรมสั่งสอนพฤติกรรมสังคมให้แก่เด็กตั้งแต่เกิด ถึงแม้จะเติบโตขึ้นก็ยังได้รับการอบรมสั่งสอนจากพ่อแม่ผู้ปกครองเป็นประจำ

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ฐานะเศรษฐกิจมีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติและค่านิยม เด็กที่มาจากครอบครัวยากจน จะไม่ได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ทำให้เด็กรู้สึกไม่มั่นคง มีความกดดัน และข้อขัดแย้งในใจ ตรงกันข้ามเด็กที่มีฐานะเศรษฐกิจที่ร่ำรวย เด็กก็อาจได้รับสิ่งต่างๆมากมายแต่ขาดการตอบสนองทางด้านจิตใจ

2.8.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

2.8.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

สปริงเกอร์ (พระมหาพะเต็ด ชุ่มเพ็งพันธ์. 2548 : 26 ; อ้างอิงจาก Springer. 1958) ได้ศึกษาความมั่นคงทางอารมณ์ของเด็กที่มาจากสภาพครอบครัวทางสังคมแตกต่างกัน ผลการศึกษาพบว่าความมั่นคงทางอารมณ์ของเด็ก มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับฐานะความเป็นอยู่ของบิดามารดา กล่าวคือ เด็กที่มาจากครอบครัวที่ยากจน มีฐานะเศรษฐกิจต่ำ และสังคมต่ำจะเป็นคนที่ปรับตัวไม่ดีและอารมณ์ไม่มั่นคง มีปริมาณมากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมระดับปานกลาง

ฮาร์ทชอร์น และเมย์ (วรพรรณ ศรีอุบล. 2535 : 30 ; อ้างอิงจาก Hartshorne and May. n.d.) ได้วิจัยพบว่า เด็กที่พ่อแม่มีฐานะเศรษฐกิจสูงจะโง่งน้อยกว่าเด็กที่มีพ่อแม่ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ และคนที่อายุน้อยกว่าจะโง่งน้อยกว่าคนที่อายุน้อย ถึงแม้ว่าจะให้ค่านิยมของความซื่อสัตย์สุจริตไว้เหมือนกัน

2.8.2.2 งานวิจัยในประเทศ

จินตนา อินทรไทย (2525 : 48-49) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 300 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมแตกต่างกันมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำที่สุด ส่วนนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมระดับกลาง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงที่สุด

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2531 : 160) ได้ศึกษาค่านิยมในการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1 ปีการศึกษา 2530 จำนวน 1,500 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีบิดามารดาที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยค่านิยมในการทำงานด้านความอิสระ และด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากเอกสารงานและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวที่ต่างกันมีความสัมพันธ์กับลักษณะบางประการ ได้แก่ เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงมีแนวโน้มมีลักษณะเป็นผู้มีความซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบหรือมีความมั่นคงทางอารมณ์สูงกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ดังนั้น ผู้วิจัยคาดว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวน่าจะเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4

2.9 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพของนักเรียนกับผู้ปกครอง

2.9.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพของนักเรียนกับผู้ปกครอง

ครอนบาค (Cronbach. 1970 : 112-115) มีแนวคิดว่าคุณลักษณะทางจิตวิทยาในครอบครัว ประกอบด้วยบรรยากาศทางปัญญาและบรรยากาศทางอารมณ์ สำหรับบรรยากาศทางอารมณ์นั้น เป็นคุณลักษณะหนึ่งของสภาพแวดล้อมภายในครอบครัวที่บิดามารดาสร้างขึ้นเด็กที่ประสบความสำเร็จในชีวิต ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่บิดามารดามีเจตคติที่ดีต่อลูกและมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ถ้าบิดา มารดาให้ความเข้าใจ ให้ความรัก ความอบอุ่น และช่วยเหลือในเวลาที่ต้องการ เด็กย่อมมีสุขภาพจิตดี ทำให้เด็กเรียนได้เต็มที่และประสบความสำเร็จในการเรียน

เกจ และเบอร์ลิน (สมพร พรหมจรรย์. 2540 : 35 ; อ้างอิงจาก Gage and Berliner. 1979) ได้กล่าวถึงอิทธิพลของสภาพแวดล้อมในครอบครัวที่มีผลต่อความสามารถของนักเรียน ว่าเด็กสามารถเรียนรู้ได้โดยตรงจากประสบการณ์ในครอบครัวและจากการเลียนแบบผู้ใหญ่ในครอบครัวเด็กจะมีบุคลิกลักษณะและการใช้ความสามารถของตน โดยได้รับอิทธิพลมาจากการพิจารณาและเจตคติของพ่อแม่

จรรยา สุวรรณทัต และคณะ (2523 : 54-56) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีส่วนในการสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวไว้ดังนี้

(1) สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว กล่าวคือ ครอบครัวที่มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจไม่ขัดสนย่อมนำมาซึ่งความสงบสุขของครอบครัวเกิดความกลมเกลียวสมัครสมานกัน

(2) การรู้จักบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวตลอดจนสามารถปฏิบัติให้สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของพ่อแม่ตลอดจนถึงตัวเด็กเอง

(3) การรู้จักลักษณะธรรมชาติและความต้องการมูลฐานของเด็ก พ่อแม่ที่พยายามเข้าใจในลักษณะธรรมชาติการเจริญเติบโตและมีความพร้อมที่จะช่วยเหลือเด็กเมื่อเกิดปัญหาย่อมมีส่วนช่วยสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดี

(4) ความคงเส้นคงวาของพ่อแม่ในการวางระเบียบวินัย ปัจจัยนี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อบรรยากาศความสัมพันธ์ในครอบครัวโดยเฉพาะวัยรุ่นที่มีความอดทนต่อความไม่คงเส้นคงวาของพ่อแม่น้อย เป็นต้นเหตุก่อให้เกิดความคลอนแคลนในการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างพ่อแม่กับเด็ก

อัสรา อวรณ์ (2540 : 45) กล่าวว่า สัมพันธภาพในครอบครัว หมายถึง การที่บุคคลรู้สึกว่าได้ได้รับความรัก การดูแลอย่างดีในครอบครัว มีความรู้สึกอบอุ่นปลอดภัยในตนเองถึงความสัมพันธ์กับผู้อื่นในบ้าน ดังนั้นสัมพันธภาพในครอบครัวจึงมีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อพฤติกรรมของบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม ถ้าครอบครัวสมบูรณ์ด้วยระเบียบและคุณธรรมอันดีทุกประการแล้ว สมาชิกทุกคนก็จะเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม สัมพันธภาพที่ดีของสมาชิกในครอบครัวขึ้นอยู่กับความร่วมมือ ร่วมใจของสมาชิกแต่ละคน เพราะความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นในครอบครัว จะช่วยให้ความเป็นอยู่ในครอบครัวราบรื่น และทุกคนมีความสุขกายสบายใจ และมีสุขภาพจิตที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับ อัญมณี สมตัว (2544: 28) กล่าวว่า สัมพันธภาพที่ดีในครอบครัวเป็นความสัมพันธ์ที่ราบรื่นระหว่างบุคคลในครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นระหว่าง พ่อ แม่ ลูก หรือผู้ปกครอง ซึ่งจะต้องมีความเชื่อใจกัน รักใคร่ผูกพันกัน มีเวลาให้แก่กัน ทำกิจกรรมร่วมกันตลอดจนทั้งการอบรมสั่งสอนขัดเกลาลูกหลานให้เรียนรู้สิ่งต่างๆ และประพฤติตนเป็นคนดี

2.9.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพของนักเรียนกับผู้ปกครอง

2.9.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

เมเยอร์แบงค์ (Marjoribank. 1972 : 103-109) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อม และระดับฐานะทางเศรษฐกิจ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอายุ 11 ขวบ จำนวน 185 คน โดยใช้แบบทดสอบ Primary Mental Ability จากแบบสอบถามพบว่านักเรียนที่ผู้ปกครองให้การส่งเสริมการเล่าเรียน จะมีคะแนนจากแบบทดสอบ Primary Mental Ability สูง ซึ่งคะแนนจากแบบทดสอบ Primary Mental Ability ยังมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงด้วย

ฮอร์นบาย (ประมวญ ดิคคินสัน. 2520 : 44-51 ; อ้างอิงจาก Harney. : 1659) ศึกษาพบว่า เด็กที่เติบโตในครอบครัวที่พ่อแม่ปล่อยปละละเลย ชอบบ่นจู้จี้ ไม่เอาใจใส่ ก็จะมีพฤติกรรมที่ผิดปกติเดียวกันทำให้เด็กกลายเป็นคนที่ขาดความเคารพนับถือตนเอง ขาดระเบียบแบบแผนในการทำงาน เฉื่อยชา ไม่กระตือรือร้น ไม่มีความทะเยอทะยาน ไม่มีความรับผิดชอบและเป็นตัวของตัวเองได้เลย

2.9.2.2 งานวิจัยในประเทศ

ปาเพ็ญ วังเงิน (2541 : 121-128) ศึกษาถึงอิทธิพลของครอบครัวที่มีต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน กรณีศึกษาโรงเรียนกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนสาเหตุหนึ่งมีผลมาจากอิทธิพลของครอบครัว เช่น สภาพความเป็นอยู่ที่แตกต่างกันทางวัฒนธรรม และสัมพันธภาพของบุคคลในครอบครัว

สมทรง สุวรรณเลิศ (2541 : 7-9) ศึกษาปัญหาการเรียนของนักเรียนที่เรียนไม่ดี หรือเรียนต่ำกว่าความสามารถในเกณฑ์เฉลี่ยและในเด็กที่ฉลาดมากแต่เรียนไม่ดีเท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องจากมีปัญหาทางอารมณ์ ซึ่งมีสาเหตุหลายอย่าง เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว พ่อแม่ไม่ลงรอยกัน ทำให้เด็กวิตกกังวล ไม่มีความสุข หรือบางทีพ่อแม่ไม่เข้าใจและไม่สนใจเด็ก ทำให้เด็กรู้สึกว่าการเรียนไม่มีประโยชน์และขาดกำลังใจในการเรียน

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง ที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่า เด็กที่มีสัมพันธภาพไม่ดีกับผู้ปกครองจะมีแนวโน้มต่อความไม่รับผิดชอบ ความไม่มั่นคงทางอารมณ์ ความไม่ตั้งใจ และไม่เอาใจใส่ด้านการเรียน ดังนั้น ผู้วิจัยคาดว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองน่าจะเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4

2.10 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการงานที่รับผิดชอบในครอบครัว

2.10.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการงานที่รับผิดชอบในครอบครัว

โคลแมนและแฮมเมน (พระมหาพิชัย บุญเสริม. 2548 : 42 ; อ้างอิงจาก Coleman and Hammen. 1974) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของบรรยากาศในครอบครัวที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อพัฒนาการของเด็กซึ่งได้แก่ ความรัก ความอบอุ่น และการยอมรับบุตรธิดาด้วยความเหมาะสม สมเหตุสมผล และสอดคล้องกับสถานการณ์มีความสำคัญแก่การพัฒนาการและความสมบูรณ์แห่งบุคลิกภาพของสมาชิกในครอบครัวนั้นๆ

จอห์นและโฮเวิร์ด (John and Howare. 1975 :89) กล่าวว่า ตั้งแต่เกิดมามนุษย์ต้องการสภาพเศรษฐกิจของครอบครัว การยอมรับในสังคม ซึ่งระดับชั้นในครอบครัวคือ เกณฑ์จากขนาดของครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจซึ่งเกี่ยวกับรายได้และความคาดหวังทางอาชีพ อันอาจรวมถึงการศึกษาที่ส่งผลถึงระดับของรายได้ด้วย

กรมสามัญศึกษา (จूरี่รัตน์ นันทยทวิกุล. 2538 : 18 ; อ้างอิงจาก กรมสามัญศึกษา.2526) กล่าวว่า การที่นักเรียนตั้งใจช่วยเหลืองานต่างๆภายในบ้านเพื่อแบ่งเบาภาระซึ่งกัน

และกันตามความสามารถของตนและรู้จักแสดงความคิดเห็นและปฏิบัติตนเพื่อความสุขและชื่อเสียงของครอบครัว ช่วยแก้ปัญหาของสมาชิกในครอบครัวที่ไม่เข้าใจกัน เมื่อมีปัญหา ก็ปรึกษาและให้พ่อแม่รับทราบแก้ปัญหาของตนเองทุกเรื่องช่วยครอบครัวประหยัดไฟฟ้า น้ำ อาหาร สิ่งของ เครื่องใช้ภายในบ้านและอื่นๆ

อัจฉรา สุขารมณ์ และอรพินทร์ ชูชม (2530 : 185) กล่าวว่า ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่สำคัญที่สุดในฐานะที่เป็นสถาบันแรกที่มีหน้าที่หล่อหลอมบุคลิกภาพและถ่ายทอดวัฒนธรรมให้กับเยาวชน หากสถาบันนี้ปฏิบัติหน้าที่ได้สมบูรณ์เพียงไร ปัญหาสังคมต่างๆ ก็จะลดน้อยลงไป นอกจากนี้ยังมีผลการวิจัยจำนวนมากสนับสนุนว่า ครอบครัวมีอิทธิพลต่อความมั่นคงทางอารมณ์ ทักษะติดต่อคนอื่น ตนเองและบุคลิกภาพด้านอื่นๆ ส่วนประกอบด้านต่างๆของครอบครัว เช่น ความสะดวกสบาย การศึกษาของพ่อแม่ ฐานะเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และลูก รวมทั้งคนในบ้าน

ยุวดี เทียรประสิทธิ์ (2536 : 78) กล่าวว่า นักจิตวิทยาเชื่อว่าครอบครัวมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาบุคลิกภาพ สามารถช่วยกล่อมเกล้าให้เด็กมีความเจริญเติบโตสมบูรณ์ทั้งกายและใจ มีความเชื่อมั่นในตนเองที่มั่นคง ไม่อ่อนไหวง่าย มีความหนักแน่นและเห็นคุณค่าของตนค้นพบลักษณะเฉพาะตัว (Ego Identity) ของตนเอง และมีแรงจูงใจที่จะเลียนแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากต้นแบบที่ดี เด็กจะต้องการมีคุณสมบัติต่างๆ เหมือนผู้ใหญ่ เช่น มีอำนาจ ความมีพลังกำลัง ความสามารถและได้รับการยกย่องจากผู้อื่น หากครอบครัวมีความมั่นคง เป็นครอบครัวที่มีความสมบูรณ์ ก็พร้อมจะเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กได้ ครอบครัวจะสั่งสอน อบรมเด็กให้เด็กมีบุคลิกภาพต่างๆ จากการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในและภายนอกครอบครัว การเรียนรู้เหล่านี้ดำเนินต่อเนื่องเรื่อยไปตามลำดับของชีวิต ซึ่งการเจริญเติบโตและมีประสบการณ์ในการทำงาน

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ครอบครัวมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการพัฒนาบุคลิกภาพและถ่ายทอดวัฒนธรรม ครอบครัวที่อบอุ่น สมาชิกในครอบครัวรับผิดชอบในบทบาทและหน้าที่ของตนจะเป็นแรงจูงใจให้เด็กเกิดการเลียนแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากต้นแบบที่ดี เด็กที่เติบโตมาจะเป็นเด็กที่ปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงได้ดี และมีความรับผิดชอบในครอบครัว

2.10.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการะงานที่รับผิดชอบในครอบครัว

2.10.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

กรีนเบิร์ก ไชเกิล และไลท์ (ละอองทิพย์ พลาณภาพ. 2532 :24 อ้างอิงจาก Greenberg Siegel and Leitch. 1983) ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนกับบิดามารดา ที่มีต่อสุขภาพจิตของวัยรุ่น ในด้านการมองคุณค่าในตนเอง และความพึงพอใจของกลุ่มเพื่อนกับบิดามารดาที่มีต่อสุขภาพจิตของวัยรุ่น ในด้านการมองคุณค่าในตนเองและความพึงพอใจในชีวิต

ระดับชั้นมัธยมศึกษาพบว่า วัยรุ่นที่มีความใกล้ชิดกับบิดามารดาและกลุ่มเพื่อน มีความสัมพันธ์กับการมองเห็นคุณค่าในตนเอง และความพึงพอใจในชีวิต

ฮอฟแมน (Hoffman. 1970 : 291) ได้รับการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูกับลักษณะจริยธรรม 4 ประการคือ การมีความรู้สึกรับผิดชอบ การยอมรับและสารภาพผิด การยึดหลักแห่งตน การต้านทานสิ่งชั่วร้าย พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักน้อยมีลักษณะ จริยธรรม 4 ประการน้อยนอกจากนี้ยังพบว่า การให้เหตุผลในการอบรมสั่งสอนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับลักษณะทางจริยธรรมของเด็กโดยเฉพาะเด็กที่มีอายุ 5 ปี

2.10.2.2 งานวิจัยในประเทศ

อารีย์ เสรฐชัย (พระมหาทิพย์ บุญเสริม. 2548 : 43 ; อ้างอิงจาก อารีย์ เสรฐชัย. 2520) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ความรู้สึกรับผิดชอบ และความเชื่อมั่นในตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ความรู้สึกรับผิดชอบและความเชื่อมั่นในตนเองมีความสัมพันธ์ระหว่างกันและกันในทางบวก

พรทิพย์ เกยุรานนท์ (2527 : 96) ทำงานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของพยาบาลในโรงพยาบาลทั่วไปของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 497 คน พบว่า พยาบาลที่ไม่มีภาระทางครอบครัวจะมีความเครียดน้อยที่สุด พยาบาลที่มีภาระทางครอบครัวหนักจะมีความเครียดสูง

วิวัฒน์ รักษาเคน (2531 : 79-81) ได้ทำการศึกษาเรื่องความสำคัญในความรับผิดชอบและความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความสำคัญในความรับผิดชอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่านักเรียนหญิงมีความสามารถในการแก้ปัญหาสูงกว่านักเรียนชาย

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาระความรับผิดชอบต่อครอบครัวที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่ไม่อบอุ่น ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ มีภาระรับผิดชอบในครอบครัว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเด็กที่ไม่มีภาระทางครอบครัวที่ต้องรับผิดชอบ ดังนั้น ผู้วิจัยคาดว่า ภาระความรับผิดชอบต่อครอบครัวน่าจะเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4

2.11 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพทางการเรียน

2.11.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพทางการเรียน

สุพิชญา วีระกุล และคนอื่นๆ (2524 : 182-187) ได้เสนอแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนไว้หลายประการ สรุปได้ดังนี้

(1) สภาพโรงเรียนและห้องเรียน โรงเรียนจัดอาคารสถานที่ถูกหลักวิชา เช่น การวางแผนแนวอาคารถูกทิศทาง ได้รับแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้ดี ไม่ร้อนอบอ้าว จนเกินไป ไม่มีเสียงดังรบกวน ภายในตกแต่งด้วยสิ่งที่สวยงาม เป็นระเบียบ เพื่อช่วยให้บรรยากาศร่มรื่น นำเรียนสภาพห้องเรียนควรยืดหยุ่นได้ตลอดเวลา บริเวณควรสะอาดสวยงาม โต๊ะเก้าอี้มีเพียงพอกับจำนวนนักเรียนและขนาดต้องเหมาะสมกับผู้เรียน เพราะสิ่งเหล่านี้มีความจำเป็นที่จะสร้างเสริมการเรียนการสอนให้ได้ผลดี

(2) หลักสูตร คือ แนวทางที่โรงเรียนจัดประสบการณ์ให้แก่เด็ก เพื่อให้เกิดการเรียนรู้หลักสูตรที่ดีจะต้องจัดให้ตรงกับความต้องการของการศึกษา และตรงกับความต้องการของเด็กแต่ละวัย

(3) แบบเรียน และบทเรียน เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และถือว่าเป็นอุปกรณ์การศึกษาที่โรงเรียนจะขาดเสียมิได้อีกสิ่งหนึ่งที่ครูสามารถจัดให้นักเรียน คือ การจัดบทเรียนซึ่งครูควรพิจารณาเลือกสรรแต่เฉพาะที่เห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ซึ่งเหมาะสมกับวัย ความรู้ความสนใจ ความต้องการของเด็ก และท้องถิ่น

(4) อุปกรณ์การศึกษา เป็นเครื่องช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีและง่ายขึ้น การจัดใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนให้ได้ผลดีนั้น ขึ้นอยู่กับทักษะความสนใจของครูว่าจะใช้อุปกรณ์นั้นๆ ได้เหมาะสมกับเนื้อหา เวลา และใช้ได้ถูกต้องเพียงใด

(5) กิจกรรมต่างๆ ในการเรียนการสอน คือ พฤติกรรมที่แสดงออกแล้วทำให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจะดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ทำนั้นตรงกับจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่กิจกรรมที่ดีควรเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนกระทำแล้วเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งมีกิจกรรมมากมายหลายอย่างที่ครูสามารถจัดให้เด็กได้ เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับการพูด การเขียน กิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงและกิจกรรมเกี่ยวกับการสร้าง และการประดิษฐ์ เป็นต้น

(6) เวลาและโอกาส การเรียนจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับเวลา เช่นเดียวกันครูต้องจัดสรรเวลาให้เหมาะสมกับวิชาหรือเนื้อหาที่จะสอน เวลาควรมีการยืดหยุ่นไปตามเนื้อหาสาขาวิชาไม่ควรมีเกณฑ์ตายตัว

(7) สถานที่ที่ใช้ในการเรียนนั้นอาจไม่ได้หมายถึง ห้องเรียนเพียงอย่างเดียว บางครั้งอาจเป็นสนามโรงเรียน หรือสถานที่ไปทัศนศึกษาสถานที่ซึ่งมีส่วนช่วยสร้างความรู้สึกรับรู้และบรรยากาศของการศึกษาเล่าเรียน การเปลี่ยนแปลงบรรยากาศในการเรียน ช่วยให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย ช่วยให้สังคมของเด็กดีขึ้น อย่างไรก็ตาม สถานที่ที่จะใช้เรียนต้องไม่มีเสียงรบกวนจนไม่สามารถใช้สมาธิ และจะต้องไม่วิเวกวังเวงจนรู้สึกกลับน่ากลัว ไม่เสียงภัยหรือใกล้สิ่งที่เป็นอันตรายหรือสกปรกและสถานที่นั้นจะต้องเป็นประโยชน์ต่อการสอนโดยตรง

(8) ผู้เรียน การเรียนการสอนจะเกิดขึ้นได้ และเป็นผลดีก็ต่อเมื่อ ผู้เรียนมีความพร้อมมีความสนใจที่จะศึกษาหาความรู้ และรับรู้ ครูจะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกพร้อมที่จะเรียน หรือเมื่อผู้เรียนเกิดความรู้สึกพร้อมที่จะเรียนก็ควรให้โอกาสแก่ผู้เรียนทันทีที่ครูผู้สอนจะต้องหมั่นสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน หากแสดงความรู้สึกว่ามีความวิตกกังวล มีความคับข้องใจ ครูจะต้อง

ช่วยลดความรู้สึกนั้นๆ เสียก่อน และพยายามสร้างบรรยากาศที่จะให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่

(9) ผู้สอนและวิธีสอน ครูถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง ที่จะช่วยให้การเรียนการสอนประสบผลดี นักการศึกษาต่างประเทศและการวิจัยการศึกษาได้ระบุไว้แน่ชัดว่า ยังไม่มีอุปกรณ์การสอนใดๆ ในโลกนี้ที่จะใช้แทนครูที่มีความสามารถทางการสอนได้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2528 : 83-87) ได้กล่าวถึงพื้นฐานที่จะช่วยเสริมสร้างบรรยากาศในการสอน ได้แก่

(1) การยอมรับผู้เรียนในฐานะบุคคล (Respect as a Person) คือ การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ความจริงใจระหว่างครูและศิษย์ เพื่อสร้างบรรยากาศแห่งความไว้วางใจ ถ้าบรรยากาศในห้องเรียนมีความก้าวร้าว การแข่งขัน ความกดดัน อคติ เอาัดเอาเปรียบ ย่อมไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาไปในทิศทางที่พึงประสงค์

(2) การสื่อสารแบบเปิด (Open Communication) การสื่อสารแบบเปิดที่อยู่ในบรรยากาศของการยอมรับเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล อารมณ์ ความรู้สึก ค่านิยม และพฤติกรรม แนวคิดของแต่ละบุคคลที่มีภูมิหลังต่างกันรวมทั้งการฟังอย่างมีประสิทธิภาพ บรรยากาศการเรียนการสอนในชั้นเรียนที่ตอบสนอง การปฏิบัติทางด้านความรู้สึก คุณลักษณะ ค่านิยม การเสาะแสวงหาความเป็นตัวของตัวเองอาจจะเกิดขึ้นจากเนื้อหา กระบวนการเรียนการสอนที่ส่งผลให้เกิดความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า สามารถพัฒนาช่วยเหลือตนเองได้และพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้อื่น

นงเยาว์ พงษ์ประดิษฐ์ (พรเพชร โสติถิमानนท์. 2547 : 54 ; อ้างอิงจาก นงเยาว์ พงษ์ประดิษฐ์ 2534) ได้แบ่งสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม ซึ่งปัจจุบันเรียกชื่อว่า สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักศึกษา ออกเป็น 5 ด้านคือ

- (1) สภาพแวดล้อมด้านบรรยากาศการเรียนการสอน
- (2) สภาพแวดล้อมด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน
- (3) สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรม
- (4) สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร
- (5) สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก

วันชัย ช่องดารากุล (2538 : 11) กล่าวว่า อาคารสถานที่ของสถานศึกษานับว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้การจัดการศึกษาบรรลุตามจุดประสงค์ เพราะถ้ามีอาคารสถานที่และสิ่งแวดลอมที่ดีแล้วย่อมทำให้เกิดบรรยากาศและแรงจูงใจในการเรียน ตลอดจนดำเนินกิจการต่างๆ ที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่เหมาะสมบรรยากาศการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอจะเป็นแรงจูงใจในการเรียน ตลอดจนการทำการกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

2.11.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพทางการเรียน

2.11.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

สมิท (Smith. 1978 : 611) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบรรยากาศในโรงเรียนและห้องเรียน ปรากฏผลว่า โรงเรียนมีผลต่อการพัฒนาการสร้างสรรค์ของนักเรียนมาก ห้องเรียนที่นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นใหม่ๆ แปลกๆ ของตนเองโดยเฉพาะได้เต็มที่ย่อมเป็นห้องเรียนที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน

ไฮโรวิทซ์ และออตโต้ (สมบัติ วัจนสาริกุล. 2525 :25 ; อ้างอิงจาก Hirowitz and Otto. 1973) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลการเรียนของนักศึกษาสองกลุ่ม คือ กลุ่มที่นักศึกษาในห้องที่จัดแบบเดิมกับกลุ่มนักศึกษาที่เรียนในห้องเรียนแบบใหม่ ที่นั่งนุ่มสบายและเคลื่อนย้ายได้ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน แต่มีพฤติกรรมในห้องเรียนแตกต่างกัน นักศึกษาในห้องเรียนแบบใหม่มาเข้าเรียนเข้าพบอาจารย์ผู้สอนและมีการรวมกลุ่มในหมู่นักศึกษามากกว่านักศึกษาในห้องเรียนแบบเก่า

เลย์แมน (Layman. 1975 :721) ได้ศึกษาทัศนะของนักศึกษาใหม่ที่มีต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยแห่งรัฐโอกาโฮมา ผลการศึกษาพบว่า ความเป็นเลิศทางวิชาการและการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีมีความสัมพันธ์กับนักศึกษาที่ตั้งใจเรียนมากกว่านักศึกษาที่ไม่ตั้งใจเรียน และการจัดสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยจะส่งผลต่อบุคลิกภาพของนักศึกษา ทั้งด้านความเป็นเลิศทางวิชาการและความมีระเบียบวินัย

วูร์น (Voorn. 1990 : 125) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างศิลปะขนาดเล็กกับสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย โดยสำรวจความคิดเห็นและสัมภาษณ์ผู้บริหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจาก 119 วิทยาลัย ใน 5 รัฐ ของเขตตะวันตกของประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาพบว่า ศิลปะขนาดเล็กจะเชื่อมโยงสิ่งต่างๆ เข้าด้วยกันเมื่อมีลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสม

2.11.2.2 งานวิจัยในประเทศ

สุรีตา หงษาชาติ (2539 : 84-85) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในสถาบันบุคลิกภาพ และพฤติกรรมการรับข่าวสารกับความรู้ และการตอบสนองต่อภาวะวิกฤติทางสังคมและสภาพแวดล้อมของนักศึกษาพยาบาลผลการศึกษาพบว่า บุคลิกภาพด้านมนุษยธรรม การเข้าสังคม การควบคุมอารมณ์ สถานการณ์ด้านการสื่อสารและสภาพแวดล้อมในสถาบัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ทางสังคมและการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บุญชม ศรีสะอาด (2544 : 179) ได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบของผลการเรียนในโรงเรียน โดยใช้ผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นเกณฑ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน 1,415 คน ครู 30 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 10 ปรากฏว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเรียน ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเดิม ความถนัด

ความสนใจ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มโนภาพเกี่ยวกับตนเอง เวลาที่ใช้ในการเรียน อาชีพของบิดามารดา คุณภาพของการสอน บรรยากาศในชั้นเรียน

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า ลักษณะทางกายภาพ คือ ความพร้อมในเรื่องสถานที่และอุปกรณ์ซึ่งจัดเป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งที่มีส่วนทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ หากสถานศึกษาใดมีลักษณะทางกายภาพที่ไม่เอื้อต่อการเรียนการสอนก็น่าจะทำให้ปัญหาการเรียนการสอนเพิ่มขึ้นไปด้วย การใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ตลอดจนสิ่งแวดล้อมจึงเป็นสิ่งจำเป็น ดังนั้นผู้วิจัยคาดว่าลักษณะทางกายภาพน่าจะเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4

2.12 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

2.12.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

ธเนศ ขำเกิด (2533 : 7) กล่าวถึง ความผูกพันและการเป็นกันเองระหว่างครูกับนักเรียนว่า ครูควรแสดงพฤติกรรมทั้งในด้านคำพูด กริยา ท่าทาง สีหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส ให้ความรักความเมตตาอย่างจริงใจ และมีเหตุผลด้วยความสม่ำเสมอ นักเรียนจะรู้และเข้าใจดีว่า ครูมีความรักและความจริงใจต่อเขาเพียงใด สิ่งเหล่านี้จะเป็นแม่แบบของนักเรียน และมีผลทางด้านจิตใจต่อการแสดงความรัก ความศรัทธาในครูของเขาด้วยความจริงใจ หากครูสามารถครองหัวใจของนักเรียนได้แล้ว ความรู้สึกที่ดีต่อกันจะสร้างสรรค์บรรยากาศในการเรียนการสอนที่สดชื่น มีความรัก ความผูกพัน เอื้ออาทร และให้อภัยต่อกัน

ประทีป แสงเปี่ยมสุข (2533 : 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนว่า ความสำเร็จในการสอน ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับสัมพันธภาพที่ดีของครูกับนักเรียน ภายใต้บรรยากาศปราศจากการข่มขู่เด็ก นักเรียนต้องเรียนอยู่ในโรงเรียนเด็กจึงมีชีวิตผูกพันอยู่กับครู การแสดงออก นิสัยใจคอ และทุกสิ่งทุกอย่างที่ครูปฏิบัติต่อนักเรียน ย่อมมีอิทธิพลต่อผลการเรียนและสภาพจิตใจของเด็ก

พรเพ็ญ สุวรรณเดชา (2533 : 15) กล่าวว่า ถ้ามีการเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในทางที่ดีแล้วจะช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย ซึ่งการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันได้มุ่งเน้นให้นักเรียนแสดงออกในทางที่ถูกต้อง และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ ดังนั้นการให้ความสำคัญต่อปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน จึงมีแนวทางในการจัดสภาพการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมกับสภาพการศึกษาในปัจจุบันมากที่สุด

นารี โนภระ (2536 : 9) กล่าวว่า สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนถือว่าสำคัญที่สุด นอกจากด้านการเรียนการสอน และการให้การอบรมแก่นักเรียนแล้ว ครูยังต้องมีสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียน ส่งเสริมให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ มีความเมตตากรุณา มีเหตุผล มีบุคลิกภาพดี ให้ความรัก ความอบอุ่น เพื่อช่วยให้เด็กปรับตัวได้ดี และเสริมสร้างความสมบูรณ์ทางจิตใจให้แก่เด็ก

พรรณิ ชูชัย เชนจิต (2538 : 253) ได้กล่าวถึงสัมพันธภาพระหว่างครูประจำชั้นกับนักเรียนว่า ครูมีหน้าที่สร้างบรรยากาศที่ดี ขึ้นในชั้นเรียน บรรยากาศในชั้นเรียนควรมีลักษณะผ่อนคลาย ไม่ตึงเครียด ให้ได้รู้สึกว่าเป็นสถานที่ปลอดภัยสำหรับเขา พยายามมองสถานการณ์ต่างๆ ตามที่เด็กมอง อย่าเห็นว่าความกลัว ความวิตกกังวลของเด็กเป็นเรื่องไร้สาระการสอนจึงไม่ควรบังคับให้เด็กต้องทำ แต่ควรให้มีบรรยากาศแห่งความอบอุ่น ปลอดภัย ซึ่งทำให้เด็กตั้งใจเรียน

จากเอกสารที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า สัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียนกับครู โดยครูให้ความรัก ความเอาใจใส่ต่อนักเรียน ให้ความเป็นกันเองกับนักเรียน และให้คำปรึกษาเมื่อนักเรียนมีปัญหา ทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อครู ตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการเรียน และมีความรับผิดชอบด้านการเรียน

2.12.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

2.12.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

โคแกน (พระมหากษัตริย์ ชุ่มเพ็งพันธ์. 2548 : 36 ; อ้างอิงจาก Cogan. 1975) ศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรระหว่างครูกับนักเรียนจะทำให้ผลการเรียนดีขึ้นยิ่งครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์ต่อกันมากเท่าใดนักเรียนจะพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ให้สูงถึงขีดสุดได้มากเพียงนั้น และลักษณะความสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนจะมีอิทธิพลต่อความสนใจในวิชาเรียน นักเรียนที่มีความศรัทธาในตัวครูจะทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน การมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนจะทำให้ผลการเรียนของนักเรียนดีขึ้น

สไตลส์ แอนด์ดอร์ซีย์ (วิลาส ทองขาว. 2527 : 17 ; อ้างอิงจาก Stiles and Dorsey.1950) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสอนแบบประชาธิปไตยในโรงเรียนมัธยมศึกษา และปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนดังนี้

(1) การเรียนการสอนแบบอัตตาธิปไตยนั้น ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นแบบสั่ง และเชื่อฟังโดยไม่มีข้อโต้แย้งนักเรียนจะสนใจบทเรียนเพื่อคะแนนของตนโดยไม่คำนึงถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างตนกับผู้อื่น ส่วนครูไม่มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนานักเรียน ให้มีความเจริญในด้านต่างๆเท่าที่ควร เพียงแต่ต้องการให้นักเรียนสนใจบทเรียนที่ตนกำลังสอนเท่านั้นครูใช้กฎเกณฑ์ตามที่ตนพอใจ บังคับให้นักเรียนปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดโดยไม่คำนึงถึงธรรมชาติจิตใจหรือความแตกต่างระหว่างบุคคล การเรียนการสอนแบบนี้ นักเรียนจะมีบุคลิกภาพแบบตัวใครตัวมัน ไม่มีทักษะการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม

(2) การเรียนการสอนแบบประชาธิปไตยนั้น ครูจะเป็นผู้สร้างสถานการณ์ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจเกี่ยวกับการเรียนการสอน ครูยอมรับในเรื่องความแตกต่างของนักเรียนทั้งด้านความสนใจ ความสามารถ ทัศนคติ ส่วนนักเรียนต้องการได้รับความรู้มากกว่าคะแนนสูงๆ และครูเป็นเพียงที่ปรึกษาของนักเรียนเท่านั้น การเรียนการสอนแบบอัตตาธิปไตย จึงเป็นการเรียนการสอนที่สร้างบรรยากาศให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนซึ่งบรรยากาศแบบนี้ช่วยให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์

2.12.2.2 งานวิจัยในประเทศ

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2527 : 130-142) ได้ศึกษาเกี่ยวกับนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐ 10 แห่ง พบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการเรียนการสอน คือ ความสนใจในวิชาที่เรียน ผู้สอนมีความเป็นกันเอง และวิธีสอนของอาจารย์ ส่วนปัจจัยที่มีผลให้นักเรียน นักศึกษาสนใจเรียนมากที่สุด 3 ปัจจัย คือ ผู้สอนเตรียมการสอนอย่างดี มีความเป็นกันเอง และกระตือรือร้นในการสอน ส่วนปัญหาด้านการเรียนการสอน พบว่า ปัญหาด้านอาจารย์ผู้สอนใช้วิธีการสอนไม่ดี บรรยายไม่ถูกวิธี ทำให้ชั้นเรียนน่าเบื่อ ปัญหาของนิสิต คือ เกียจคร้าน ง่วงนอน เบื่อ และขาดสมาธิ

ศิริระพร จันทโนทก (2538 : 36) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษา สาขาสังคมศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่าตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษา สาขาสังคมศาสตร์ คือความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ต่อวิชาที่สอน

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า สัมพันธภาพที่ไม่ดีระหว่างนักเรียนกับครู ส่งผลให้นักเรียนไม่มีความตั้งใจ ไม่เอาใจใส่ และรับผิดชอบด้านการเรียน ทั้งนี้เพราะครูไม่ให้ความรักความเข้าใจนักเรียนอย่างจริงใจพร้อมทั้งไม่ยอมรับและให้ความเป็นกันเองกับนักเรียนเท่าที่ควร ดังนั้นสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูน่าจะเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4

2.13 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

2.13.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

เมดิสัน (สุริยา หงสาชาติ. 2539 : 44-45 ; อ้างอิงจาก Medison. 1985) กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยมีส่วนทำให้นักศึกษามีบุคลิกภาพเปลี่ยนแปลงไป คือ เนื้อหาวิชาที่เรียน อิทธิพลของเพื่อน วัฒนธรรมของนักศึกษา เช่น การแต่งกาย บุคลิกภาพของอาจารย์ผู้สอน

นพพร พานิชสุข (2526: 68-70) ได้เสนอแนะวิธีการที่พึงปฏิบัติต่อกันในการทำงานร่วมกับเพื่อนดังนี้ คือ

(1) ความเป็นผู้มีอัธยาศัยไมตรีอันดีต่อกัน เป็นองค์สำคัญและจำเป็นที่ต้องสร้างให้เกิดในการทำงานร่วมกัน ควรพูดคุยสนทนาด้วยถ้อยคำที่สุภาพ ไพเราะอ่อนหวานนุ่มนวล และยิ้มแย้ม แจ่มใส

(2) ความสามัคคีของหมู่คณะหรือของเพื่อนร่วมงาน ความสามัคคีจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อสมาชิกแต่ละคนมีทัศนคติ และความรู้สึกที่ดีต่อกัน เห็นความสำคัญของกันและกัน เห็นความสำคัญของกลุ่ม

(3) ความเป็นผู้นำมีการออมชอมหรือตกลงกัน ในการทำงานร่วมกันนั้นเป็นธรรมดาที่สมาชิกแต่ละคนอาจมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน อย่างไรก็ตามในการทำงานร่วมกันนั้นสมาชิกแต่ละคนควรจะต้องรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น มีเหตุผลเห็นอรรถประโยชน์และปราศจากอคติ

(4) ความเป็นผู้ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ตามความสามารถและตามโอกาส ทั้งนี้ เพราะมนุษย์เราจำเป็นต้องมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ฟังพาทอาศัยกัน ดังคำโบราณว่า “น้ำพึ่งเรือ เสือพึ่งป่า” เพราะชีวิตนี้ไม่แน่นอน วันหนึ่งข้างหน้าเราอาจจะต้องพึ่งพาทอาศัยกันโดยไม่รู้สึกตัวจึงไม่ควรมองข้ามเห็นว่าไม่มีความสำคัญ สิ่งใดที่เราพอจะให้ความช่วยเหลือได้ถ้าเรามีโอกาสก็ควรจะให้การช่วยเหลือกัน

(5) ความอิสระ สมาชิกจะต้องมีความอิสระในการคิด การแสดงความคิดเห็นในการทำงานกับบุคคลอื่นที่มีความแตกต่างกันทั้งตำแหน่ง สถานภาพ หรือบทบาท หรืออื่นๆ อาจจะ ทำให้มีการผูกขาดการใช้อำนาจ หรือมีความเกรงใจกัน ซึ่งอาจจะทำให้สมาชิกที่ร่วมกันทำงานขาดอิสระในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งความคิดเห็นเหล่านั้นอาจจะเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มก็ได้ ดังนั้น สมาชิกที่ทำงานร่วมกันควรตระหนักว่าสมาชิกแต่ละคนต่างก็มีอิสระที่จะแสดงความคิดเห็น

(6) เป็นผู้มีความจริงใจคุณลักษณะข้อนี้ของสมาชิกจะก่อให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เรื่องของความจริงใจในปัจจุบันเป็นสิ่งที่ค่อนข้างหาได้ยาก แม้ว่าทุกคนต่างก็เรียกร้องหา เรามักพบว่าความอิจฉาริษยาแก่แย่งชิงดีชิงเด่น เพราะมนุษย์นั้นก็มีกิเลส คือ โกรธ โลภ หลง อันเป็นรากฐานที่ทำให้เกิดความจริงใจลดน้อยลง เพราะต่างคนต่างสวมหน้ากาก และแสดงละครเข้าหากัน ด้วยเหตุนี้ความจริงใจจึงเป็นรากฐานที่สำคัญประการหนึ่งในอันจะก่อความร่วมมือร่วมใจในการทำงานร่วมกัน

(7) หลีกเหลี่ยงการวิพากษ์วิจารณ์เพื่อนร่วมงาน การจะวิพากษ์วิจารณ์เพื่อนร่วมงานสมาชิกทุกคนต้องระลึกว่าสักวันหนึ่งคำพูดจะต้องไปถึงหูเพื่อนร่วมงาน และที่สำคัญไม่เป็นการยุติธรรมกับเพื่อนร่วมงาน ถ้าเราด่วนวิพากษ์วิจารณ์สมาชิกเพื่อร่วมงานฝ่ายเดียวทั้งๆ ที่เราไม่รู้จักเขาดีพอหรือได้ข้อมูลของเขามาผิดๆ นอกจากนี้สมาชิกที่ทำงานร่วมกันไม่ควรจะนิินหากันและกัน ทั้งนี้เพราะว่าการวิพากษ์วิจารณ์หรือแม้การนิินทามิได้ก่อให้เกิดประโยชน์ในการสร้างความสามัคคีหรือความร่วมมือร่วมใจแต่ประการใด

(8) ยกย่องชมเชยเพื่อนสมาชิกที่ร่วมงานด้วยกันเมื่อมีโอกาสนสมควร พฤติกรรมเช่นนี้ เป็นสิ่งที่พึงประสงค์ของทุกคน แต่ก็ไม่ควรทำพร่ำเพรื่อจนเกินไป การยกย่องชมเชยทั้งต่อหน้าและลับหลังด้วยความภาคภูมิใจ และมีเหตุผลต่อเพื่อนร่วมงาน เป็นการสร้างกำลังใจให้แก่ผู้ถูกชม การจะขอความร่วมมือจากเพื่อนสมาชิกในการทำกิจกรรมต่างๆ ก็จะต้องชื่นชม

นอกจากนี้ การที่จะทำให้บุคคลสามารถปฏิบัติตนกับเพื่อนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันความปฏิบัติดังนี้ (กันยา สุวรรณแสง. 2533: 61-65; ปราณี พรรณวิเชียร. 2534)

(1) แสดงกริยายิ้มแย้มแจ่มใส เพราะรอยยิ้มเป็นการแสดงออกซึ่งความรัก ที่มีความหมายมากที่สุดแต่ลงทุนน้อยที่สุด

(2) แสดงความสนใจกับบุคคลอื่น เช่น การทักทาย การไต่ถามทุกข์สุข

(3) ตั้งใจฟังบุคคลอื่นพูด หากท่านกำลังทำงาน เมื่อมีบุคคลอื่นมาสนทนาด้วยก็ควรจะเก็บงานที่ทำเอาไว้ชั่วคราวก่อน อย่าทำงานไปด้วยสนทนาไปด้วย เพราะเป็นกิริยาที่ไม่เหมาะสม อันแสดงถึงการไม่ให้ความสนใจบุคคลนั้น

(4) แสดงกิริยารับฟังข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะของบุคคลอื่น

(5) ทำตนให้เป็นคนมองโลกในแง่ดี อย่าจ้องจับผิดบุคคลอื่น จะทำให้เกิดความหวาดระแวง ซึ่งกันและกัน หากบุคคลอื่นทำอะไรก็ให้มองในแง่ดีไว้ก่อน อย่าคอยจ้องแต่จะนินทา

(6) แสดงความเกรงใจต่อบุคคลอื่น เนื่องจากความสนิทสนมเกินไป อาจทำให้ไม่เกิดความเกรงใจกัน

(7) รู้จักระงับอารมณ์ ในการคบหาสมาคมกับบุคคลอื่นๆ นั้นอาจมีสิ่งทำให้เกิดไม่พอใจขึ้นได้ ดังนั้นหากเราเกิดอารมณ์ก็ควรระงับอารมณ์เอาไว้บ้าง เพราะการเป็นคนเจ้าอารมณ์ ไม่ได้ก่อให้เกิดอะไรดีขึ้นเลย นอกจากจะทำลายความสัมพันธ์ที่เคยมีมาก่อน

(8) วางตัวอยู่ในฐานะที่เหมาะสม ไม่แสดงกิริยาอาการโอ้อวด ยกตนข่มท่านไม่ว่าบุคคลใดก็ตาม ไม่มีใครชื่นชมคนที่ข่มให้เขาต่ำลง

(9) รู้จักปฏิเสธคำขอร้องที่ไม่มีเหตุผลของผู้อื่น ด้วยการแสดงใบหน้าปกติน้ำเสียงเรียบดังชัดเจน มองสบสายตาเพื่อน เพื่อแสดงให้เห็นความจริงใจที่ต้องการให้เพื่อนทราบความรู้สึกที่แท้จริง

(10) จดจำข้อมูลเล็กๆ น้อย ๆ ของเพื่อนไว้ แสดงความเอาใจใส่ ความสนใจเพื่อแสดงความยินดีในวาระสำคัญ แสดงความห่วงใยเมื่อเพื่อนมีความทุกข์

จากที่เอกสารกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การปฏิบัติตนกับเพื่อนนับได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะ การปฏิบัติตนกับเพื่อนได้ถูกต้องเหมาะสมจะทำให้เกิดมีสัมพันธภาพที่ดี ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ดังนั้น แนวทางความประพฤติปฏิบัติที่เหมาะสมกับเพื่อนคือ มีกิริยายิ้มแย้มแจ่มใส มองโลกในแง่ดี รู้จักระงับอารมณ์ วางตัวอยู่ในฐานะที่เหมาะสม มีความจริงใจ รู้จักช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีทัศนคติและความรู้สึกที่ดีกับหมู่คณะ มีความเป็นอิสระในการเสนอความคิดเห็น แต่ถ้าหากว่าคนใดประพฤติปฏิบัติกับเพื่อนอย่างไม่ถูกต้องเหมาะสม ก็จะทำให้เกิดปัญหาขึ้นกับตนเองเช่น มีความรู้สึกต่อตนเองในทางที่ไม่ดี เข้ากับกลุ่มเพื่อนไม่ได้ ไม่สามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

2.13.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

2.13.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

เฮิร์ด (Hurd . 1971 : 3793) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในมหาวิทยาลัยโดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยจูเนียร์ ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาการเป็นตัวของตัวเองได้รับอิทธิพลมาจากความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนและการมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในมหาวิทยาลัย

เดอคอสเตอร์ (Decoster. 1971 : 5789-A) ศึกษาความพึงพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนของนักเรียนโรงเรียนมัธยม พบว่า นักเรียนที่มีความพึงพอใจในความสัมพันธะระหว่างเพื่อนในชั้นเรียน มีแนวโน้มของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีความพอใจในความสัมพันธะระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนต่ำ

เลย์แมน (Layman. 1975 : 7210) ได้ศึกษาทัศนะของนักศึกษาใหม่ที่มีต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยแห่งรัฐโอกาโฮมา ผลการศึกษาพบว่า ความเป็นเลิศทางวิชาการและการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีมีความสัมพันธ์กับนักศึกษาที่ตั้งใจเรียนมากกว่านักศึกษาที่ไม่ตั้งใจเรียน และการจัดสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยจะส่งผลต่อบุคลิกภาพของนักศึกษา ทั้งด้านความเป็นเลิศทางวิชาการและความมีระเบียบวินัย

อาห์มาด และฮูด(Ahmad and Hood. 1984 : 498-502) ศึกษาการพัฒนาของสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของมหาวิทยาลัยไอโอวา ปีการศึกษา 1977-1981 ผลปรากฏว่า นักศึกษามีการพัฒนาของสัมพันธภาพเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตร

2.13.2.2 งานวิจัยในประเทศ

รัตนา ศิริพาณิชย์ (2530 : 60) ได้ศึกษาปัญหาการปรับตัวของนักศึกษาไทยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีปัญหาในการปรับตัวด้านการเรียนการสอนมากที่สุด คือมีความรู้สึกว่ามีภาระแข่งขันในเวลาเรียน และรู้สึกว่าตัวเองไม่อบอุ่นมั่นคง รองลงมาก็คือ ปัญหาด้านการปรับตัวด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อน คือ รู้สึกว่า ตนเองว่าเหวเมื่อขาดเพื่อน เมื่อไปขอความช่วยเหลือ รู้สึกว่าเพื่อนไม่จริงใจต่อกัน

วัชรินทร์ แก้วลา (2531 : 85) ได้เสนอแนะการพัฒนาสภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อนให้เอื้ออำนวยต่อการเสริมสร้างบุคลิกภาพของนักศึกษานั้น วิทยาลัยครู ควรส่งเสริมให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของเพื่อน กลุ่มพัฒนาคุณภาพของการจัดกิจกรรมนักศึกษา และการจัดให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา

วัฒนา พุ่มเล็ก (2535 : 97) ได้ศึกษาถึงอิทธิพลขององค์ประกอบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะประสบปัญหาการคบเพื่อนมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธะระหว่างนักเรียนกับเพื่อนที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ความสัมพันธะระหว่างนักเรียนกับเพื่อนที่ไม่ดีมีผลทำให้นักเรียนไม่มีความตั้งใจ ได้แก่ ไม่มีความเอาใจใส่ในด้านการเรียน ด้านความไม่รับผิดชอบ ความมั่นใจในตนเอง และการเข้าสังคมเป็นต้น ดังนั้นผู้วิจัยคาดว่า ความสัมพันธะระหว่างนักเรียนกับเพื่อนน่าจะเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่ไม่มีสมรรถภาพในการเรียน ช่วงชั้นที่ 4 โปรแกรม ศิลป์-สังคม ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร จำนวน 120 คน เป็น นักเรียนชาย 65 คน และนักเรียนหญิง 55 คน ซึ่งใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมรรถภาพในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท ซึ่งแบ่งออกเป็น 11 ตอนดังนี้

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปีที่ศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และสภาพครอบครัว
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามบุคลิกภาพ
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ตอนที่ 5 แบบคัดกรองสุขภาพจิตไทย จี. เอช. คิว 60
- ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง
- ตอนที่ 7 แบบสอบถามภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัว
- ตอนที่ 9 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน
- ตอนที่ 10 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
- ตอนที่ 11 แบบสอบถามการไม่มีสมรรถภาพในการเรียน

วิธีการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปีที่ศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวและสภาพครอบครัว

ตัวอย่างแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน เมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงหรือเติมข้อความให้ครบถ้วน

1.1 เพศ

- () ชาย
- () หญิง

1.2 ระดับชั้น

- () ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
- () ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
- () ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

1.3 ผู้ปกครองของนักเรียนมีรายได้รวมกัน บาท/เดือน

1.4 สภาพครอบครัว

- () บิดามารดาอยู่ด้วยกัน
- () บิดามารดาหย่าร้างกัน
- () บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต มีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

2.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต แล้วนำมาเป็นแนวทางในการสร้างสอบถาม

2.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคตของ เนตรชนก พุ่มพวง (2546 : 105-107)

2.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 2.1 และข้อ 2.3 เป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ท(Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้
จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน เมื่ออ่านข้อความเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนคิดไว้ในอนาคตหลังจากเรียนจบแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	<u>ด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำ</u> ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนหนังสือมีส่วนช่วยให้ข้าพเจ้า ประสบความสำเร็จในอนาคต					
00	<u>ด้านการแก้ปัญหาและการวางแผน</u> ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าต้องทำอะไรจึงจะสอบเข้าเรียนต่อ ในสาขาที่ตนชอบได้					
000	<u>ด้านการรู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบัน</u> <u>เพื่อความสำเร็จในอนาคต</u> ถ้าข้าพเจ้าเรียนไม่เข้าใจวิชาใดวิชาหนึ่งข้าพเจ้าเลิก เรียนทันที					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่เป็นทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00	หมายถึง	มีลักษณะมุ่งอนาคตมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66	หมายถึง	มีลักษณะมุ่งอนาคตปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33	หมายถึง	มีลักษณะมุ่งอนาคตน้อย

ตอนที่ 3 แบบสอบถามบุคลิกภาพ มีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ แล้วนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามบุคลิกภาพของ เตือนใจ สินอำไพสิทธิ์ (2542 : 104-105)

3.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามบุคลิกภาพ ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 3.1 และข้อ 3.2

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ท(Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่าง แบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามถึงคุณลักษณะและความรู้สึกนึกคิดทั่วไปเกี่ยวกับตัวนักเรียน ขอให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	ข้าพเจ้าชอบพูดต่อหน้าชุมชน					
00	ข้าพเจ้าวิตกกังวลในการพูดคุยกับเพื่อนใหม่					

เกณฑ์การให้คะแนน

1.ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

2.ข้อความที่เป็นทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน

จริงน้อยที่สุด ให้คะแนน 5 คะแนน
 เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของ สมจิตร์ อภินาพงศ์ (2523 : 2) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนน 18-45 หมายถึง มีบุคลิกภาพเก็บตัว
 คะแนน 46-90 หมายถึง มีบุคลิกภาพแสดงตัว

ตอนที่ 4 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน มีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

4.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน แล้วนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของ เนตรชนก พุ่มพวง (2546 : 96)

4.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 4.1 และข้อ 4.2 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต(Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ขอให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
 จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
 จริงบ้าง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
 จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
 จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	ข้าพเจ้าตั้งใจทำงานตามแผนการที่วางไว้ทุกครั้ง					
00	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการเรียนเป็นเรื่องน่าเบื่อ					

เกณฑ์การให้คะแนน

1.ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด ให้คะแนน 5 คะแนน
 จริง ให้คะแนน 4 คะแนน

จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่เป็นทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00 หมายถึง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66 หมายถึง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33 หมายถึง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อย

ตอนที่ 5 แบบคัดกรองสุขภาพจิตไทย จี. เอช. คิว 60 (Thai GHQ 60 = Thai General Health Questionnaire 60) ของโกลด์เบิร์ก และวิลเลียมส์ (Goldberg and Williams. 1988) แปลเป็นภาษาไทยโดยนายแพทย์ธนา นิลชัยโกวิทย์ และภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ รามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล สำหรับประเทศไทย ได้มีการทดลองใช้ในปี พ.ศ. 2538 กับประชาชนเขตหนองจอก 100 คน ที่มารับบริการของหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ของโรงพยาบาล รามาธิบดีได้ค่าความเชื่อมั่น 0.83 แบบคัดกรองสุขภาพจิต ไทย จี เอช คิว 60 = (Thai General Health Questionnaire 60) ประกอบด้วยคำถาม 60 ข้อ เป็นแบบคัดกรองปัญหาสุขภาพจิตเบื้องต้น ไม่สามารถวินิจฉัยโรคได้

ตัวอย่าง แบบคัดกรองสุขภาพจิตไทย จี. เอช. คิว 60

คำชี้แจง สุขภาพทั่วไปของนักเรียนในระยะ 2-3 สัปดาห์ ที่ผ่านมาเป็นอย่างไรบ้าง โปรดตอบคำถามต่อไปนี้โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง () ที่ใกล้เคียงกับสุขภาพของนักเรียนในปัจจุบัน หรือในช่วง 2-3 สัปดาห์ที่ผ่านมามากที่สุด โดยไม่รวมถึงปัญหาของนักเรียนที่เคยมีในอดีต โปรดตอบคำถามทุกข้อ

รู้สึกสบายและมีความสุขดี

() ดีกว่าปกติ () เหมือนปกติ () แย่กว่าปกติ () แย่กว่าปกติ

00. รู้สึกต้องการยาบำรุงให้มีกำลังวังชา

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ก่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติ

00. รู้สึกท้อทรม และสุขภาพไม่ดี

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติ

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้ที่ตอบ 2 ข้อแรก จะได้คะแนน 0 คะแนน

ผู้ที่ตอบ 2 ข้อหลัง จะได้คะแนน 1 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย (ธนา นิลชัยโกวิทย์และคนอื่นๆ.2539

0-11 คะแนน หมายถึง นักเรียนมีสุขภาพจิตดี

12 คะแนนขึ้นไป หมายถึง นักเรียนมีสุขภาพจิตบกพร่อง

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง มีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

6.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง แล้วนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

6.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองของ พระมหาพะ เต็ด ชุ่มเพ็งพันธ์ (2548 : 102-104)

6.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 6.1 และข้อ 6.2 เป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง ขอให้เรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	<u>การปฏิบัติตนของผู้ปกครองต่อนักเรียน</u> ผู้ปกครองมักตำหนิ ถ้าข้าพเจ้าเรียนไม่ดี					
00	<u>การปฏิบัติตนของนักเรียนต่องผู้ปกครอง</u> ข้าพเจ้าปรึกษาปัญหาทุกเรื่องกับผู้ปกครอง					

เกณฑ์การให้คะแนน

1.ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

2.ข้อความที่เป็นทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00 หมายถึง มีสัมพันธภาพดีระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66 หมายถึง มีสัมพันธภาพดีพอใช้ระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33 หมายถึง มีสัมพันธภาพไม่ดีระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

ตอนที่ 7 แบบสอบถามภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัว มีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

7.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัวแล้วนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

7.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัวของ เนตรชนก พุ่มพวง (2546 : 96)

7.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามบุคลิกภาพ ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 7.1 และข้อ 7.2 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต(Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัวของนักเรียนขอให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	เมื่อปีตามารดาสั่งให้ช่วยงาน ข้าพเจ้าไม่เคยขัดคำสั่ง					
00	ข้าพเจ้าไม่ค่อยสนใจเรื่องต่างๆ ของสมาชิกใน ครอบครัว					

เกณฑ์การให้คะแนน

1.ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

2.ข้อความที่เป็นทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ในการ
วิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00	หมายถึง	มีภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัวมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66	หมายถึง	มีภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัว ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33	หมายถึง	มีภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัว น้อย

ตอนที่ 8 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพทางการเรียน มีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

8.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพทางการเรียนแล้วนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

8.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพทางการเรียนของ เสาวรัตน์ จุลรัตน์ (2535 : 89)

8.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพทางการเรียน ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 8.1 และข้อ 8.2 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ท(Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพทางการเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพทางการเรียนขอให้นักเรียนขอให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	<u>สถานที่เรียน</u> บริเวณของโรงเรียนสะอาด					
00	<u>สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน</u> ในการฝึกภาคปฏิบัติอุปกรณ์ไม่เพียงพอ					

เกณฑ์การให้คะแนน

1.ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00 หมายถึง ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66 หมายถึง ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33 หมายถึง ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนไม่ดี

ตอนที่ 9 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู มีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

9.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู แล้วนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

9.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูของ อรทิพา ส่องสิริ (2537 : 97)

9.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 9.1 และข้อ 9.2 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ท(Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ขอให้ นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	<u>การปฏิบัติตนของนักเรียนต่อครู</u> ข้าพเจ้าปฏิบัติตามคำชี้แนะของครู					
00	<u>การปฏิบัติตนของครูต่อนักเรียน</u> ครูไม่เปิดโอกาสให้ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00 หมายถึง มีสัมพันธภาพดีระหว่างนักเรียนกับครู

คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66 หมายถึง มีสัมพันธภาพดีพอใช้ระหว่างนักเรียนกับครู

คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33 หมายถึง มีสัมพันธภาพไม่ดีระหว่างนักเรียนกับครู

ตอนที่ 10 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

10.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน แล้วนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

10.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของ อรทิพา ส่องสิริ (2537 : 104)

10.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 10.1 และข้อ 10.2 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ท(Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ขอให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	ข้าพเจ้าสามารถทำงานร่วมกับเพื่อนในห้องได้					
00	เพื่อนไม่มีความจริงใจต่อข้าพเจ้า					

เกณฑ์การให้คะแนน

1.ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

2.ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00 หมายถึง มีสัมพันธภาพดีระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66 หมายถึง มีสัมพันธภาพดีพอใช้ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33 หมายถึง มีสัมพันธภาพไม่ดีระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ตอนที่ 11 แบบสอบถามการไม่มีสมาธิในการเรียน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร มีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

11.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการไม่มีสมาธิในการเรียน แล้วนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

11.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามจิตตะด้านการเรียนของ พระมหาพิชัย บุญเสริม (2548 :129-131)

11.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 11.1 และข้อ 11.2 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ท(Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามการไม่มีสมาธิในการเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามถึงคุณลักษณะและความรู้สึกนึกคิดทั่วไปเกี่ยวกับตัวนักเรียน ขอให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	ข้าพเจ้าชอบหยอกล้อเพื่อนในเวลาเรียน					
00	ข้าพเจ้าชอบนั่งเหม่อลอย ขณะเรียนหนังสือ					

เกณฑ์การให้คะแนน

1.ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00 หมายถึง ไม่มีสมาธิในการเรียนมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66 หมายถึง ไม่มีสมาธิในการเรียนปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33 หมายถึง ไม่มีสมาธิในการเรียนน้อย

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะโดยให้ประธานและกรรมการตรวจสอบแล้วนำมาแก้ไข และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณรัตน์ พลอยล้อมแสง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) แล้วผู้วิจัยนำมาแก้ไข

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่มีสมาธิในการเรียน ช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนเทพลีลา เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ที่มีลักษณะที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนน

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้ว นำมาหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ แล้วนำมาวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนโดยใช้ t-test เลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ผลดังนี้

3.1 ตอนที่ 2 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต จำนวน 17 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 6.432-2.464

3.2 ตอนที่ 3 แบบสอบถามบุคลิกภาพ จำนวน 18 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 8.777-2.178

3.3 ตอนที่ 4 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 13 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 3.133-4.828

3.4 ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง จำนวน 20 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2.216-7.965

3.5 ตอนที่ 7 แบบสอบถามภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัว จำนวน 13 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2.420-8.382

3.6 ตอนที่ 8 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพทางการเรียน จำนวน 14 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2.675-8.839

3.7 ตอนที่ 9 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู จำนวน 8 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2.827-8.536

3.8 ตอนที่ 10 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน จำนวน 11 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 3.145-9.169

3.9 ตอนที่ 11 แบบสอบถามการไม่มีสมาธิในการเรียน จำนวน 15 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2.346-7.104

4. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่ได้คัดเลือกไว้ในข้อ 3 เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) แล้วนำมาใช้ในการวิจัย ได้ผลดังนี้

4.1 ตอนที่ 2 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคตได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7861

4.2 ตอนที่ 3 แบบสอบถามบุคลิกภาพได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7459

4.3 ตอนที่ 4 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7184

4.4 ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8397

4.5 ตอนที่ 7 แบบสอบถามภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัวได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7822

4.6 ตอนที่ 8 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพทางการเรียนได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8304

4.7 ตอนที่ 9 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7887

4.8 ตอนที่ 10 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7399

4.9 ตอนที่ 11 แบบสอบถามการไม่มีสมาธิในการเรียนได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7719

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ ผู้วิจัยดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จำนวน 120 ฉบับ ได้คืนมาครบทุกฉบับ โดยเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2549 ถึงวันที่ 1 มีนาคม 2549

3. ผู้วิจัยคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ของนักเรียน คือ ตอบคำถามครบทุกข้อ ปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับ แล้วนำมาตรวจให้คะแนน และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

3. วิเคราะห์องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

2.1 การหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบทดสอบ โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t-test

2.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient)ของครอนบาค(Cronbach)

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์สมมติฐาน

3.1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

3.2 วิเคราะห์องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	กำลังสองค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
SE	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
SE_b	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์
B	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์อยู่ในรูปของคะแนนมาตรฐาน
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
$\hat{Y}$	แทน	ค่าสมการพยากรณ์การไม่มีสมาธิในการเรียน
Z	แทน	ค่าสมการพยากรณ์การไม่มีสมาธิในการเรียน
X_1	แทน	เพศชาย
X_2	แทน	เพศหญิง
X_3	แทน	ระดับชั้น : มัธยมศึกษาศึกษาปีที่ 4 โปรแกรม ศิลป์-สังคม
X_4	แทน	ระดับชั้น : มัธยมศึกษาศึกษาปีที่ 5 โปรแกรม ศิลป์-สังคม
X_5	แทน	ระดับชั้น : มัธยมศึกษาศึกษาปีที่ 6 โปรแกรม ศิลป์-สังคม
X_6	แทน	รายได้ของผู้ปกครอง
X_7	แทน	สภาพครอบครัว : บิดามารดาอยู่ด้วยกัน
X_8	แทน	สภาพครอบครัว : บิดามารดาหย่าร้างกัน
X_9	แทน	สภาพครอบครัว : บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม
X_{10}	แทน	ลักษณะมุ่งอนาคต
X_{11}	แทน	บุคลิกภาพ
X_{12}	แทน	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน
X_{13}	แทน	สุขภาพจิต
X_{14}	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

X_{15}	แทน	ภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัว
X_{16}	แทน	ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน
X_{17}	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู
X_{18}	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
Y	แทน	การไม่มีสมาธิในการเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1.วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 2.วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในการเรียนกับการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร
- 3.วิเคราะห์องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 เสนอจำนวนร้อยละของนักเรียน โดยจำแนกตามเพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา และสภาพครอบครัว

ตอนที่ 2 เสนอค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบ ได้แก่ รายได้ของผู้ปกครอง ลักษณะมุงอนาคต บุคลิกภาพ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน สุขภาพจิต ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง ภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัว ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และการไม่มีสมาธิในการเรียน

ตอนที่ 3 เสนอผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ตอนที่ 4 เสนอผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 เสนอจำนวนร้อยละของนักเรียน โดยจำแนกตามเพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา และสภาพของครอบครัว ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนร้อยละของนักเรียน โดยจำแนกตามเพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา และสภาพของครอบครัว

องค์ประกอบ	ระดับองค์ประกอบ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	เพศชาย	65	54.16
	เพศหญิง	55	45.84
	รวม	120	100.00
2.ชั้นปีที่กำลังศึกษา	มัธยมศึกษาปีที่ 4	41	34.20
	มัธยมศึกษาปีที่ 5	39	32.50
	มัธยมศึกษาปีที่ 6	40	33.30
	รวม	120	100.00
3.สถานภาพครอบครัว	บิดามารดาอยู่ด้วยกัน	85	70.83
	บิดามารดาหย่ากัน	21	17.50
	บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม	14	11.67
	รวม	120	100.0

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร องค์ประกอบด้านเพศส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 54.16 และเพศหญิง ร้อยละ 45.84

องค์ประกอบด้านชั้นปีที่กำลังศึกษา พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 34.20 รองลงมามีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 33.30 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ร้อยละ 32.50

องค์ประกอบด้านสภาพครอบครัว พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 70.83 รองลงมา บิดามารดาหย่าร้างกัน ร้อยละ 17.50 และบิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม ร้อยละ 11.67

ตอนที่ 2 เสนอค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบ ได้แก่ รายได้ของผู้ปกครอง ลักษณะมุงอนาคต บุคลิกภาพ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน สุขภาพจิต สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง ภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัว ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และการไม่มีสมาธิในการเรียน

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบ ได้แก่ รายได้ของผู้ปกครอง ลักษณะมุงอนาคต บุคลิกภาพ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน สุขภาพจิต สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง ภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัว ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และการไม่มีสมาธิในการเรียน

องค์ประกอบ	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. รายได้ของผู้ปกครองรวมกัน	24,017.50	18,467.85	ต่ำ
2. ลักษณะมุงอนาคต	3.68	.44	มาก
3. บุคลิกภาพ	63.53	9.11	แสดงตัว
4. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน	3.10	.51	ปานกลาง
5. สุขภาพจิต	11.40	.06	บกพร่อง
6. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง	3.60	.60	ดีพอใช้
7. ภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัว	3.38	.50	ปานกลาง
8. ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน	3.11	.40	ดีพอใช้
9. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู	3.40	.47	ดีพอใช้
10. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน	3.65	.50	ดีพอใช้
11. การไม่มีสมาธิในการเรียน	3.06	.36	ปานกลาง

ตาราง 3 พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร รายได้ของผู้ปกครองรวมกันโดยเฉลี่ย 24,017.50 บาท/เดือน องค์ประกอบด้านลักษณะมุงอนาคต อยู่ในระดับมาก องค์ประกอบด้านบุคลิกภาพ มีลักษณะบุคลิกภาพแบบแสดงตัว องค์ประกอบด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ในระดับปานกลาง องค์ประกอบด้านสุขภาพจิต มีลักษณะสุขภาพจิตบกพร่อง องค์ประกอบด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง อยู่ในระดับดีพอใช้ องค์ประกอบด้านภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัว อยู่ในระดับปานกลาง องค์ประกอบด้านลักษณะทางกายภาพทางการเรียน อยู่ในระดับดีพอใช้ องค์ประกอบด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู อยู่ในระดับดีพอใช้ องค์ประกอบด้านสัมพันธภาพระหว่าง

นักเรียนกับเพื่อน อยู่ในระดับดีพอใช้ และองค์ประกอบด้านการไม่มีสมาธิในการเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 เสนอผลการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

ตาราง 4 ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในการเรียนกับการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄	X ₁₅	X ₁₆	X ₁₇	X ₁₈	Y
X ₁	1.000	-1.000***	.134	.031	-.166	-.058	.072	-.061	.035	-.379**	-.333**	-.225**	.089	-.267**	-.288**	-.063	-.213*	-.315**	.050
X ₂		1.000	-.134	-.031	.166	.058	-.072	.061	-.035	.379**	.333**	.255**	-.089	.267**	.288**	.063	.213*	.315**	-.050
X ₃			1.000	-.500**	-.509**	-.031	.114	-.147	.037	-.117	-.102	-.120	.107	-.203*	-.174	.133	-.015	-.135	.080
X ₄				1.000	-.491	-.074	-.024	.055	-.016	-.056	-.090	-.020	.048	.012	.000	-.047	-.080	-.110	.041
X ₅					1.000	.104	-.091	.093	-.021	.173	.192*	.141	-.156	.193*	.176	-.088	.094	.245**	-.121
X ₆						1.000	-.006	.050	-.112	.144	.069	.122	.159	.170	.082	-.019	-.011	.135	-.030
X ₇							1.000	-.718**	-.470**	-.049	-.009	.107	.040	-.050	.024	.022	.073	-.050	-.206*
X ₈								1.000	-.139	-.046	-.020	-.079	-.016	-.002	-.090	.035	-.051	.011	.220*
X ₉									1.000	-.061	-.028	-.054	.000	-.045	-.051	-.114	-.155	-.088	.131
X ₁₀										1.000	-.648**	-.584**	-.260**	.483**	.474**	.145	.272**	.500**	-.285**
X ₁₁											1.000	.353**	-.227*	.422**	.379**	.153	.234*	.517**	-.286**
X ₁₂												1.000	-.009	.355**	.344**	.021	.171	.229*	-.272**
X ₁₃													1.000	-.278**	-.321**	-.096	-.073	-.220*	.190*
X ₁₄														1.000	.613**	.143	.341**	.454**	-.260**
X ₁₅															1.000	.108	.388**	.500**	-.509**
X ₁₆																1.000	.449**	.233*	-.141
X ₁₇																	1.000	.416**	-.312**
X ₁₈																		1.000	-.375**
Y																			1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 พบว่า องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร มี 2 องค์ประกอบ ได้แก่ สภาพครอบครัว : บิดามารดาหย่าร้างกัน (X_8) และสุขภาพจิต (X_{13})

องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร มี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ สภาพครอบครัว : บิดามารดาอยู่ด้วยกัน (X_7) ลักษณะมุ่งอนาคต (X_{10}) บุคลิกภาพ (X_{11}) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_{12}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X_{14}) ภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัว (X_{15}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{17}) และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{18})

องค์ประกอบที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร มี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ เพศชาย (X_1) เพศหญิง (X_2) ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 4 (X_3) ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 5 (X_4) ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 6 (X_5) รายได้ของผู้ปกครองรวมกัน (X_6) สภาพครอบครัว : บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม (X_9) และลักษณะทางกายภาพทางการเรียน (X_{16})

ตอนที่ 4 เสนอผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	2	1021.465	510.732	24.627**
Residual	117	2426.402	20.738	
รวม	119	3447.867		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่า การไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์

เชิงเส้นตรงกับองค์ประกอบ 2 องค์ประกอบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสามารถสร้างสมการเชิงเส้นตรงได้ จึงได้คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์พหุคูณ ดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 แสดงตัวแปรที่สามารถพยากรณ์องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ตัวแปร	b	SE _b	β	R	R ²	F
X ₁₅	-.340	.073	-.415	.509	.259	41.186**
X ₁₅ X ₁₈	-2.416	.906	-.205	.544	.296	24.627**

$$a = 65.724$$

$$R = .544$$

$$R^2 = .296$$

$$SE = 4.554$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 พบว่า องค์ประกอบที่สามารถพยากรณ์การไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร มีจำนวน 2 องค์ประกอบ โดยเรียงลำดับจากองค์ประกอบที่มีอิทธิพลมากที่สุดไปน้อยที่สุด ได้แก่ องค์ประกอบภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัว (X₁₅) องค์ประกอบสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X₁₈) ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 2 องค์ประกอบสามารถร่วมกันพยากรณ์การไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ได้ร้อยละ 29.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และได้นำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์มาเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์การไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในรูปคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y} = 65.724 - .340X_{15} - 2.416 X_{18}$$

สมการพยากรณ์การไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = -.415 X_{15} - .205 X_{18}$$

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน กับการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

2. องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่ไม่มีสมาธิในการเรียน ช่วงชั้นที่ 4 โปรแกรม ศิลป์-สังคม ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร จำนวน 120 คน เป็น นักเรียนชาย 65 คน และนักเรียนหญิง 55 คน ซึ่งใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งออกเป็น 11 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ ระดับชั้น ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และสภาพครอบครัว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) จำนวน 5 ระดับ มี 17 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7861

ตอนที่ 3 แบบสอบถามบุคลิกภาพ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) จำนวน 5 ระดับ มี 18 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7459

ตอนที่ 4 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) จำนวน 5 ระดับ มี 13 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7184

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) จำนวน 5 ระดับ มี 20 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8397

ตอนที่ 6 แบบสอบถามภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัว เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) จำนวน 5 ระดับ มี 13 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7822

ตอนที่ 7 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพทางการเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) จำนวน 5 ระดับ มี 14 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8304

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) จำนวน 5 ระดับ มี 8 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7887

ตอนที่ 9 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) จำนวน 5 ระดับ มี 11 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7399

ตอนที่ 10 แบบสอบถามการไม่มีสมาธิในการเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7719

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ ผู้วิจัยดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปขอ อนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ ในการ เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จำนวน 120 ฉบับ ได้ คืบมาครบทุกฉบับ โดยเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2549 ถึงวันที่ 1 มีนาคม 2549
3. ผู้วิจัยคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ของนักเรียน คือ ตอบคำถามครบทุกข้อ ปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับ แล้วนำมาตรวจให้คะแนน และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อ ทดสอบสมมติฐานการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS(Statistical Package for Social Science) ดังนี้คือ

- 1.วิเคราะห์ข้อมูลสถิติพื้นฐาน เพื่อแสดงข้อมูลด้านส่วนตัวในแบบสอบถามตอนที่ 1 โดยแสดงค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D)
- 2.วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้าน สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์ วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าสัมพัทธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
- 3.วิเคราะห์องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขต พญาไท กรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิเคราะห์

- 1.องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้น ที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร มี 2 องค์ประกอบ ได้แก่ สภาพครอบครัว : บิดามารดาหย่าร้างกัน (X_8) และสุขภาพจิต (X_{13})
- 2.องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร มี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ สภาพ ครอบครัว : บิดามารดาอยู่ด้วยกัน (X_7) ลักษณะมุ่งอนาคต (X_{10}) บุคลิกภาพ(X_{11}) แรงจูงใจใฝ่ สัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_{12}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X_{14}) ภาระงานที่รับผิดชอบ

ในครอบครัว (X_{15}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{17}) และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{18})

3.องค์ประกอบที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร มี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ เพศชาย (X_1) เพศหญิง (X_2) ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 4 (X_3) ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 5 (X_4) ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 6 (X_5) รายได้ของผู้ปกครองรวมกัน (X_6) สภาพครอบครัว : บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม (X_9) และลักษณะทางกายภาพทางการเรียน (X_{16})

4.องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีจำนวน 2 องค์ประกอบ โดยเรียงลำดับจากองค์ประกอบที่มีอิทธิพลมากที่สุดไปน้อยที่สุด ได้แก่ องค์ประกอบภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัว (X_{15}) องค์ประกอบสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{18}) ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 2 องค์ประกอบสามารถรวมกันพยากรณ์การไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ได้ร้อยละ 29.60

5.สมการพยากรณ์การไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รายละเอียดดังนี้

5.1 สมการพยากรณ์การไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในรูปคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y} = 65.724 - .340X_{15} - 2.416 X_{18}$$

5.2 สมการพยากรณ์การไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = -.415 X_{15} - .205 X_{18}$$

อภิปรายการศึกษาค้นคว้า

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่สรุปข้างต้น อภิปรายผลได้ดังนี้

1.องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร มี 2 องค์ประกอบ ได้แก่ สภาพครอบครัว : บิดามารดาหย่าร้างกัน (X_8) และสุขภาพจิต (X_{13}) ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้แสดงว่า

1.1สภาพครอบครัว : บิดามารดาหย่าร้างกัน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการไม่มีสมาธิในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักเรียนที่มีสถานภาพครอบครัว : บิดามารดาหย่าร้างกัน ไม่มีสมาธิในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะ นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวบิดาหรือมารดาหย่าร้างกัน นักเรียนจะเกิดความรู้สึกว่าเหวต่อความรู้สึกของตนเอง ไม่มีความมั่นใจในตนเอง ไม่อยากอยู่บ้าน ชอบไปเล่นกับเพื่อนมากกว่า บางคนก็อาจเก็บตัว ซึมเศร้า บางรายอาจจะ

กลายเป็นเด็กก้าวร้าวชอบรุกรานผู้อื่นก็มี นอกจากนี้ เด็กจะเป็นคนที่ไม่มั่นคง ไม่รักใคร่จริง และไม่คิดว่าใครจะรักจริง ทั้งนี้ เพราะไม่เคยเห็นใครเป็นแบบอย่างที่ดีมาตั้งแต่เล็ก เช่นเดียวกับการเรียน ทำให้เด็กไม่สนใจเรียน เพราะไม่มีพ่อหรือแม่เป็นที่ปรึกษาทางการเรียน การใช้ชีวิต ทำให้ไม่มีสมาธิในการเรียนมากดังที่ยูวดี เทียร์ประสิทธิ์ (2536 : 20-22) ได้กล่าวไว้ว่า ปัญหาครอบครัวแตกแยกหรือการหย่าร้างกันถือว่าเป็นปัญหาที่ทำให้ร้ายจิตใจเด็กอย่างรุนแรงของเด็กที่อยู่ในครอบครัวเช่นนี้ เพราะเด็กไม่มีส่วนรู้เห็นหรือเป็นต้นเหตุของปัญหาทะเลาะวิวาทแต่อย่างใด แต่กลับเป็นผู้ที่มารับกรรมจากเหตุนี้มากที่สุด เด็กจะต้องมีความหวาดหวั่น มีปมด้อย และรู้สึกไร้ค่าเมื่อโตขึ้นย่างเข้าสู่วัยรุ่นเด็กเริ่มรู้จักอาย เด็กจะไม่อยากตอบคำถามใครๆ เมื่อถูกถามถึงพ่อแม่ว่าอยู่ที่ไหน ทำงานอะไร อาจจะเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่จะทำให้เด็กเริ่มโกหก สร้างคำกล่าวเท็จโดยการเพ้อฝันเป็นสิ่งที่ช่วยกลบเกลื่อนอารมณ์ที่ขาดความรัก ความอบอุ่นที่แท้จริงของครอบครัว นอกจากนี้ยังมีผลกระทบกระเทือนถึงการเล่าเรียนตลอดถึงบุคลิกภาพของเด็กด้วย บางคนอาจจะกลายเป็นคนเงียบขี้อายไม่ชอบสมาคมกับใคร บางคนอาจกลายเป็นคนชอบแสดงตัว เอะอะ ก้าวร้าวมากเกินไป ทั้งนี้ก็เพื่อจะชดเชยความกดดันที่ตนได้รับจากที่บ้าน นอกจากนี้ ยังอาจกลายเป็นเด็กที่มีปัญหาทางสังคม ในเมืองใหญ่ๆ เด็กจะไปอยู่ตามโรงภาพยนตร์ ชอบเล่นการพนัน ช่างสูมกันทำสิ่งที่ผิด อาจจะเป็นแก๊งรวมกันปล้นจี้ ซึ่งเด็กเหล่านี้ เมื่อมีการสอบประวัติแล้วมักจะมาจากครอบครัวแตกแยกเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ออซูเบล (เปรมสุริย์ เชื้อมทอง. 2526 ; อ้างอิงจาก Ausubel.n.d) ที่ได้ศึกษาประวัติเด็กที่ทำผิดและเป็นอาชญากร พบว่า ส่วนมากมาจากครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ พ่อแม่แยกทางกัน พ่อหรือแม่ตาย หรือทะเลาะเบาะแว้งไม่ลงรอยกัน ทำให้เด็กไม่ได้รับความอบอุ่นเพียงพอก่อให้เกิดความน้อยเนื้อต่ำใจ ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมรอบๆ ตัวได้ยาก จึงมีโอกากระทำความผิดได้หรือบุคลิกภาพแปรปรวนไปจนกระทั่งเป็นโรคประสาทได้

1.2 สุขภาพจิต มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการไม่มีสมาธิในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักเรียนที่มีสุขภาพจิตบกพร่อง(ซึ่งมีคะแนนสูง) ไม่มีสมาธิในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะ นักเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษา และเป็นช่วงวัยรุ่น วัยหัวเลี้ยวหัวต่อที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ เป็นวัยที่ค้นหาตนเองและปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและสภาพแวดล้อม เช่น สภาพแวดล้อมในโรงเรียน เพื่อน ความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ และมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา การเลือกอาชีพ จึงทำให้สุขภาพจิตของนักเรียนมีความว้าวุ่น วิตกกังวล ซึ่งทำให้นักเรียนไม่มีสมาธิในการเรียนมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมัญญา เสียงใส (2521 : 267-277) พบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสุขภาพจิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร นอกจากสภาพของโรงเรียน ครอบครัว และครู ยังพบว่าเพื่อน ระเบียบวินัยในโรงเรียน และหลักสูตร ซึ่งควรปรับปรุงให้เหมาะสมกับความสนใจและความต้องการของนักเรียน เพราะนักเรียนเหล่านี้ได้รับอิทธิพลมาจากครอบครัว โรงเรียน เพื่อน สังคมแวดล้อม จนทำให้เกิดความเครียดและความวิตกกังวลกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นรอบๆ ตัว ทำให้มีผลกระทบต่อสุขภาพจิตใจ

2.องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร มี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ สภาพครอบครัว : บิดามารดาอยู่ด้วยกัน (X_7) ลักษณะมุ่งอนาคต (X_{10}) บุคลิกภาพ(X_{11}) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_{12}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X_{14}) ภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัว (X_{15}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{17}) และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{18}) ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1สภาพครอบครัว : บิดามารดาอยู่ด้วยกัน มีความสัมพันธ์ทางลบกับการไม่มีสมาธิในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักเรียนที่มีสภาพครอบครัว : บิดามารดาอยู่ด้วยกัน มีการไม่มีสมาธิในการเรียนน้อย ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีสภาพครอบครัวบิดามารดาอยู่ด้วยกัน ได้รับการเอาใจใส่จากบิดามารดา บิดามารดาเป็นแบบอย่างที่ดี ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น เป็นคนใฝ่รู้ เอาใจใส่ต่อการเรียน กล้าแสดงความคิดเห็นเอง ดังที่ยูวดี เทียรประสิทธิ์ (2536 : 22) ได้กล่าวไว้ว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่พ่อแม่รักใคร่ปรองดองกัน มีความเป็นอันหนึ่งกันเดียวกัน ย่อมนับว่าเป็นโชคดีของเด็กผู้นั้น เด็กจะเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีอารมณ์มั่นคง มีสุขภาพจิตและสุขภาพกายดี เป็นผู้ที่กล้าเผชิญปัญหาต่างๆ ยอมรับสภาพที่แท้จริงของตนเอง เป็นผู้มีอารมณ์แจ่มใส มองโลกในแง่ดี

2.2 ลักษณะมุ่งอนาคต มีความสัมพันธ์ทางลบกับการไม่มีสมาธิในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตมาก มีการไม่มีสมาธิในการเรียนน้อย ทั้งนี้เพราะ นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตมากสามารถที่จะคาดการณ์ไกล มีการวางแผน มีความเพียรพยายาม มีความรับผิดชอบเอาใจใส่ในการเรียนของตน เห็นความสำคัญของผลดีผลเสียที่เกิดขึ้นในอนาคต และสามารถวางแผนการปฏิบัติตนเองเพื่อรองรับผลดีหรือป้องกันผลเสียตลอดจนสามารถควบคุมตนเองในการกระทำหรือละเว้นการกระทำบางอย่างตามความต้องการของตนเองเพราะเล็งเห็นผลเสียที่จะเกิดขึ้นตามมาทั้งแก่ตนเองและผู้อื่นภายหลัง ดังที่ กนกวรรณ อุ่นใจ (2535: 27) ได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะมุ่งอนาคต คือ การมองสู่อนาคตของบุคคล โดยผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตจะเป็นผู้ที่สามารถคาดการณ์ไกลและตัดสินใจเลือกกระทำอย่างเหมาะสม หาแนวทางแก้ปัญหา และวางแผนดำเนินการ เพื่อเป้าหมายที่ต้องการในอนาคต รู้จักการปฏิบัติให้เกิดการอดได้รอได้ และมีความพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จในชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมจิตต์ เพิ่มพูน (2525 : 89-90) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยใช้เทคนิคการพยากรณ์กับการสอนตามคู่มือครู ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตของนักศึกษาที่เรียนโดยใช้เทคนิคพยากรณ์กับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน และลักษณะมุ่งอนาคตหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง และไรท์ (Wright. 1975 : 298) ได้ศึกษาพบว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงคือผู้ที่สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ และไม่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของศาสนาและกฎหมาย จึงเห็นได้ว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตจัดว่าเป็นผู้ที่มีจริยธรรมสูงด้วย และยังพบอีกว่าผู้ว่าชาญการณ์มีลักษณะมุ่งอนาคตต่ำกว่าปกติ

2.3 บุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์ทางลบกับการไม่มีสมาธิในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว มีการไม่มีสมาธิในการเรียนน้อย ทั้งนี้เพราะ นักเรียนที่มีลักษณะชอบแสดงออก มีความเชื่ออยู่บนรากฐานของความเป็นจริง ข้อมูลที่ได้นั้นต้องยุติธรรม และมีอุปนิสัยที่เปลี่ยนแปลงไปได้ตามความเหมาะสมพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ใหม่ๆอยู่เสมอ ไม่เป็นผู้พะวงถึงตัวเองมากนัก การปรับตัวมักเป็นในรูปการชดเชย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไร สิงโต (2521 : 7) ได้ศึกษาบุคลิกภาพเก็บตัวและแสดงตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายหญิง อายุระหว่าง 15-17 ปี ซึ่งกำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล 2 แห่ง จำนวน 160 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันกับนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนชายที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกับนักเรียนหญิงที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว ซึ่งสอดคล้องกับ บานิสเตอร์ (Banister. 1972 : 4327) ได้ทำการศึกษานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 247 คน มีค่าความถนัดทางคณิตศาสตร์สูงกว่าระดับกลาง โดยใช้แบบทดสอบ M.M.P.I (The Minnesota Multiphasic Personality Inventory) แบ่งนักเรียนออกตามประเภทของบุคลิกภาพเป็นพวกเก็บตัว แสดงตัว และปกติ แล้วแบ่งออกเป็น 6 กลุ่มย่อย โดยแต่ละกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนที่มี บุคลิกภาพเก็บตัว แสดงตัว และปกติ อย่างละ 7 คน โดยให้นักเรียนเรียนวิชาคณิตศาสตร์ด้วยวิธีการสอน 2 วิธี กลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มแรก สอนด้วยวิธีบรรยายแล้วให้นักเรียนทำงานเป็นรายบุคคล อีก 3 กลุ่มตัวอย่าง สอนด้วยวิธีบรรยายและให้ทำงานเป็นกลุ่มย่อย สัปดาห์ละ 5 ครั้ง แล้ววัดผลในครั้งสุดท้าย ปรากฏว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียนในแต่ละกลุ่มบุคลิกภาพ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่นักเรียนที่มีบุคลิกภาพประเภทแสดงตัว เมื่อทำงานเป็นกลุ่ม ได้ผลการเรียนที่มีค่าสูงกว่านักเรียนที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวที่ทำงานเป็นรายบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่สำหรับนักเรียนที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว ผลการเรียนรู้ในสภาพการเรียนรู้เป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคลไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางลบกับการไม่มีสมาธิในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมากมีการไม่มีสมาธิในการเรียนน้อย ทั้งนี้เพราะ นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความตั้งใจเรียนสูง อดทนต่อความล้มเหลว มีความทะเยอทะยานสูง ทำงานที่ยากได้เป็นเวลานาน ต้องการที่จะได้รับผลสำเร็จจากการกระทำในสิ่งที่ยาก ต้องการควบคุม จัดระเบียบบุคคล วัตถุ หรือความคิด โดยการกระทำสิ่งเหล่านั้นอย่างรวดเร็วและมีความเป็นอิสระให้มากที่สุดเท่าที่ทำได้ ต้องการเอาชนะอุปสรรคและบรรลุถึงมาตรฐานที่ดีเลิศ เป็นคนเก่ง ดังที่ สุชาดา สุธรรมมาร์ักษ์ (2531 :186-187) ได้กล่าวไว้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หรือ ความมุ่งหวังที่จะประสบผลสำเร็จ ความพยายามฟันฝ่าอุปสรรคในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เอาชนะคนอื่นหรือความต้องการที่จะเพิ่มศักดิ์ศรีของตนเอง ซึ่งความต้องการเหล่านี้เป็นแรงจูงใจให้เกิดการกระทำและนำมาซึ่งสัมฤทธิ์ผล

2.5 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางลบกับการไม่มีสมาธิในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองดี มีการไม่มีสมาธิในการเรียนน้อย ทั้งนี้เพราะ นักเรียนที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวดีเกิดจากบุคคลในครอบครัวให้ความรัก ความห่วงใย ความเข้าใจซึ่งกันและกัน เมื่อประสบปัญหาที่หันหน้าเข้ามาปรึกษากัน บิดามารดาเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดที่เด็กรัก และเชื่อฟัง ถ้าผู้ปกครองอุทิศเวลา ในการอบรมขัดเกลานิสัย ให้ความรักความอบอุ่นอย่างเพียงพอ เด็กจะประพฤติในทางที่ดี เป็นสมาชิกที่สมบูรณ์ของครอบครัว นักเรียนจึงมีการไม่มีสมาธิในการเรียนน้อย ดังที่ ครอนบาค (Cronbach. 1970 : 112-115) ได้กล่าวไว้ว่า คุณลักษณะทางจิตวิทยาในครอบครัว ประกอบด้วยบรรยากาศทางปัญญาและบรรยากาศทางอารมณ์ สำหรับบรรยากาศทางอารมณ์นั้น เป็นคุณลักษณะหนึ่งของสภาพแวดล้อมภายในครอบครัวที่บิดามารดาสร้างขึ้นเด็กที่ประสบความสำเร็จในชีวิต ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่บิดามารดามีเจตคติที่ดีต่อลูกและมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ถ้าบิดา มารดาให้ความเข้าใจ ให้ความรัก ความอบอุ่น และช่วยเหลือในเวลาที่ต้องการ เด็กย่อมมีสุขภาพจิตดี ทำให้เด็กเรียนได้เต็มที่และประสบความสำเร็จในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมทรง สุวรรณเลิศ (2541 : 7-9) ศึกษาปัญหาการเรียนของนักเรียนที่เรียนไม่ดี หรือเรียนต่ำกว่าความสามารถในเกณฑ์เฉลี่ยและในเด็กที่ฉลาดมากแต่เรียนไม่ดีเท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องจากมีปัญหาทางอารมณ์ ซึ่งมีสาเหตุหลายอย่าง เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว พ่อแม่ไม่ลงรอยกัน ทำให้เด็กวิตกกังวล ไม่มีความสุข หรือบางทีพ่อแม่ไม่เข้าใจและไม่สนใจเด็ก ทำให้เด็กรู้สึกว่าการเรียนไม่มีประโยชน์และขาดกำลังใจในการเรียน

2.6 ภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางลบกับการไม่มีสมาธิในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัวมาก มีการไม่มีสมาธิในการเรียนน้อย ทั้งนี้เพราะ เด็กที่มาจากครอบครัวที่อบอุ่น ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากผู้ปกครอง อบรมสั่งสอนให้เด็กรู้จักช่วยเหลือตนเอง รับผิดชอบภาระงานในครอบครัวอย่างเหมาะสม เมื่อเด็กมีความรับผิดชอบต่อภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัว เด็กก็จะรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง คือการศึกษาเล่าเรียน ดังที่ กรมสามัญศึกษา (จรัสรัตน์ นันทยทวิกุล. 2538 : 18 ; อ้างอิงจาก กรมสามัญศึกษา.2526) ได้กล่าวไว้ว่า การที่นักเรียนตั้งใจช่วยเหลืองานต่างๆภายในบ้านเพื่อแบ่งเบาภาระซึ่งกันและกันตามความสามารถของตนและรู้จักแสดงความคิดเห็นและปฏิบัติตนเพื่อความสุขและชื่อเสียงของครอบครัว ช่วยแก้ปัญหาของสมาชิกในครอบครัวที่ไม่เข้าใจกัน เมื่อมีปัญหาที่ปรึกษาและให้พ่อแม่รับทราบแก้ปัญหาของตนเองทุกเรื่องช่วยครอบครัวประหยัดไฟฟ้า น้ำ อาหาร สิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้านและอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรีนเบอร์ก ไชเกิล และไลท์ (ละอองทิพย์ พลานุกาพ. 2532 :24 อ้างอิงจาก Greenberg Siegel and Leitch. 1983) ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนกับบิดามารดา ที่มีต่อสุขภาพจิตของวัยรุ่น ในด้านการมองคุณค่าในตนเอง และความพึงพอใจของกลุ่มเพื่อนกับบิดามารดาที่มีต่อสุขภาพจิตของวัยรุ่น ในด้านการมองคุณค่าในตนเองและความพึงพอใจในชีวิต

ระดับชั้นมัธยมศึกษาพบว่า วัยรุ่นที่มีความใกล้ชิดกับบิดามารดาและกลุ่มเพื่อน มีความสัมพันธ์กับการมองเห็นคุณค่าในตนเอง และความพึงพอใจในชีวิต

2.7 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูมีความสัมพันธ์ทางลบกับการไม่มีสมาธิในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูดี มีการไม่มีสมาธิในการเรียนน้อย ทั้งนี้เพราะ ครูให้ความรัก ความเอาใจใส่นักเรียน ให้คำปรึกษาเมื่อนักเรียนมีปัญหา ให้ความเป็นกันเองกับนักเรียน มีความยุติธรรม ตลอดจนมีสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียน ทำให้นักเรียนมีการไม่มีสมาธิในการเรียนน้อย ดังที่ พรเพ็ญ สุวรรณเดชา (2533 : 15) ได้กล่าวไว้ว่า ถ้ามีการเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในทางที่ดีแล้ว จะช่วยให้นักเรียนมีพฤติกรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย ซึ่งการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันได้มุ่งเน้นให้นักเรียนแสดงออกในทางที่ถูกต้องและสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ ดังนั้นการให้ความสำคัญต่อปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน จึงมีแนวทางในการจัดสภาพการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมกับสภาพการศึกษาในปัจจุบันมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โคแกน (พระมหาพะเต็ด ชุ่มเพ็งพันธ์. 2548 : 36 ; อ้างอิงจาก Cogan. 1975) ศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรระหว่างครูกับนักเรียนจะทำให้ผลการเรียนดีขึ้นยิ่งครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์ต่อกันมากเท่าใดนักเรียนจะพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ให้สูงถึงขีดสุดได้มากเพียงนั้น และลักษณะความสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนจะมีอิทธิพลต่อความสนใจในวิชาเรียน นักเรียนที่มีความศรัทธาในตัวครูจะทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน การมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนจะทำให้ผลการเรียนของนักเรียนดีขึ้น

2.8 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางลบกับการไม่มีสมาธิในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี มีการไม่มีสมาธิในการเรียนน้อย ทั้งนี้เพราะ นักเรียนที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนดี จะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือแนะนำในการเรียนกับเพื่อน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการเรียน มีความเกรงใจซึ่งกันและกัน มีความจริงใจในการช่วยเหลือแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเพื่อน ดังที่ ชมหนู บุญสิทธิ์ (2545 : 24) ได้กล่าวไว้ว่า การปฏิบัติตัวของวัยรุ่นกับเพื่อนเพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีไว้ว่า แสดงกิริยายิ้มแย้มแจ่มใส เพราะรอยยิ้มเป็นการแสดงออกซึ่งความรัก ที่มีความหมายมากที่สุดแต่ลงทุนน้อยที่สุด แสดงความสนใจกับบุคคลอื่น เช่น การทักทาย การไต่ถามทุกข์สุข ตั้งใจฟังบุคคลอื่นพูด แสดงกิริยารับฟังข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะของบุคคลอื่น ทำตนให้เป็นคนมองโลกในแง่ดี แสดงความเกรงใจต่อบุคคลอื่น รู้จักระบอบอารมณ์ วางตัวอยู่ในฐานะที่เหมาะสม ไม่แสดงกิริยาอาการโอ้อวด ยกตนข่มท่านไม่ว่าบุคคลใดก็ตามไม่มีใครชื่นชมคนที่ข่มให้เขาต่ำลงรู้จักปฏิเสธคำขอร้องที่ไม่มีเหตุผลของผู้อื่น ด้วยการแสดงใบหน้าทีปกปิด น้ำเสียงเรียบจัดเจน มองสบสายตาเพื่อน เพื่อแสดงให้เห็นความจริงใจที่ต้องการให้เพื่อนทราบความรู้สึกที่แท้จริง จัดจำข้อมูลเล็กๆ น้อย ๆ ของเพื่อนไว้ และแสดงความเอาใจใส่ ความสนใจเพื่อแสดงความยินดีในวาระสำคัญ แสดงความห่วงใยเมื่อเพื่อนมีความทุกข์

3.องค์ประกอบที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร มี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ เพศชาย (X_1) เพศหญิง (X_2) ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 4 (X_3) ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 5 (X_4) ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 6 (X_5) รายได้ของผู้ปกครองรวมกัน (X_6) สภาพครอบครัว : บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม (X_9) และลักษณะทางกายภาพทางการเรียน (X_{16}) ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

3.1 เพศชายไม่มีความสัมพันธ์กับการไม่มีสมาธิในการเรียน แสดงว่านักเรียนชายบางคน มีการไม่มีสมาธิในการเรียนมาก และนักเรียนชายบางคน มีการไม่มีสมาธิในการเรียนน้อย ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

เพศชายไม่มีความสัมพันธ์กับการไม่มีสมาธิในการเรียน แสดงว่านักเรียนชายบางคน มีการไม่มีสมาธิในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะ นักเรียนชายบางคนไม่ตั้งใจเรียน พุดคุยในเวลาเรียน นั่งเหม่อลอย ปล่อยจิตใจฟุ้งซ่าน ไม่มีสมาธิในการเรียนซึ่งเป็นสาเหตุทำให้ไม่เข้าใจบทเรียนและเบื่อหน่ายการเรียน เมื่อนักเรียนเบื่อหน่ายต่อการเรียนก็จะส่งผลให้ไม่มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย จึงทำให้นักเรียนชายบางคนมีการไม่มีสมาธิในการเรียนมาก

เพศชายไม่มีความสัมพันธ์กับการไม่มีสมาธิในการเรียน แสดงว่านักเรียนชายบางคน มีการไม่มีสมาธิในการเรียนน้อย ทั้งนี้เพราะ นักเรียนชายบางคนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย สนใจในการเรียนและการประกอบอาชีพในอนาคต ค้นคว้าหาความรู้ในสิ่งที่ตนไม่เข้าใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เนอร์มี (พระมหาทิพย์ บุญเสริม. 2548 :19 ; อ้างอิงจาก Nurmi. 1991) ได้ศึกษาการมองอนาคตของนักศึกษาชาวต่างชาติ จำนวน 1,424 คน มีอายุระหว่าง 14-21 ปี ผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นมีความสนใจในเรื่องการเรียน การประกอบอาชีพ และอนาคตของครอบครัวที่อาศัยอยู่มาก โดยเด็กชายสนใจในเรื่องการเรียนและการประกอบอาชีพมากกว่าเพศหญิง และเด็กชายยังมีความสนใจเกี่ยวกับนโยบายและความเปลี่ยนแปลงทางสังคมอีกด้วย โดยเด็กหญิงสนใจเกี่ยวกับอนาคตของครอบครัวและการแต่งงานมากกว่าเด็กชาย

3.2 เพศหญิงไม่มีความสัมพันธ์กับการไม่มีสมาธิในการเรียน แสดงว่านักเรียนหญิงบางคน มีการไม่มีสมาธิในการเรียนมาก และนักเรียนหญิงบางคน มีการไม่มีสมาธิในการเรียนน้อย

เพศหญิงไม่มีความสัมพันธ์กับการไม่มีสมาธิในการเรียน แสดงว่านักเรียนหญิงบางคน มีการไม่มีสมาธิในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะ นักเรียนหญิงบางคนไม่ตั้งใจเรียน พุดคุยในเวลาเรียน นั่งเหม่อลอย ปล่อยจิตใจฟุ้งซ่าน สนใจเรื่องอื่นๆนอกเหนือจากเรื่องเรียน เช่น เรื่องการแต่งตัว เรื่องการคบเพื่อนต่างเพศ ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้ไม่มีสมาธิในการเรียน ไม่เข้าใจบทเรียนและเบื่อหน่ายการเรียน เมื่อนักเรียนเบื่อหน่ายต่อการเรียนก็จะส่งผลให้ไม่มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย จึงทำให้นักเรียนหญิงบางคนมีการไม่มีสมาธิในการเรียนมาก

เพศหญิงไม่มีความสัมพันธ์กับการไม่มีสมาธิในการเรียน แสดงว่านักเรียนหญิงบางคน มีการไม่มีสมาธิในการเรียนน้อย ทั้งนี้เพราะ นักเรียนหญิงบางคนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ค้นคว้าหาความรู้ในสิ่งที่ตนไม่เข้าใจ สนใจในเรื่องการเรียนและการประกอบอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เนอร์มี (พระมหาทิพย์ บุญเสริม. 2548 :19 ; อ้างอิงจาก

Nurmi. 1991) ได้ศึกษาเกี่ยวกับอนาคตของวัยรุ่นชาวฟินแลนด์ จำนวน 209 คนที่มีอายุระหว่าง 17-18 ปี ผลการศึกษาพบว่า เด็กชายสนใจในอนาคตยาวไกลกว่าเด็กหญิง และเด็กหญิงสนใจในเรื่องการเรียนและการประกอบอาชีพมากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับเด็กชาย

3.3 ระดับชั้น ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4,5 และ6 โปรแกรมศิลป์-สังคม ไม่มีความสัมพันธ์กับการไม่มีสมาธิในการเรียน แสดงว่า นักเรียนชั้นปีที่ 4 โปรแกรมศิลป์-สังคม บางคนมีการไม่มีสมาธิในการเรียนมาก และนักเรียนชั้นปีที่ 4 โปรแกรมศิลป์-สังคม บางคนมีการไม่มีสมาธิในการเรียนน้อย , นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โปรแกรมศิลป์-สังคม บางคน มีการไม่มีสมาธิในการเรียนมาก และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โปรแกรมศิลป์-สังคม บางคน มีการไม่มีสมาธิในการเรียนน้อย และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โปรแกรมศิลป์-สังคม บางคน มีการไม่มีสมาธิในการเรียนมาก และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โปรแกรมศิลป์-สังคม บางคน มีการไม่มีสมาธิในการเรียนน้อย

นักเรียนชั้นปีที่ 4 โปรแกรมศิลป์-สังคม บางคนมีการไม่มีสมาธิในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ในช่วงวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อ ต้องการอิสระสนใจตนเองและสิ่งแวดล้อมมากกว่าการเรียน ไม่ตั้งใจเรียน พุดคุยในเวลาเรียน นั่งเหม่อลอย ปล่อยจิตใจฟุ้งซ่าน ไม่มีสมาธิในการเรียน ไม่มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ไม่เข้าใจบทเรียน และหลับในเวลาเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อีตัน และคนอื่นๆ (พระมหาทิพย์ บุญเสริม. 2548 : 21 ; อ้างอิงจาก Eaton and others. 1965 : 350) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของการฝ่าฝืนกฎระเบียบและพฤติกรรมที่ขัดต่อศีลธรรมของเด็กระดับชั้นต่างๆ ผลการศึกษาพบว่า การฝ่าฝืนกฎระเบียบและพฤติกรรมที่ขัดต่อศีลธรรมมีความสัมพันธ์กับเด็กระดับชั้นต่างๆ กล่าวคือ เด็กชั้นที่ 7-9 มีการฝ่าฝืนร้อยละ 77 ส่วนเด็กชั้นที่ 10-12 มีการฝ่าฝืนร้อยละ 23 ซึ่งทำให้นักเรียนมีการไม่มีสมาธิในการเรียนมาก

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โปรแกรมศิลป์-สังคมบางคน มีการไม่มีสมาธิในการเรียนน้อย ทั้งนี้เพราะนักเรียนมีเป้าหมายที่จะเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น มีความมุ่งมั่นที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาล ทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการเรียน เอาใจใส่ต่อการเรียน วางแผนในการเรียน รู้จักแบ่งเวลาในการเรียน มีความรับผิดชอบและอดทนต่ออุปสรรคเพื่อที่จะประสบความสำเร็จ ทำให้นักเรียนมีการไม่มีสมาธิในการเรียนน้อย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โปรแกรมศิลป์-สังคม บางคน มีการไม่มีสมาธิในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ในช่วงวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อต้องการอิสระ สนใจตนเองและสิ่งแวดล้อมมากกว่าการเรียน ไม่ตั้งใจเรียน พุดคุยในเวลาเรียน นั่งเหม่อลอย ปล่อยจิตใจฟุ้งซ่าน ไม่มีสมาธิในการเรียน ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้ไม่เข้าใจบทเรียนและเป้าหมายต่อการเรียนไม่มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ทำให้นักเรียนมีการไม่มีสมาธิในการเรียนมาก

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โปรแกรมศิลป์-สังคม บางคน มีการไม่มีสมาธิในการเรียนน้อย ทั้งนี้เพราะ นักเรียนมีความมุ่งมั่นที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาล ทำให้

นักเรียนเห็นความสำคัญของการเรียน เอาใจใส่ต่อการเรียน วางแผนในการเรียน รู้จักแบ่งเวลาในการเรียน มีความรับผิดชอบและอดทนต่ออุปสรรค เพื่อที่จะประสบความสำเร็จ ทำให้นักเรียนมีการไม่มีสมาธิในการเรียนน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โจนส์ (พระมหาพะเต็ด ชุ่มเพ็งพันธ์. 2548 : 14 ; อ้างอิงจาก Jones. 1970) ได้ศึกษาความเปลี่ยนแปลงความรู้สึกรับผิดชอบของเด็กตามอายุ พบว่า เด็กอายุ 9-11 ปี มีความรู้สึกรับผิดชอบน้อยและมีช่วงความรับผิดชอบไม่แตกต่างกันเลย อายุ 13 ปี ขึ้นไปจะมีความรับผิดชอบสูงขึ้นเรื่อย ๆ จนถึง 16-17 ปี จะคงที่ครั้งหนึ่ง

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โปรแกรมศิลป์-สังคม บางคน มีการไม่มีสมาธิในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ในช่วงวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อต้องการอิสระ สนใจตนเองและสิ่งแวดล้อมมากกว่าการเรียน ไม่ตั้งใจเรียน พุดคุยในเวลาเรียน นั่งเหม่อลอย ปล่อยจิตใจฟุ้งซ่าน ไม่มีสมาธิในการเรียน และหลับในเวลาเรียน ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้นักเรียนไม่เข้าใจบทเรียน เบื่อหน่ายการเรียนไม่มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ทำให้นักเรียนมีการไม่มีสมาธิในการเรียนมาก ดังที่ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 1 – 23) ได้กล่าวไว้ว่า ปัญหาที่นิสิตนักศึกษาประสบในระหว่างศึกษามีหลายประการ ปัญหาที่สำคัญได้แก่ปัญหาด้านการเรียน เนื่องจากการเรียนในระดับอุดมศึกษาเป็นการส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง รู้จักค้นคว้า หาข้อมูลต่างๆจากการสังเกต ชักถาม จดจำ สืบค้นปฏิบัติจริงจากการอ่าน การเรียนในระดับนี้จึงยากกว่าระดับมัธยมศึกษา และยิ่งความใกล้ชิดกับอาจารย์ยิ่งน้อยลงยิ่งทำให้ปัญหาต่างๆต้องปฏิบัติด้วยตนเอง

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โปรแกรมศิลป์-สังคมบางคน มีการไม่มีสมาธิในการเรียนน้อย ทั้งนี้เพราะนักเรียน มีความมุ่งมั่นที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาล ทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการเรียน เอาใจใส่ต่อการเรียน การวางแผนในการเรียน รู้จักแบ่งเวลาในการเรียน มีความรับผิดชอบและอดทนต่ออุปสรรค เพื่อที่จะประสบความสำเร็จ ทำให้นักเรียนมีการไม่มีสมาธิในการเรียนน้อย

3.4 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับการไม่มีสมาธิในการเรียน แสดงว่า นักเรียนบางคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง มีการไม่มีสมาธิในการเรียนมาก และนักเรียนบางคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง มีการไม่มีสมาธิในการเรียนน้อย

นักเรียนบางคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง มีการไม่มีสมาธิในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มาจากฐานะทางเศรษฐกิจสูง อาจมีปัญหาทางด้านการปรับตัว มีความเครียด วิตกกังวล แม้ว่าบิดามารดาสามารถสนับสนุนค่าใช้จ่ายได้อย่างเต็มที่แต่อาจไม่มีเวลาอบรมเลี้ยงดูบุตร ทำให้เด็กขาดความรักความเข้าใจ ส่งผลต่อปัญหาการด้านการเรียนและปัญหาการปรับตัว ทำให้นักเรียนมีการไม่มีสมาธิในการเรียนมาก

นักเรียนบางคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง มีการไม่มีสมาธิในการเรียนน้อย ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มาจากฐานะทางเศรษฐกิจสูง ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างดี จากผู้ปกครองและญาติ พี่น้องโดยให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมและค่าใช้จ่ายต่างๆ อย่างเหมาะสมพอดีกับฐานะของตนเอง

ไม่ใช้จำมากจนเกินฐานะของตนเอง สอนให้เอาใจใส่ในการเรียน ให้การสนับสนุนทางการเรียน อย่างเต็มที่ ให้ความรักความอบอุ่น และให้คำปรึกษากับนักเรียน ทำให้นักเรียนมีการไม่มีสมาธิในการเรียนน้อย

3.5 สภาพครอบครัว : บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม ไม่มีความสัมพันธ์กับการไม่มีสมาธิในการเรียน แสดงว่า นักเรียนบางคนที่มีสภาพครอบครัว : บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม มีการไม่มีสมาธิในการเรียนมาก และนักเรียนบางคนที่มีสภาพครอบครัว : บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม มีการไม่มีสมาธิในการเรียนน้อย

นักเรียนบางคนที่มีสภาพครอบครัว : บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม มีการไม่มีสมาธิในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะนักเรียนไม่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่ดีจากบิดามารดา มีปัญหาการปรับตัว ขาดความอบอุ่นจากพ่อหรือแม่ที่เสียชีวิต และไม่สามารถชดเชยบทบาทอีกฝ่ายหนึ่งได้ ทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดความรับผิดชอบและความกระตือรือร้นในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเทิน มหาพันธ์ (2524 : 65) ได้ศึกษาการกระทำผิดกฎหมายของเด็กและเยาวชน ผลการศึกษาพบว่า สภาพครอบครัวมีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำผิดกฎหมายของเด็กและเยาวชนอย่างใกล้ชิด และสามารถส่งผลต่อพฤติกรรมของเด็กอย่างใหญ่หลวง คือ เมื่อเด็กขาดบิดามารดา เด็กจะถูกทอดทิ้งให้อยู่ในสภาพที่ด้อยเศรษฐกิจเกิดความคับข้องใจมีปัญหาการปรับตัวเมื่ออยู่ในสังคมเด็กที่ขาดทั้งบิดามารดาจะรู้สึกว่าตนขาดความรักความอบอุ่นในชีวิต

นักเรียนบางคนที่มีสภาพครอบครัว : บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม มีการไม่มีสมาธิในการเรียนน้อย ทั้งนี้เพราะ นักเรียนได้รับการดูแลอย่างดีจากบิดาหรือมารดาที่มีชีวิตอยู่หรือจากญาติพี่น้อง คือ ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา คอยปลุกฝังในสิ่งที่ดีงาม อบรมสั่งสอนให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง มีความอดทน และกระตือรือร้นในการเรียน

3.6 ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับการไม่มีสมาธิในการเรียน แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับลักษณะทางกายภาพทางการเรียนดี มีการไม่มีสมาธิในการเรียนมาก และนักเรียนที่ได้รับลักษณะทางกายภาพทางการเรียนดี มีการไม่มีสมาธิในการเรียนน้อย

นักเรียนที่ได้รับลักษณะทางกายภาพทางการเรียนดี มีการไม่มีสมาธิในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะ นักเรียนบางคนขาดความกระตือรือร้น ตั้งใจเรียน และอดทนต่ออุปสรรค แม้ว่านักเรียนจะมีลักษณะทางกายภาพดี สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ครูที่มีความรู้ความสามารถ แต่นักเรียนขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง ก็ทำให้นักเรียนไม่มีสมาธิในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โอโรวิทซ์ และอดดัด (สมบัติ วัจนะสาริกุล. 2525 :25 ; อ้างอิงจาก Hirowitz and Otto. 1973) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลการเรียนของนักศึกษาสองกลุ่ม คือ กลุ่มที่นักศึกษาในห้องที่จัดแบบเดิมกับกลุ่มนักศึกษาที่เรียนในห้องเรียนแบบใหม่ ที่นั่งนุ่มสบายและเคลื่อนย้ายได้ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน แต่มีพฤติกรรมในห้องเรียนแตกต่างกัน นักศึกษาในห้องเรียนแบบใหม่มาเข้าเรียนเข้าพบอาจารย์ผู้สอนและมีการรวมกลุ่มในหมู่นักศึกษามากกว่านักศึกษาในห้องเรียนแบบเก่า

นักเรียนที่ได้รับลักษณะทางกายภาพทางการเรียนดี มีการไม่มีสมาธิในการเรียนน้อย ทั้งนี้เพราะ โรงเรียนที่มีลักษณะทางกายภาพดี ทำให้นักเรียนเกิดบรรยากาศในการเรียนรู้มีอารมณ์ดี มีความคิดความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนรู้อย่างตนเอง ดังที่ วันชัย ช่องดารากุล (2538 : 11) ได้กล่าวไว้ว่า อาคารสถานที่ของสถานศึกษานับว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้การจัดการศึกษาบรรลุตามจุดประสงค์ เพราะถ้ามีอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมที่ดีแล้วย่อมทำให้เกิดบรรยากาศและแรงจูงใจในการเรียน ตลอดจนดำเนินกิจการต่างๆที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี

4. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีจำนวน 2 องค์ประกอบ โดยเรียงลำดับจากองค์ประกอบที่มีอิทธิพลมากที่สุดไปน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัว (X_{15}) ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{18}) ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 2 องค์ประกอบสามารถร่วมกันพยากรณ์การไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ได้ร้อยละ 29.60 ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

4.1 ภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัวมีอิทธิพลทางลบต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับแรก แสดงว่า นักเรียนที่มีภาระงานที่รับผิดชอบมาก มีการไม่มีสมาธิในการเรียนน้อย ทั้งนี้เพราะ เด็กที่มาจากครอบครัวที่อบอุ่น สมาชิกในครอบครัวมีความรักกลมเกลียวกัน เด็กจะได้รับการดูแลเอาใจใส่จากผู้ปกครอง รู้จักช่วยเหลือตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อตนเอง เมื่อนักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง มองเห็นคุณค่าในตนเอง เด็กจะเกิดความรับผิดชอบต่อเรียน มีการวางแผนในการเรียน ตั้งใจเรียน และอดทนต่ออุปสรรคที่เกิดขึ้น ดังที่ กรมสามัญศึกษา (จรัสรัตน์ นันทยทวิกุล. 2538 : 18 ; อ้างอิงจาก กรมสามัญศึกษา.2526) ได้กล่าวไว้ว่า การที่นักเรียนตั้งใจช่วยเหลืองานต่างๆภายในบ้านเพื่อแบ่งเบาภาระซึ่งกันและกันตามความสามารถของตนและรู้จักแสดงความคิดเห็นและปฏิบัติตนเพื่อความสุขและชื่อเสียงของครอบครัว ช่วยแก้ปัญหาของสมาชิกในครอบครัวที่ไม่เข้าใจกัน เมื่อมีปัญหาที่ปรึกษาและให้พ่อแม่รับทราบแก้ปัญหาของตนเองทุกเรื่องช่วยครอบครัวประหยัดไฟฟ้า น้ำ อาหาร สิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้านและอื่นๆ

4.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนมีอิทธิพลทางลบต่อการไม่มีสมาธิในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับที่สอง แสดงว่า นักเรียนที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี มีการไม่มีสมาธิในการเรียนน้อย ทั้งนี้เพราะ นักเรียนที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี ทำให้เกิดความรู้สึกอบอุ่นใจ สามารถที่จะปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนทำให้เกิดความผูกพันสนิทสนมกันมากขึ้น มีการช่วยเหลือแนะนำด้านการเรียนกับเพื่อน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเรียนด้วยความจริงใจต่อการช่วยเหลือ และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเพื่อน ดังที่ ชมณูช บุญสิทธิ์ (2545 : 24) ได้กล่าวไว้ว่า การปฏิบัติตัวของวัยรุ่นกับเพื่อนเพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีไว้ว่า แสดงกิริยายิ้มแย้มแจ่มใส เพราะรอยยิ้มเป็นการแสดงออกซึ่งความรักที่มีความหมายมากที่สุดแต่ลงทุนน้อยที่สุด แสดงความสนใจกับบุคคลอื่น เช่น การทักทาย การไต่ถามทุกข์สุข ตั้งใจฟังบุคคลอื่นพูด แสดงกิริยารับฟังข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะของบุคคลอื่น ทำตนให้

เป็นคนมองโลกในแง่ดี แสดงความเกรงใจต่อบุคคลอื่น รู้จักระงับอารมณ์ วางตัวอยู่ในฐานะที่เหมาะสม ไม่แสดงกิริยาอาการโอ้อวด ยกตนข่มท่านไม่ว่าบุคคลใดก็ตามไม่มีใครชื่นชมคนที่ข่มให้เขาต่ำลง รู้จักปฏิเสธคำขอร้องที่ไม่มีเหตุผลของผู้อื่น ด้วยการแสดงใบหน้าที่น่าเกลียด น้ำเสียงเรียบดังชัดเจน มองสบสายตาเพื่อน เพื่อแสดงให้เห็นความจริงใจที่ต้องการให้เพื่อนทราบความรู้สึกที่แท้จริง จัดจำข้อมูลเล็กๆ น้อย ๆ ของเพื่อนไว้ และแสดงความเอาใจใส่ ความสนใจเพื่อแสดงความยินดีในวาระสำคัญ แสดงความห่วงใยเมื่อเพื่อนมีความทุกข์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหาร ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับนักเรียน ใช้เป็นแนวทางในการวางนโยบายเพื่อปรับปรุงและแก้ไขการไม่มีสมาธิในการเรียน เพื่อให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนต่อไป โดยนำองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียน ได้แก่ ด้านภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัว ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน โดยเรียงลำดับจากองค์ประกอบที่มีอิทธิพลมากที่สุดไปหาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลน้อยที่สุด ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญกับการไม่มีสมาธิในการเรียน ดังนั้น ผู้บริหาร ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับนักเรียนควรร่วมกันพัฒนาปรับปรุงองค์ประกอบเหล่านี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อให้การไม่มีสมาธิในการเรียนน้อยที่สุด ดังนี้

1.1 ควรพิจารณาให้นักเรียนมีภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัวมาก แต่ควรเน้นภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัวที่นักเรียนสามารถปฏิบัติได้และเหมาะสมกับนักเรียนซึ่งไม่ควรมากเกินไป นักเรียนจะได้แบ่งเวลาให้กับการเรียนได้อย่างเหมาะสม ไม่วิตกกังวล และมีสมาธิในการเรียน

1.2 ควรส่งเสริมสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ควรจัดให้มีกิจกรรมทางด้านวิชาการและศิลปวัฒนธรรมโดยการทำงานเป็นกลุ่ม มีการจัดค่ายและมีกิจกรรมซึ่งสามารถทำร่วมกับเพื่อนๆ ได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาตัวแปรเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับการไม่มีสมาธิในการเรียน นอกเหนือจากตัวแปรที่ศึกษามาแล้ว เช่น ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) การอบรมเลี้ยงดู และอิทธิพลจากสื่อ เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียน ของนักเรียนช่วงชั้นอื่น เช่น ช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 เป็นต้น

2.3 ควรนำองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ไปทำการวิจัยเชิงทดลองเพื่อพัฒนาองค์ประกอบ

ดังกล่าวซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาการไม่มีสมาธิในการเรียน โดยใช้เทคนิคทางจิตวิทยา เช่น กิจกรรม
กลุ่ม และการใช้กรณีตัวอย่าง เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ อุ่นใจ.(2535). ผลการใช้เทคนิคพยากรณ์ที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กรมการแพทย์, กรม. (2529). คู่มือสุขภาพจิตสำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศาสนา.
- กรรณิการ์ รักชุมแก้ว.(2524). ผลของการฝึกสมาธิการเจริญภาวนาตามแนววิชาธรรมกายที่มีต่อปฏิกิริยาตอบสนองแบบง่ายและเชิงซ้อน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ ; มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- กรองกาญจน์ ใจซื่อสัตย์.(2547). องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความภาคภูมิใจในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. (2524). สุขภาพจิตในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- _____. (2529) จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหามงกุฎราชวิทยาลัย.
- กาญจนา คำสุวรรณ.(2524). จิตวิทยาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ทวีการพิมพ์.
- กันยา สุวรรณแสง.(2533). การพัฒนาบุคลิกภาพ กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครการพิมพ์.
- แก้ว-ขวัญ. (2544). พุทธศาสนาสำหรับรุ่นใหม่. กรุงเทพฯ : เพ็ญฟ้า.
- เคนน้อย สิลคุโณ พระมหา, เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พระมหาเดชจำลอง พุฒหอม เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2549 ปีการศึกษา 2548.
- จรรยา เกษศรีสังข์.(2537). วิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนนายร้อยตำรวจ. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จรรยา สุวรรณทัต และคณะ.(2523). จิตวิทยาทั่วไป เล่ม 1. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จักรวาล ภูวนันท์ (2537). ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนสถานสงเคราะห์เด็กหญิง บ้านราชวิถี กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ คศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ ; บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- จิราภรณ์ สุทธิสานนท์.(2529). การรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9. ปรินิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต

(จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

จินตนา อินทรไทย.(2525). ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(ภาควิชาจิตวิทยา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

จूरรัตน์ นันทยทวิกุล.(2538). การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (การวัดผลการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

จำนง อติวัฒนสิทธิ์. (2545). สังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

ฉลอง ภิมยศรัตน์.(2531). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : ประจักษ์การพิมพ์.

เจน ธารศิริ. (2538). สมานกับคุณภาพชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : แพลน พับลิชชิง.

เจลิยว ปิยฐาน.(2534). สายธารชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สุขภาพใจ.

ชูชีพ อ่อนโคกสูง.(2522). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

เชิดศักดิ์ ไชวสินธุ์.(2530). การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ชาลี หวานน้ำ.(2530). การทดลองฝึกสมานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.

ชุมนุช บุญสิทธิ์.(2545). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกุหลาบวิทยาลัยราชวินิต กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

ดวงกมล วงษ์ศรีหัส. (2541). การศึกษารายกรณีของนักเรียนที่มีปัญหาการปรับตัวในครอบครัวระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนชุมชนวัดบางขัน อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉินก.(2520). จริยธรรมของเยาวชนไทย รายงานการวิจัย ฉบับที่ 21. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2529). จิตวิทยาสังคม. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์.

- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉินึก. (2529). ชุดการฝึกอบรมการเสริมสร้าง
คุณลักษณะข้าราชการพลเรือน. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน,อรพินทร์ ชูชม และสุภาพร ลอยด์. (2529). รายงานการควบคุมอิทธิพล
สื่อมวลชนกับครอบครัวจิตลักษณะที่สำคัญของเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัย
พฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- दनัย ไชโยธา.(2532). "สุขภาพจิต" วารสารจันทร์เกษม(205). พฤศจิกายน-ธันวาคม 12-15.
- ทิตย บุณเสริม,พระมหา. (2548). องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อจิตตะด้านการเรียนของนักเรียนช่วง
ชั้นที่ 3 โรงเรียนวัดปากน้ำวิทยาคม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- เทพเวที,พระ(ประยุทธ์ ปยุตโต).(2532). การศึกษาที่สากลบนพื้นฐานแห่งภูมิปัญญาไทย.
กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป.
- ทองดี ปัญญาวิโร พระมหา, เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พระมหาเดชจำลอง พุ่มหอม เป็นผู้สัมภาษณ์,
ที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2549 ปีการศึกษา 2548.
- ธนา นิลชัยโกวิท และคณะ. "GHQ ฉบับภาษาไทย" วารสารสมาคมจิตแพทย์ประเทศไทย. ปี
41 ฉบับ 1 มกราคม-มีนาคม , 2539.
- ธเนศ ขำเกิด.(2533,พฤษภาคม). "การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน" วารสารมิตร
ครู. 9(30)4.
- นพพร พานิชสุข.(2526). พฤติกรรมการสอนวิชาสังคมศึกษา. เอกสารประกอบการสอนวิชา
พฤติกรรม การสอนวิชาสังคมศึกษา กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
- นิภา นิธยาน. (2530). การทดลองสอนอ่านภาษาไทยโดยใช้แบบฝึกเป็นรายบุคคล เป็นกลุ่ม
ของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 วิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาเขตบพิตรพิมุข ทุ่ง
มหาเมฆ กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ; บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เนตรชนก พุ่มพวง.(2546). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลายโรงเรียนราชวินิตบางแก้ว จังหวัดสมุทรปราการ. ปรินญาณิพนธ์ การศึกษา
มหาบัณฑิต (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินท
รวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นารี โนภิระ.(2536). ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพของครูประจำชั้นกับนักเรียนและสุขภาพจิต
ของนักเรียนชาวเขาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่และโรงเรียน
ประถมศึกษาสำนักงานประถมศึกษาเชียงใหม่. ปรินญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต
(จิตวิทยาการแนะแนว). พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.

- บุหงา วชิระศักดิ์มงคล.(2527). สุขภาพจิตในโรงเรียน พิษณุโลก ภาควิชาการแนะแนวและ
จิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- บุญชม ศรีสะอาด.(2544). รูปแบบผลการเรียนในโรงเรียน. ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- บัวทอง สว่างโสภาค.(2524). สุขภาพจิต. ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บำเพ็ญ วังเงิน. (2541). อิทธิพลของครอบครัวที่มีผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน :
กรณีศึกษาโรงเรียนกันทรวิชัย อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม วิทยานิพนธ์ ศิลป
ศาสตรมหาบัณฑิต(วรรณคดีไทยศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ประกายทิพย์ พิชัย.(2539) ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง. ปริญญาโท การศึกษา
มหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนคริน
ทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปราณี พรรณนิเชียร. "มาตรฐาน ISO 9000 กับการประกันคุณภาพการศึกษา 2542 " คิวซีนิว ปีที่
3 ฉบับที่ 1 หน้า 2-5 ,2542.
- ปิยฉัตร เนนเลิศ.(2521). การศึกษาปัญหาสังคมและผู้พยายามกระทำอัตวินิบาตกรรมศึกษาเฉพาะ
กรณี . วิทยานิพนธ์ สส.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ประเทิน มหพันธ์.(2524). การศึกษากับการทำผิดกฎหมายของเยาวชน . ปริญญาโท
การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประทีป แสงเปี่ยมสุข. (2533,ตุลาคม-ธันวาคม) . การสอนซ่อมเสริมวิชาภาษาไทยชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้สื่อประเภทเครื่องเล่น สารสถาบันภาษาไทย ปีที่ 3 ฉบับที่ 4
หน้า 75-85 ภาษาไทย การสอนซ่อมเสริม.
- ประมวญ ดิคคินสัน.(2520). วัยแรก วัยหลัก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แพร่พิทยา.
- ประยุทธ์ ปยุตโต, พระเทพเวที.(2532) เทคนิคการสอนของพระพุทธเจ้า. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ :
มูลนิธิพุทธธรรม.
- _____. (2534).สมาธิ ฐานสู่สุขภาพจิตและปัญญาหยั่งรู้. กรุงเทพฯ : สยาม.
- ประเสริฐ แยมกลิ่นฟุ้ง และคณะ. (2544). สังคมและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ :สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลง
กรณ์มหาวิทยาลัย.
- เปรมสุรีย์ เชื่อมทอง.(2526). การศึกษาเปรียบเทียบปัญหาสุขภาพจิตของเด็ก วัยรุ่นในสถาน
สงเคราะห์กับเด็กวัยรุ่นในโรงเรียน. ปริญญาโท(กศ.ม) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์.(2530). สุขภาพจิตเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : บัณฑิตการพิมพ์.

ผกา สัตยธรรม.(2545).). เทคนิคการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

____. (2545). สุขภาพจิตเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 5.. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ฝน แสงสิงแก้ว.(2521). สุขภาพจิต. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

พยอม วงศ์สารศรี.(2526). นิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนว คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต.

พรเพชร โสติถิमानนท์.(2547) องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการเรียนกวดวิชาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พะเด็ด ชุมเพ็งพันธ์, พระมหา .(2548). องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพุทธจิตด้านการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสตรีวัดอัมพรสวรรค์ เขตภาษีเจริญ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

เพ็ญแข ประจณปัจฉินก.(2527). "ลักษณะนิสัยมุ่งอนาคต," เอกสารการสอนวิชาพัฒนาการวัยรุ่นและการอบรม หน่วยที่ 9-15. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

พรรณี ชูชัย.(2522). จิตวิทยาการสอน. กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พรรณี ชูชัย เจนจิต.(2538) ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมในจิตวิทยาพื้นฐานเพื่อการแนะแนว. กรุงเทพฯ : สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย.

พรพิมล เจียมนาครินทร์. (2539). พัฒนาการวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : ดันอ้อ แกรมมี.

พิมผกา อัครกะพู่. (2543). ผลการฝึกสมาธิแบบอานาปานสติควบคู่กับการควบคุมตนเองที่มีต่อความมีวินัยในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม). วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พะยอม ธีธูรส.(2540). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พระราชรัตนวิมล. , เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พระมหาเดชจำลอง พุฒหอม เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2549 ปีการศึกษา 2548.

- พรทิพย์ เกยุรานนท์.(2527). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของพยาบาลทั่วไปของรัฐในเขต กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ วท.ม (สาธารณสุขศาสตร์) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- พรเพ็ญ สุวรรณเดชา.(2533).เจตคติและประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องเพศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตเมือง จังหวัดปัตตานี สงขลา นครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ เพศศึกษา-ทัศนคติ.
- พระธรรมปิฎก. (2542). หยาดเพชร หยาดธรรม ภูมิปัญญาเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2544). พุทธธรรม. กรุงเทพฯ : ดวงแก้ว.
- ภาคภูมิ รัตน์โรจนากุล. (2527). ผลการฝึกสมาธิกับเวลาในการปฏิบัติในการวิ่งระยะสั้นของนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- ภาวนา พิศาลเถร,พระ.(2540). การเจริญสมาธิ เพื่อ ทำให้เกิดปัญญา. กรุงเทพฯ : ธรรมสภา.
- มานิช กลิ่นทรัพย์.(2529). หลักการดำรงชีวิตที่เกี่ยวข้องกับวัตถุและการฝึกจิตเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : บริษัท สยามสมัย จำกัด.
- มนตรี ขันติสาโร พระมหา, เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พระมหาเดชจำลอง พุฒหอม เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2549 ปีการศึกษา 2548.
- เมธี โพธิพัฒน์.(2523). ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์และความซื่อสัตย์ของเด็กไทย. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ยุวดี เทียรประสิทธิ์.(2536). การพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รัตนา ศิริพาณิชย์.(2530). ปัญหาการปรับตัวของนักศึกษาไทยศูนย์รังสิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สาขาวิชาจิตวิทยา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ละอองทิพย์ พลาณภาพ.(2532). สุขภาพจิตกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กที่อยู่ในสภาพแวดล้อมต่างกัน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม(จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วรพรรณ ศรีอุบล.(2535).ผลการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้สไลด์เทปเป็นเทคนิค "แม่แบบ" ที่มีต่อเจตคติเชิงจริยธรรมด้านซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- วิลาส ทองขาว.(2527). บรรยาการการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตามทัศนะของนักเรียนครูและผู้บริหารเขตการศึกษา 4. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิวัฒน์ รักษาเคน.(2531). ความสำนึกในความรับผิดชอบและความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิชา มหาคุณ.(2538). ผลกระทบของเด็กถูกกระทำทารุณกรรมเด็กที่สังคมคาดหวัง.บทบัณฑิต. 45 : 67.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538,กุมภาพันธ์-มีนาคม). ค่าเฉลี่ยความแปลความหมาย : เรื่องง่ายๆที่บางครั้งก็พลาดได้. ข่าวสาร การวิจัยศึกษา. 18(3) : 8-11.
- วัฒนา พุ่มเล็ก.(2535). การศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ กับนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูงระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม (ภาควิชาจิตวิทยา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- วัชรินทร์ แก้วลา.(2531). สภาพแวดล้อมสังคมในกลุ่มเพื่อนในทัศนะของนักศึกษาวิทยาลัยครูนครราชสีมา. ปรินูญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา.(2530). การบริหารงานด้านหอพัก. นิสิตนักศึกษา หลักการและปัญหาแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์ : 94-105.
- วิชัย วงษ์ใหญ่.(2528,กุมภาพันธ์-มีนาคม). ศิลปะการพัฒนาลักษณะบุคคล. Main Entry. ปีที่ 11 ฉบับที่ 109 สถาบันพัฒนาหลักสูตร.
- วีระ ถาวโร, พระมหา.(2525). ธรรมปิณฑะ 2 คำสอนตามแนวมหาสติปัฏฐานสูตรบรมพระกรรมฐานระหว่างพรรษา ปี 2517. กรุงเทพฯ ชวนพิมพ์, 2522.
- วันชัย ช่องดารากุล.(2538). สถานภาพและความคาดหวังในการดำเนินงานของฝ่ายบริการการศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคใต้. รายงานการวิจัยสงขลา : สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคใต้.
- วันจักร พงษ์สมัครไทย. (2544). พระราชวรมุนี-นักคิดเชิงคุณธรรมโครงการหนังสือเพื่อสังคม. กรุงเทพฯ : แพร่งสรรพศาสตร์.
- วาสนา แฉล้มเขตร. (2525). ผลของการให้คำปรึกษาแบบโรเจอร์ต่อการลดปัญหาทางอารมณ์. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- ศรีระพร จันทโนทก. (2538). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ การศึกษา

มหาวิทยาลัย (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ศรีธรรม ธนภูมิ. (2535). พัฒนาการทางอารมณ์และบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.

สมทรง สุวรรณเลิศ.(2541,มกราคม-มิถุนายน). "T.A. กับงานป้องกันปัญหาและส่งเสริมสุขภาพจิต, " จิตวิทยาคลินิก, ปีที่ 24 (1) : 1-9.

สมบัติ วัจนสาริกุล.(2525). สภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามทัศนคติของนักศึกษา อาจารย์และผู้บริหาร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

เสนาะ กิตติเสโน พระมหา, เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พระมหาเดชจำลอง พุ่มหอม เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2549 ปีการศึกษา 2548.

โสภา ชูพิชัยกุล.(2529). ความรู้เบื้องต้นทางจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ศ.ส..

สุภา มาลากุล ณ อยุธยา.(2527). พุดจาประสาชวบ้านเรื่องสุขภาพจิต. วารสารสุขภาพศึกษา.7 : 59-69.

สมัญญา เสียงใส.(2521). ความคิดวิตกกังวลและวิธีลดความวิตกกังวลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ การศึกษา มหาวิทยาลัย (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุรางค์ จันท์เอม. (2533). สุขภาพจิต. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.

สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2533). สุขภาพจิต. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุพิชญา ธีรกุล และคนอื่น.(2524). การนิเทศการศึกษา = Educational supervision พิมพ์ครั้งที่4 กรุงเทพฯ ; คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุขุมพร เค ไพบูลย์. (2543). ถ้าเด็กขาดสมาธิจะทำอย่างไร . เชียงใหม่ : นพบุรีการพิมพ์.

สมจิตต์ เพิ่มพูน.(2529). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนสังคมโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์กับการสอนตามคู่มือครู กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.

สมเด็จพระญาณสังวร.(2531). ความเข้าใจในเรื่องพระพุทธศาสนา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

_____.(2535). ศีล สมาธิ ปัญญา ในพระพุทธศาสนา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

เสาวรัตน์ จุลรัตน์.(2535). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช. ปรินญานิพนธ์

การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

เสาวภา เอกอดิตศักดิ์.(2540). สัมกับและทัศนคติเกี่ยวกับครอบครัวของคนไทยในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สมพร พรหมจรรย์.(2540). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. ปรินูญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุริตา หงษาชาติ.(2539). ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในสถาบัน บุคลิกภาพและพฤติกรรมรับข่าวสารกับความรู้และการตอบสนองต่อภาวะวิกฤติต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ ค.ม (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

สุชาดา สุธรรมมาร์กษ์. (2531). เอกสารการสอนวิชา จิต 101 จิตวิทยาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สิริชัย ประทีปฉาย. (2533). การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยราไพพรรณี.

สุรพงษ์ ชูเดช.(2534). ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยกับจิตลักษณะที่สำคัญของนิสิต. ปรินูญานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี. (2544). รายงานการอภิปรายเรื่องพุทธธรรมนำการศึกษาอย่างไร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์.

อรทิพา ส่องสิริ.(2537). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ในการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพัฒนากำลังคนด้านสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข. ปรินูญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

อัสรา อวรรณ. (2540). ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวการสนับสนุนทางสังคมและปัจจัยทางชีวสังคมกับความสามารถในการดูแลสุขภาพของตนเองของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลสังกัดสำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (สุขภาพ) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อารีย์ เศรษฐชัย.(2520). ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าความรู้สึกรับผิดชอบ และความเชื่อมั่นในตนเองของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาด

- ไทย. ปรินญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อุไร สิงโต.(2521). ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแบบแสดงตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง.(2530). "การมองภาพการศึกษาไทยในอนาคต", สารพัฒนาหลักสูตร. (21) : 20-25.
- อารี พันธุ์มณี.(2544). จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ 1999.
- อัญมณี สมตัว.(2544). การศึกษาสัมพันธภาพในครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมสั่งสอนลูกเรื่องทางเพศและการคบเพื่อนต่างเพศ : ศึกษาเฉพาะครอบครัวของนักเรียนหญิงในโรงเรียนบางละมุงจังหวัดชลบุรี. สารนิพนธ์ สส.ม. (การจัดการโครงการสวัสดิการสังคม). มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- อรัญญา จันทร์ดั่ง.(2536). สุขภาพจิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์. ปรินญาณิพนธ์. การศึกษามหาบัณฑิต.(จิตวิทยาการแนะแนว) มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อัจฉรา สุขารมณ์ และอรพินทร์ ชูชม.(2530). การศึกษาเปรียบเทียบนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าระดับความสามารถกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปกติ. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2544). สร้างสมาธิให้ลูกคุณ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัว.
- อรุณศิริ เกียรติศิริ.(2547). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- Ahmad RcZa Riahinejad and albert B Hood. (1984, November). " The Development of Interpersonal Relationships in College" , *Journal of Collage Student Personal* 25(6) : 498-502.
- Abrams ,Allen Tra. (1977,March). " The Effects of Meditation on Eiemetary School ", *Dissertation Abstracts International*. 37 : 5689-A.
- Bagley,Michael.(1984). *200 way of using imagery in the Classroom*. New York : Trillium.
- Banister,Robert Leo.(1972,February). " A Comparative Study of Extroversion-Introversion traits to two instrutional Method", *Adolescence*. 31 (7) : 4327.
- Bernard,Harold.(1970). *Reading in educational psychology*. Ohio : World.

- Cogan, Morris L. and Levin Hary .(1975, January). " Studies of Teacher Behavior", *The Journal of Experomantal Education*. 26 : 135-139 ; January.
- Cronbach, Lee J.(1970). *Essential of Psychological Testing*. New York : Harper and Row.
- Decoster, David.(1971). *Mentoring-transcript systems for promoting student growth*. San Francisco : Jessey-bass.
- Frew , D.T. (1972). " Trancendental Meditation and Productivity", *Graduate School of Business Administration, Gannon College* : 162.
- Greenberg ,Mark T ; Judith M Siegel and Cynthia J. Leitch.(1983). "The Nature and Importance of Attachment Relationships to parent and peers during Adolescence, " *Journal of Youth and Adolescence*. 5 : 373 -386. October.
- Gage, N.L.(1973). *Handbook of research on teaching*. Chicago : Rand McNally.
- Hall, Calvin s and Lindzey, Gardner.(1975). *Theories of personality : primary sources and research*. New York : Wiley.
- Hoffman, M.L. (1970). "Development of Moral Thought, Feeling and Behavior ", *American Psychologist*. 10 : 958-966.
- Herman, Herbert J.M. (1970). "A Questionnaire Measures of Achievement Motivation ", *Journal of Applied Psychology*.
- Hurd Paul Dehart.(1971). *New Cirection in teaching secondary school science*. Chicago : Rand McNally.
- Johoda, Marie. (1970). *The Psychological Meaning of Various Criteria of Mental Health*. Social Psychological and Mental Health. New York : Holt Rinnchart and Winston.
- Jone, Howare E. (1970). "Personality Development in Children . Austin : University of Texas Kaplan, Louis ", *Mental Heath and Human Relations in Education*. New York : Harper and Brothers Puplishers.
- Jackson , Yvonne. (1977, December). " Learning Disorders and The Transcendention Meditation ProGram : Retrospects and prospects (A Preliminary Study with Economically Deprived Addescents)", *Dissertation Abstracts Tnternational*. 38 :3351-A.
- Konlberg ,Lawrence N and Hann J. Langer,(1976, December) . "Wfamily patterns of the Moral Reading ", *Child Development*. 47 : 1204-1205.

- Layman, Barbara Jean. (1975, May). " Perception of college Environment at Akalahoma State University by Incoming Freshman Students ", *Dissertation Abstracts International*. 36 (11) : 721 0-A.
- Liu,His-Chiu. (1975,March). "Computer-Assisted Instruction in Teaching College Physics" *Dissertation Abstracts International*. 42 : 1411-A-1412-A.
- Marjoribanks,Kevin.(1972). *The foundations of Students's Learning*. Oxford : Pergamon Press.
- Mead, Robert D. (1971 July). "Futer Time Perspective of College Students in America and India, " *Journal of Social Psychology*, 83 (3) : 175-182.
- Mouly, George J. (1975). *Psychology for Effective Teaching*. New York : Holt Rinehart and Winstler.
- Numi J.E. (1988). *How Do Adolescents see Their Future? A Review of the Development of Future orientation and Planning*. : Development Review. 11 :1-5.
- Page,Charles H.(1988). *Sociology and contemporary education*. New York : Random House.
- Robinson, Charles Ioe.(1971,August). " Future Time Perspective in Non-Incarcerated Juvenile Delinquents", *Dissertation Abstracts International*. 32(2) : 1225-B.
- Roger,Dorothy. (1969). *The Psychology of Adolescence*. New York : Appleton-Century-Crafts.
- Smith,Steven Jerome. (1970). "Administrative and Studen Perceptions of Due Process Procede In Student Discipline Cases in Connecticut's Public Institutions of Higher Education", *Dissertation Abstracts International*. 38 : 5959-A ; Aprill.
- Tjoa , A.S. (1972). " The Effects of Trancendertal Meditation on Neurotien and Intelligence", *Valeriusplein*. 13.
- Tyerman, Andrew. And Michael, Humphrey. (1984). "Life Stress, Family Support and Adolescence Disturbance", *Psychological Abstracts*. 7 : 1901 , July.
- Voorn, Randall Jay.(1990, December). "Environment Fit : The Relationship Between Small Liberal Art Colleges and Their Environment (College Environment)" *,Dissertation Abstracts International*. 52 (6) : 125.
- Wright, D.(1975). *The Psychology of Moral Behavior*. Middlessex, England : PenQuin Boods Ltd.
- Weiner, Bermard. (1972,Sping). "Artribution Theory Achievenment Motivation and Educational Process", *Research*. 42 (3) : 203-215.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือรับรองและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ 0519.12/13/9

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวสุวี ปิ่นเจริญ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์พาสณา จุลรัตน์ และ รองศาสตราจารย์เวรณี กรีทอง เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 120 คน ตอบแบบสอบถามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ มีนาคม ๒๕๔๙

จึงเรียนมาเพื่อขอบความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวสุวี ปิ่นเจริญ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 05-151-2739

ที่ ศร 0519.12/1295

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๔ กุมภาพันธ์ 2549

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนเทพศิลา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวสุวิ ปิ่นเจริญ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์พาสณา จุลรัตน์ และ รองศาสตราจารย์เวณี กรีทอง เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 100 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2549

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวสุวิ ปิ่นเจริญ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จิระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 05-151-2739

ที่ ศธ 0519.12/1๖๖๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๔ กุมภาพันธ์ 2549

เรื่อง ขอใช้แบบคัดกรองสุขภาพจิต

เรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลรามธิบดี

เนื่องด้วย นางสาวสุวี ปิ่นเจริญ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์พาสนา จุลรัตน์ และ รองศาสตราจารย์เวณิ กรีทอง เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความประสงค์จะขอใช้แบบคัดกรองสุขภาพจิต THAI GHQ 60 ของ นายแพทย์ธนา นิลชัยโกวิทย์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวสุวี ปิ่นเจริญ ได้ใช้แบบคัดกรองสุขภาพจิต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 05-151-2739

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5731

ที่ ศธ 0519.12/1462

วันที่ ๔ มีนาคม 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวสุวิ ปิ่นเจริญ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์พาสณา จุลรัตน์ และ รองศาสตราจารย์เวรณี กรีทอง เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยล้อมแสง และ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวสุวิ ปิ่นเจริญ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จิระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4
โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร นักเรียนสามารถแสดงความรู้สึกรู้สึกความคิดเห็นได้อย่างอิสระ คำตอบของนักเรียนไม่มีข้อถูกหรือข้อผิด และไม่มีผลกระทบกับการเรียนแต่อย่างใด คำตอบทั้งหมดจะเก็บเป็นความลับไม่มีการเปิดเผยให้ผู้อื่นทราบ

แบบสอบถามมีทั้งหมด 11 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปีที่ศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และสภาพครอบครัว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต

ตอนที่ 3 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตอนที่ 5 แบบคัดกรองสุขภาพจิตไทย จี. เอช. คิว 60

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

ตอนที่ 7 แบบสอบถามภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัว

ตอนที่ 9 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน

ตอนที่ 10 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ตอนที่ 11 แบบสอบถามการไม่มีสมาธิในการเรียน

ขอให้นักเรียนตอบให้ตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด และโปรดตอบให้ครบทุกข้อ

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

นางสาวสุวิ ปิ่นเจริญ

นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถามใครเอ้ย

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....

คำชี้แจง กรุณาเขียนชื่อเพื่อนของท่านที่ทำบ่อยหรือเป็นประจำเพียงข้อละ 1 ชื่อ เท่านั้น

- 1.ผู้ที่ชอบหยอกล้อเพื่อนในเวลาเรียนมากที่สุดคือ.....
- 2.ผู้ที่คุยในเวลาเรียนมากที่สุด คือ.....
- 3.ผู้ที่ตั้งใจเรียนเสมอมากที่สุด คือ.....
- 4.ผู้ที่แอบกินขนมในชั้นเรียนมากที่สุด คือ.....
- 5.ผู้ที่เข้าเรียนทุกครั้งมากที่สุด คือ.....
- 6.ผู้ที่นำสิ่งอื่นมาทำในเวลาเรียน เช่น อ่านหนังสือการ์ตูน การบ้านวิชาอื่นมากที่สุด คือ.....
- 7.ผู้ที่นั่งเหม่อลอย ขณะเรียนหนังสือมากที่สุด คือ.....
- 8.ผู้ที่พยายามเอาใจใส่การเรียนโดยเฉพาะเวลาที่อาจารย์สอนมากที่สุด คือ.....

แบบสำรวจตนเอง

ลำดับ	ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
1.	ข้าพเจ้าชอบหยอกล้อเพื่อนในเวลาเรียน		
2.	ข้าพเจ้ามักปล่อยให้จิตใจฟุ้งซ่านไปเรื่องอื่นจนเสียการเรียน		
3.	ข้าพเจ้าชอบนั่งเหม่อลอย ขณะเรียนหนังสือ		
4.	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนเสมอ		
5.	ข้าพเจ้าแอบกินขนมในชั้นเรียน		
6.	ข้าพเจ้าจดจำสิ่งที่อาจารย์สอนได้		
7.	ข้าพเจ้ามักนำสิ่งอื่นมาทำในเวลาเรียน เช่น อ่านหนังสือ การ์ตูน การบ้านวิชาอื่น		
8.	ข้าพเจ้าเข้าเรียนทุกครั้ง		
9.	ข้าพเจ้าพยายามเอาใจใส่การเรียนโดยเฉพาะเวลาที่อาจารย์สอน		

ชื่อ.....นามสกุล

ระดับชั้น.....

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน เมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงหรือเติมข้อความให้ครบถ้วน

1. เพศ

() เพศชาย

() เพศหญิง

2. ระดับชั้นปีที่กำลังศึกษา

() มัธยมศึกษาปีที่ 4 โปรแกรมศิลป์-สังคม

() มัธยมศึกษาปีที่ 5 โปรแกรมศิลป์-สังคม

() มัธยมศึกษาปีที่ 6 โปรแกรมศิลป์-สังคม

3. ผู้ปกครองของนักเรียนมีรายได้รวมกัน.....บาท / เดือน

4. สภาพของครอบครัว

() บิดามารดาอยู่ด้วยกัน

() บิดามารดาหย่าร้างกัน

() บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน เมื่ออ่านข้อความเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนคิดไว้ในอนาคตหลังจากเรียนจบแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ลำดับ	ข้อความ	จริง ที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อยที่ สุด
1.	ด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำ ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนหนังสือมีส่วนช่วยให้ ข้าพเจ้าประสบความสำเร็จในอนาคต					
2.	ข้าพเจ้าคิดว่าการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับอาชีพไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ใด ๆ					
3.	ก่อนที่ข้าพเจ้าจะตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ ข้าพเจ้าจะศึกษารายละเอียดของแต่ละสาขาวิชา					
4.	ข้าพเจ้าสำรวจตนเองก่อนตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ					
5.	เมื่อข้าพเจ้าต้องตัดสินใจเลือกอาชีพ ข้าพเจ้า ให้ผู้ปกครองเลือกให้					
6.	เมื่อข้าพเจ้าทำงานผิดพลาด ข้าพเจ้าไม่มี กำลังใจทำงานอื่นที่ได้รับมอบหมายอีกเพราะ กลัวผิดพลาดอีก					
7.	ด้านการแก้ปัญหาและการวางแผน ข้าพเจ้าคิดไว้แล้วว่าจะประกอบอาชีพใดใน อนาคต					

ลำดับ	ข้อความ	จริง ที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อยที่ สุด
8.	ข้าพเจ้าวางแผนการทำงานให้สามารถส่งตามกำหนดวันเวลาได้ทุกครั้ง					
9.	ด้านการรู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อความสำเร็จในชีวิต ถ้าข้าพเจ้ามีงานทำ จะขอลาออกจากโรงเรียน แม้ว่าจะเรียนไม่จบ					
10.	ถ้าข้าพเจ้าเรียนไม่เข้าใจวิชาใดวิชาหนึ่งจะเลิกเรียนทันที					
11	ข้าพเจ้าเรียนให้ผ่านไปในแต่ละวันเท่านั้น					
12	ข้าพเจ้าพยายามค้นคว้าหาความรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อเมื่อเรียนจบชั้นมัธยมปลาย					
13	ข้าพเจ้ารู้สึกท้อแท้กับการเรียนเพราะผลการเรียนไม่ดี					
14	ข้าพเจ้าพยายามหาโอกาสเรียนต่อให้สูง เพื่อได้ทำงานมั่นคงในอนาคต					
15	ข้าพเจ้าพยายามตั้งใจเรียน					
16	ข้าพเจ้าพยายามค้นคว้าในวิชาที่ข้าพเจ้าไม่เข้าใจ					
17	แม้ว่าข้าพเจ้าไม่ชอบเรียนในบางวิชา ข้าพเจ้าก็ตั้งใจเรียนเพื่อที่จะสอบได้คะแนนดี					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามถึงคุณลักษณะและความรู้สึกนึกคิดทั่วไปเกี่ยวกับตัวนักเรียน ขอให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ลำดับ	ข้อความ	จริง ที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อยที่ สุด
1.	ข้าพเจ้ากล้าแสดงความคิดเห็นต่อหน้าคนมาก ๆ					
2.	ข้าพเจ้าไม่กลัวที่จะต้องพูดคุยกับคนที่ไม่รู้จักมาก่อน					
3.	ข้าพเจ้าชอบแสวงหาการผจญภัยที่น่าตื่นเต้น					
4.	ข้าพเจ้าเป็นคนเปิดเผย ตรงไปตรงมา					
5.	เมื่อพบเพื่อนใหม่ ข้าพเจ้าเป็นฝ่ายเข้าไปทักทายก่อน					
6.	การทำกิจกรรมกลุ่ม ไม่ว่าอยู่กลุ่มใดข้าพเจ้าก็ไม่กังวล					
7.	ข้าพเจ้าเป็นคนที่อารมณ์ขันอยู่เสมอ					
8.	ข้าพเจ้าสามารถทำงานร่วมกับคนอื่น					
9.	ข้าพเจ้ารู้สึกที่ตัวเองคบเพื่อนได้เร็ว					
10.	ข้าพเจ้ามักเปิดโอกาสให้เพื่อนแสดงความคิดเห็น					
11.	ข้าพเจ้าชอบทำกิจกรรมที่ท้าทายความสามารถ					
12.	ข้าพเจ้าไม่กล้าถามครูและเพื่อน เมื่อมีปัญหาสงสัย					
13.	ข้าพเจ้ารู้สึกอึดอัดใจ เมื่อครูให้ทำกิจกรรมหน้าห้องเรียน					
14.	ข้าพเจ้าวิตกกังวลในการพูดคุยกับเพื่อนใหม่					

ลำดับ	ข้อความ	จริง ที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อยที่ สุด
15.	ข้าพเจ้าชอบอ่านหนังสือมากกว่าเข้าสังคม					
16.	เมื่ออยู่ในกลุ่มคนจำนวนมาก ข้าพเจ้ารู้สึกลำบากใจที่จะหาเรื่องมาคุยกับคนพวกนั้น					
17.	ข้าพเจ้าไม่ชอบรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น					
18.	ข้าพเจ้าไม่ชอบอยู่ในกลุ่มคนจำนวนมาก					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
 ขอให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับ
 ข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ลำดับ	ข้อความ	จริง ที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อยที่ สุด
1.	ข้าพเจ้าตั้งใจทำงานตามแผนงานที่วางไว้ทุกครั้ง					
2.	แม้ว่างานที่ข้าพเจ้าทำมีความยากเพียงใด ข้าพเจ้า พยายามทำงานอย่างเต็มความสามารถ					
3.	ข้าพเจ้าชอบทำงานที่ไม่ยุ่งยาก เพราะจะได้ทำให้ เสร็จโดยเร็ว					
4.	ข้าพเจ้าไม่ชอบเรียนวิชาที่มีการบ้าน					
5.	ข้าพเจ้าส่งการบ้านตามที่ครูกำหนดทุกครั้ง					
6.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการเรียนเป็นเรื่องน่าเบื่อ					

ลำดับ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อยที่สุด
7.	เวลาที่ทำการบ้าน ข้าพเจ้าเลือกทำแต่ข้อที่ง่ายเท่านั้น					
8.	ข้าพเจ้ารู้สึกสบายใจในวันที่ไม่ต้องทำการบ้าน					
9.	ข้าพเจ้าเรียนหนังสือไปแต่ละวัน โดยไม่คาดหวังผลของการเรียน					
10.	เมื่อมีงานกลุ่ม เพื่อนชอบให้ข้าพเจ้าเป็นหัวหน้ากลุ่ม					
11.	ก่อนสอบแต่ละครั้ง ข้าพเจ้าต้องทบทวนบทเรียนก่อนเสมอ					
12.	ข้าพเจ้าจะไม่ลงมือทำงาน ถ้าไม่ใกล้ถึงเวลากำหนดส่ง					
13.	ข้าพเจ้าทำงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จทุกครั้ง					

ตอนที่ 5 แบบคัดกรองสุขภาพจิตไทย GHQ 60

คำชี้แจง สุขภาพโดยทั่วไปของท่านในระยะ 2 – 3 สัปดาห์ ที่ผ่านมาเป็นอย่างไร กรุณาตอบคำถามต่อไปนี้ แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ใกล้เคียงกับ สุขภาพของท่านในช่วง 2 – 3 สัปดาห์ที่ผ่านมามากที่สุด โดยไม่รวมถึงปัญหาที่ท่านเคยมีในอดีต และกรุณาตอบคำถามทุกข้อ ในระยะที่ผ่านมา นี้ นักเรียน.....

1. รู้สึกสบายและมีสุขภาพดี
() ดีกว่าปกติ () เหมือนปกติ () น้อยกว่าปกติ () น้อยกว่าปกติมาก
2. รู้สึกต้องการยาบำรุงให้มีกำลังวังชา
() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก
3. รู้สึกทรมานและมีสุขภาพไม่ดี
() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก
4. รู้สึกไม่สบาย
() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก
5. เจ็บหรือปวดบริเวณศีรษะ

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

6. รู้สึกตึงหรือคล้ายมีแรงกดที่ศีรษะ

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

7. สามารถมีสมาธิจดจ่อกับสิ่งที่กำลังทำอยู่ได้

() ดีกว่าปกติ () เหมือนปกติ () น้อยกว่าปกติ () น้อยกว่าปกติมาก

8. รู้สึกกลัวว่าตนเองจะเป็นลมหมดสติไปในที่สาธารณะ

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

9. มีอาการวูบร้อนหรือหนาว

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

10. มีเหงื่อออกมาก

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

11. ตื่นเช้ากว่าปกติและหลับต่อไม่ได้

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

12. หลังจากตื่นนอนแล้ว รู้สึกนอนไม่เต็มอิ่ม

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

13. รู้สึกเฟื่องฟูมาก และไม่มีแรงแม้แต่จะกินอาหาร

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

14. นอนไม่หลับเพราะกังวลใจ

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

15. รู้สึกตื่นตัว และความคิดว่องไว

() ดีกว่าปกติ () เหมือนปกติ () น้อยกว่าปกติ () น้อยกว่าปกติมาก

16. รู้สึกมีกำลังวังชา

() ดีกว่าปกติ () เหมือนปกติ () น้อยกว่าปกติ () น้อยกว่าปกติมาก

17. เมื่อเข้านอน ใช้เวลานานกว่าจะหลับได้

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

ขอให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ลำดับ	ข้อความ	จริง ที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อยที่ สุด
1.	การปฏิบัติตนของนักเรียนต่อผู้ปกครอง ข้าพเจ้าแสดงความเคารพผู้ปกครองก่อนไปและ กลับจากโรงเรียน					
2.	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนตามความคาดหวังของ ผู้ปกครอง					
3.	ข้าพเจ้าขออนุญาตผู้ปกครองทุกครั้งเมื่อออกนอก บ้าน					
4.	ข้าพเจ้าทำอะไรโดยไม่สนใจผู้ปกครอง					
5.	ข้าพเจ้าเล่าเรื่องราวที่ประสบมาให้ผู้ปกครองฟัง					
6.	ข้าพเจ้ารักและภูมิใจในตัวผู้ปกครอง					
7.	การปฏิบัติตนของผู้ปกครองต่อนักเรียน ผู้ปกครองสนใจการเข้าร่วมกิจกรรมที่ข้าพเจ้า ปฏิบัติที่โรงเรียน					
8.	ผู้ปกครองไม่รู้เรื่องเกี่ยวกับโรงเรียนของข้าพเจ้า					
9.	ผู้ปกครองมักตำหนิ ถ้าข้าพเจ้าเรียนไม่ดี					
10.	ผู้ปกครองดีใจถ้าข้าพเจ้าเรียนดี					
11.	ผู้ปกครองคอยแนะนำข้าพเจ้าในการทำการบ้าน					
12.	ผู้ปกครองมักพูดให้กำลังใจข้าพเจ้าเสมอ					

ลำดับ	ข้อความ	จริง ที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อยที่ สุด
13.	ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลเมื่อข้าพเจ้าไม่สบาย					
14.	ผู้ปกครองลงโทษข้าพเจ้าก่อนฟังเหตุผล					
15.	เมื่อข้าพเจ้าทำความผิดผู้ปกครองมักจะถาม เหตุผลก่อน					
16.	ผู้ปกครองยอมรับความคิดเห็นของข้าพเจ้า					
17.	ผู้ปกครองส่งเสริมความสามารถพิเศษของข้าพเจ้า					
18.	เมื่อใกล้สอบผู้ปกครองให้กำลังใจในการเตรียมตัว อ่านหนังสือสอบ					
19.	ผู้ปกครองห้ามข้าพเจ้าพาเพื่อนมาบ้าน					
20.	ผู้ปกครองภูมิใจที่ข้าพเจ้าช่วยเหลืองานบ้าน					

ตอนที่ 7 แบบสอบถามภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามภาระที่รับผิดชอบในครอบครัวของนักเรียน
ขอให้นักเรียนทำเครื่องหมาย✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริง
ของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้น ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ลำดับ	ข้อความ	จริง ที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อยที่ สุด
1.	ข้าพเจ้าแบ่งเวลาทบทวนบทเรียนไม่เหมาะสม					
2.	ข้าพเจ้าไม่ค่อยได้ช่วยบิดามารดาทำความสะอาด บ้าน					

ลำดับ	ข้อความ	จริง ที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อยที่ สุด
3.	วันหยุด ข้าพเจ้าเป็นคนซักเสื้อผ้าด้วยตนเอง					
4.	ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจที่ได้ดูแลบิดามารดา					
5.	ข้าพเจ้าแบ่งเวลาทำงานบ้านได้เหมาะสม					
6.	เมื่อได้รับมอบหมายให้ช่วยงานบ้าน ข้าพเจ้ารู้สึก เบื่อหน่ายที่จะทำงาน					
7.	ข้าพเจ้ารู้สึกพอใจที่เป็นส่วนหนึ่งที่ได้ช่วยงาน ภายในครอบครัว					
8.	เมื่อบิดามารดาสั่งให้ช่วยงาน ข้าพเจ้าไม่เคยขัด คำสั่ง					
9.	ข้าพเจ้าไม่เคยทำให้บิดามารดาลำบากใจเรื่อง ค่าใช้จ่ายในการเรียน					
10.	ข้าพเจ้าคิดว่างานในครอบครัวเป็นงานที่ทุกคน ต้องรับผิดชอบร่วมกัน					
11.	เมื่อบิดามารดาสั่งให้ช่วยงาน ข้าพเจ้าไม่ทำตามที่ สั่ง					
12.	ข้าพเจ้าทำให้บิดามารดาลำบากใจในเรื่อง ค่าใช้จ่ายในการเรียน					
13.	ข้าพเจ้าไม่เคยแบ่งเบามารดาของครอบครัว					

ตอนที่ 8 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพทางการเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพทางการเรียนของนักเรียน
ขอให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริง
ของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ลำดับ	ข้อความ	จริง ที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อยที่ สุด
1.	สถานที่เรียน ห้องเรียนมีเสียงดังรบกวน					
2.	ห้องเรียนมีขนาดคับแคบ					
3.	สภาพห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก					
4.	ห้องเรียนมีฝุ่นละอองมาก					
5.	ห้องเรียนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย					
6.	ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทดี					
7.	อาคารเรียนเก่าเกินไป					
8.	โรงเรียนจัดแหล่งความรู้เพียงพอกับความ ต้องการ เช่น ห้องสมุดที่มีหนังสือเพียงพอกับ การค้นคว้าหาความรู้					
9.	สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน อุปกรณ์การสอนมีสภาพพร้อมใช้งาน					
10.	โรงเรียนมีอุปกรณ์การเรียนเพียงพอกับจำนวน นักเรียน					
11.	อุปกรณ์การเรียน เช่น กระดานดำ โต๊ะ เก้าอี้ สามารถใช้งานได้ดี					
12.	โรงเรียนมีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย					
13.	โรงเรียนไม่มีการจัดคอมพิวเตอร์ไว้อำนวยความสะดวก					
14.	โรงเรียนมีอุปกรณ์ช่วยสอนที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์					

ตอนที่ 9 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ขอให้
นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริง
ของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก

จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ลำดับ	ข้อความ	จริง ที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อยที่ สุด
1.	การปฏิบัติตนของนักเรียนต่อครู					
	ข้าพเจ้าปฏิบัติตามคำชี้แนะของครู					
2.	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนในขณะที่ครูสอน					
3.	เมื่อพบครูข้าพเจ้าแสดงความเคารพอยู่เสมอ					
4.	การปฏิบัติตนของครูต่อนักเรียน					
	ครูรับฟังเหตุผลของนักเรียน					
5.	ครูสนใจนักเรียนทุกคนในห้องเรียน					
6.	ครูซักถามนักเรียนทุกคนในห้องเรียน					
7.	เมื่อข้าพเจ้าขอคำปรึกษาจากครูเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น ครูยินดีให้คำแนะนำแก่นักเรียน					
8.	ครูไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน					

ตอนที่ 10 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ขอให้
 นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของ
 นักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ลำดับ	ข้อความ	จริง ที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อยที่ สุด
1.	เมื่อข้าพเจ้าไม่เข้าใจบทเรียนเพื่อนช่วยอธิบายให้ข้าพเจ้าเข้าใจ					
2.	ข้าพเจ้าสามารถทำงานร่วมกับเพื่อนทุกคนในห้องได้					
3.	ข้าพเจ้าสามารถปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนได้					
4.	ข้าพเจ้าไม่สามารถปรึกษาปัญหาการเรียนกับเพื่อนได้					
5.	เพื่อนไม่มีความจริงใจต่อข้าพเจ้า					
6.	ข้าพเจ้าเข้ากับกลุ่มเพื่อนได้ดี					
7.	ข้าพเจ้าให้ความช่วยเหลือเพื่อนที่เรียนอ่อน					
8.	เพื่อนในห้องต่างคนต่างอยู่ไม่สนใจกันและกัน					
9.	ข้าพเจ้าปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับเพื่อนได้					
10.	เพื่อนยอมรับความคิดเห็นของข้าพเจ้า					
11.	เพื่อนมักชวนข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมด้วยเสมอ					

ตอนที่ 11 แบบสอบถามการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามถึงคุณลักษณะและความรู้สึกนึกคิดทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียน ขอให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ลำดับ	ข้อความ	จริง ที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อยที่ สุด
1.	ข้าพเจ้าชอบหยอกล้อเพื่อนในเวลาเรียน					
2.	ข้าพเจ้ามักปล่อยให้จิตใจฟุ้งซ่านไปเรื่องอื่นจนเสียการเรียน					
3.	ข้าพเจ้าชอบนั่งเหม่อลอย ขณะเรียนหนังสือ					
4.	ข้าพเจ้าทำงานแบบจับจดทิ้งๆขว้างๆ					
5.	ข้าพเจ้ามักหลงลืม ต่องานที่ครูมอบหมาย					
6.	ข้าพเจ้าชอบคุยในเวลาเรียน					
7.	ข้าพเจ้าชอบแอบนำขนมมารับประทานในห้องเรียน					
8.	ข้าพเจ้ามักไม่ค่อยมีความพร้อมที่จะทำงานเมื่อครูมอบหมายงาน					
9.	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนสม่ำเสมอ					
10.	ข้าพเจ้ามักง่วงนอนในเวลาเรียน					
11.	ข้าพเจ้ามีสมาธิในเวลาอ่านหนังสือ					
12.	ข้าพเจ้าจะแบ่งเวลาในการเรียน โดยจะให้ความสำคัญกับการทำกิจกรรมเป็นครั้งแรก					
13.	ข้าพเจ้ามักไม่เข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน					
14.	ข้าพเจ้ามักกลัวอาจารย์ผู้สอนดูจนขาดสมาธิ					
15.	ข้าพเจ้ามักจะจดหัวข้อสำคัญๆในเวลาเรียนทุกครั้ง					

ภาคผนวก ข

ค่าความเชื่อมั่นและค่า t

ตาราง 7 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	3.226
2	3.820
3	5.269
4	5.616
5	4.457
6	3.128
7	5.092
8	2.464
9	4.794
10	6.275
11	3.749
12	6.827
13	3.586
14	6.107
15	5.166
16	3.434
17	6.432

ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคตเท่ากับ .7861

ตาราง 8 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) แบบสอบถามบุคลิกภาพ

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ(t)
1	4.260
2	6.073
3	5.673
4	4.730
5	4.164
6	3.306
7	5.571
8	6.308
9	8.777
10	4.644
11	3.578
12	3.670
13	4.279
14	5.526
15	3.174
16	2.178
17	2.356
18	2.530

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามบุคลิกภาพเท่ากับ .7459

ตาราง 9 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ(t)
1	4.121
2	4.828
3	3.187
4	3.133
5	4.035
6	5.809
7	4.711
8	7.789
9	4.331
10	4.694
11	4.340
12	3.250
13	4.692

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่ากับ .7184

ตาราง 10 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ(t)
1	3.885
2	2.593
3	4.238
4	4.664
5	4.523
6	7.314
7	2.594
8	7.965
9	2.216
10	3.745
11	5.334
12	7.249
13	5.306
14	5.025
15	3.911
16	5.288
17	6.843
18	5.877
19	3.837
20	3.942

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองเท่ากับ .8397

ตาราง 11 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) แบบสอบถามภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัว

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ(t)
1	3.230
2	7.362
3	8.382
4	8.063
5	2.763
6	5.846
7	3.915
8	4.603
9	7.211
10	2.420
11	7.352
12	8.051
13	7.303

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามภาระงานที่รับผิดชอบในครอบครัวเท่ากับ .7822

ตาราง 12 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพทางการเรียน

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ(t)
1	2.675
2	2.872
3	7.143
4	7.107
5	3.032
6	8.839
7	6.735
8	7.143
9	6.969
10	6.228
11	4.525

ตาราง 12 (ต่อ)

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ(t)
12	3.606
13	6.485
14	6.842

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพเท่ากับ .8304

ตาราง 13 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ(t)
1	3.522
2	2.827
3	3.562
4	4.952
5	8.536
6	5.748
7	8.436
8	8.707

ค่าความเชื่อมั่นแบบของสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูเท่ากับ .7887

ตาราง 14 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ(t) แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ(t)
1	9.785
2	5.581
3	4.313
4	7.878
5	3.893
6	7.627
7	3.553

ตาราง 14 (ต่อ)

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ(t)
8	3.145
9	9.169
10	3.448
11	3.702

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนเท่ากับ .7399

ตาราง 15 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) แบบสอบถามการไม่มีสมาธิในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ(t)
1	3.056
2	3.423
3	3.833
4	3.435
5	5.148
6	3.211
7	3.761
8	4.832
9	2.346
10	5.695
11	5.031
12	7.104
13	3.539
14	4.132
15	3.423

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการไม่มีสมาธิในการเรียนเท่ากับ .7719

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล

นางสาวสุวี ปิ่นเจริญ

วัน เดือน ปี

14 มิถุนายน 2523

สถานที่เกิด

กรุงเทพมหานคร

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

54/30 หมู่ 2 ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง

จังหวัดนนทบุรี รหัสไปรษณีย์ 11000

โทรศัพท์ 02-5252547

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2529

อนุบาล-ประถมศึกษา โรงเรียนการัญศึกษา

พ.ศ. 2537

มัธยมศึกษาตอนต้น -ตอนปลาย โรงเรียนสตรีนนทบุรี

พ.ศ. 2543

วิทยาศาสตร์บัณฑิต (สุขศึกษา)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พ.ศ. 2548

การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ